

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 18 JULI 2008 BETREFFENDE HET ELEKTRONISCHE BESTUURLIJKE GEGEVENSVERKEER, HET DECREET VAN 13 JULI 2012 HOUDENDE DE OPRICHTING EN ORGANISATIE VAN EEN VLAAMSE DIENSTENINTEGRATOR, HET BESTUURSDECREET VAN 7 DECEMBER 2018 EN HET DECREET VAN 2 DECEMBER 2022 HOUDENDE MACHTIGING TOT OPRICHTING VAN HET PRIVAATRECHTELIJK VORMGEGEVEN EXTERN VERZELFSTANDIGD AGENTSCHAP VLAAMS DATANUTSBEDRIJF IN DE VORM VAN EEN NAAMLOZE VENNOOTSCHAP TER VERSTERKING VAN HET KADER VOOR DIGITALE GEGEVENSUITWISSELINGEN

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet strekt ertoe om een sterker juridisch kader te creëren voor de digitalisering van de dienstverlening door Vlaamse instanties. Deze digitalisering is bedoeld om het leven van burgers te vergemakkelijken en als zodanig de werking van de Vlaamse instanties te verbeteren.

Daartoe worden vooreerst een aantal nieuwe gegevensbronnen decretaal verankerd. Die bronnen hebben betrekking op de gegevens van verenigingen die in interactie treden met Vlaamse instanties, en de rekeningnummers en contactgegevens van burgers, aan wie Vlaamse instanties diensten verlenen. Elk van die gegevensbronnen moet toelaten dat het binnen de Vlaamse overheid eenvoudiger wordt om gegevens te delen en zo de dienstverlening aan burgers te verbeteren. Belangrijk daarbij is dat bij de oprichting van deze gegevensbronnen rekening wordt gehouden met de regelgeving inzake bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, zodat de burger op elk ogenblik controle behoudt over wat er met zijn of haar persoonsgegevens gebeurt. Vandaar deze decretale grondslag.

Een tweede vernieuwing van dit ontwerpdecreet heeft betrekking op de manier waarop de rechten van de burgers bij de mededeling van hun gegevens worden gewaarborgd. Om de gegevensmededelingen door Vlaamse instanties te regelen, wordt de mogelijkheid voorzien om van het beginsel van een protocol af te stappen en een beraadslaging van het Vlaams Comité voor de Mededeling van Persoonsgegevens te vragen. Dat comité moet duidelijk onderscheiden worden van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC). De taken van dit nieuwe comité worden beperkt tot de omkadering van de elektronische mededeling van persoonsgegevens door Vlaamse instanties, opdat de mededeling van gegevens vanuit Vlaamse instanties kan gefaciliteerd worden, met voldoende aandacht voor de bescherming van de gegevens van de burgers. De VTC is de decretaal voorziene toezichthoudende autoriteit die toeziet op de toepassing van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) door alle Vlaamse instanties. Aldus ziet de VTC ook toe op de mededelingen van persoonsgegevens door de Vlaamse instanties en kan aldus ook de beraadslagingen van het voornoemd Comité die geleid hebben tot bepaalde mededelingen onderzoeken.

Verder worden er ook een aantal wijzigingen aangebracht aan de werking van de Vlaamse Dienstenintegrator. In plaats van te werken met gegevensbronnen

die volgens een complexe procedure als authentiek worden erkend, wordt ervoor gekozen om te werken met een functionele opdeling van de opslag van gegevens onder impuls van de Vlaamse Dienstenintegrator en na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid. Ook wordt een regeling voorzien die toelaat om snel te kunnen inspelen op noodsituaties.

Een andere reeks bepalingen betreft wijzigingen van het Bestuursdecreet. Die wijzigingen moeten het mogelijk maken dat de burger het communicatiekanaal "Mijn BurgerProfiel" ook gebruikt om gegevens aan Vlaamse instanties te verstrekken, zoals zijn rekeningnummer(s) en contactgegevens. Ook het "verenigingsloket" wordt in het Bestuursdecreet decretaal voorzien, zoals ook reeds het geval was met het ondernemersloket. Ook via die twee loketten kunnen gegevens worden verstrekt, respectievelijk door ondernemingen en door verenigingen. Verder wordt de bewaring van gegevens binnen de Vlaamse overheid geregeld, zodat daarnaar kan worden verwezen in regelgeving waarbij persoonsgegevens worden verwerkt. Ook bevat het ontwerp van decreet een aantal aanvullingen van de eerdere omzetting van de PSI – richtlijn en een aantal preciseringen inzake de elektronische uitwisseling van berichten. Daarenboven brengt dit ontwerp de huidige bepalingen van de hergebruik- en open data-regeling, zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet, in overeenstemming met de bepalingen van de Datagovernanceverordening. Tegelijkertijd wordt in het Bestuursdecreet verduidelijkt dat de functie van regeringscommissaris een vertrouwensfunctie is en ad nutum kan worden beëindigd, m.aw. zonder motivering. Tevens wordt in het Bestuursdecreet een decretaale grondslag voorzien voor het inscannen van bestuursdocumenten die ook persoonsgegevens kunnen bevatten.

Tot slot wordt in het decreet tot oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf de categorieën van persoonsgegevens uitgebreid met een aantal bijkomende categorieën zodat ook deze gegevens veilig kunnen worden uitgewisseld mits toestemming van de burger. Tegelijkertijd wordt verduidelijkt dat de toestemming die de burger aan het Vlaams Datanutsbedrijf geeft m.b.t. bepaalde gegevensmededelingen, via Mijn Burgerprofiel kunnen worden verleend. Er wordt gespecificeerd dat die toestemming ook betrekking kan hebben op het meedelen aan niet-overheidsinstanties.

Al deze bepalingen strekken ertoe om ervoor te zorgen dat Vlaanderen verder de weg van de digitalisering kan inslaan om haar burgers ten dienste te zijn, steeds met toepassing van de regelgeving die de burgers de nodige bescherming van hun persoonsgegevens biedt.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Volgens het Regeerakkoord 2019-2024¹ wordt, waar de overheid optreedt als leverancier van allerhande "individuele diensten" (akten, vergunningen, enz.), een digital-first benadering en één uniek digitaal Burgerprofiel gehanteerd. Ook kondigde de Vlaamse Regering in dat zelfde Regeerakkoord aan dat de Vlaamse dienstenintegrator (MAGDA) wordt uitgebreid en evolueert tot de unieke en verplicht te gebruiken data-draaischijf voor de uitwisseling van unieke gegevens binnen de Vlaamse publieke sector, waaronder de steden en gemeenten, en met de federale dienstenintegratoren om de data-uitwisseling voor alle overheidsactoren te verbeteren. De Vlaamse overheid bundelt haar krachten om de lokale besturen te helpen digitaliseren. Over bestuursniveaus heen worden zo administratieve lasten voor burgers en bedrijven verminderd en wordt een snellere en betere dienstverlening mogelijk gemaakt. Een verregaande digitalisering laat ook toe de overheid zelf verder in te krimpen. Alle briefwisseling tussen de Vlaamse overheid en lokale besturen gebeurt voortaan digitaal.

De Vlaamse Regering nam op 8 juli 2022 een algemene Digitale Dienstverleningsstrategie aan die richting moet geven aan de uitbouw van de digitale dienstverlening van de Vlaamse overheid als geheel. In deze strategie worden principes en criteria vooropgesteld volgens dewelke bestaande of toekomstige dienstverlening ontworpen, gebouwd en beheerd moet worden. Daarnaast worden keuzes gemaakt welke hulpmiddelen daartoe kunnen ingezet worden.

De basisprincipes van de digitale dienstverleningsstrategie zijn:

- de dienstverlening van de Vlaamse overheid is standaard gedigitaliseerd;
- de gebruiker staat centraal;
- dienstverleningsprocessen worden digitaal herdacht;
- de Vlaamse overheid werkt data-gedreven;
- de dienstverlening van de Vlaamse overheid is betrouwbaar (de dienstverlening is herkenbaar, veilig en gegevensbescherming staat centraal).

De Vlaamse Regering detecteert in deze dienstverleningsstrategie ook vier voornaamste e-loketten die de unieke toegangspoorten moeten worden voor het geïntegreerd aanbieden van digitale diensten aan de vier doelgroepen van de Vlaamse overheid:

- Burgers: Mijn Burgerprofiel
- Ondernemers: E-loketondernemers.be
- Lokale overheden: Loket voor Lokale Besturen

¹ Vlaamse overheid, Regeerakkoord 2019-2024, p. 193, <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/31741>.

- Verenigingen: Verenigingsloket

De eerste twee loketten zijn ontwikkeld en worden momenteel verder uitgebouwd. Via voorliggend ontwerpdecreet wordt dit decreetaal nog versterkt. Het Loket voor Lokale besturen kent al een embryonale vorm. Het Verenigingsloket wordt op dit ogenblik ontwikkeld en uitgebouwd, waardoor het vanaf 2024 een functioneel hoofdloket naast de anderen zal worden. Via voorliggend ontwerp van decreet wordt het Verenigingsloket decreetaal onderbouwd.

Daarnaast brengt het ontwerp van decreet de bepalingen van het Bestuursdecreet inzake open data en hergebruik van overheidsinformatie (hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet) in overeenstemming met de verordening (EU) 2022/868 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 betreffende Europese datagovernance en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (Datagovernanceverordening).

Een verordening is weliswaar overeenkomstig artikel 288, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie rechtstreeks toepasselijk in de interne rechtsordes van de lidstaten en behoeft dan ook geen omzetting in de eigen interne regelgeving. Lidstaten kunnen een verordening zelfs niet in de interne regelgeving omzetten. De toepassing van een verordening kan echter in bepaalde gevallen een aanpassing van de interne regelgeving, in functie van de bepalingen van de verordening, vereisen. Om de correcte toepassing van de Datagovernanceverordening in de Vlaamse rechtsorde te verzekeren, expliciteert het ontwerp van decreet dat het hergebruik van beschermde gegevens kan worden toegestaan onder de voorwaarden, vermeld in de verordening.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Cruciaal in de dienstverleningsstrategie is de analyse van de structuren die deel zijn van het verenigingsweefsel in Vlaanderen. Dat is breder dan alleen de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen waarvan bepaalde gegevens al geregistreerd zijn in de Kruispuntbank der Ondernemingen. Ook feitelijke verenigingen, afdelingen en koepelorganisaties hebben hier een bijzondere plaats.

Aangezien feitelijke verenigingen en afdelingen van koepelorganisaties structureel deel zijn van het Vlaams verenigingsweefsel, is het een logische en principiële beleidskeuze om, op het moment dat de Vlaamse Regering een verenigingsloket uitbouwt voor digitale dienstverlening, ervoor te zorgen dat ook zij toegang kunnen krijgen. Momenteel ontbreekt echter een centrale gegevensbron met unieke identificatie van feitelijke verenigingen en afdelingen van koepelorganisaties die de verschillende beleidsdomeinen en bestuursniveaus overstijgt.

Onder impuls van het Vlaamse digitale financieringsprogramma "Vlaanderen Radicaal Digitaal 2" werd in januari 2022 het project "unieke identificatie feitelijke verenigingen" van feitelijke verenigingen opgestart met als finaliteit de bouw van een centrale gegevensbron.

Voorafgaand hieraan liep, in 2021, een OSLO-traject en een omgevingsanalyse m.b.t. de huidige informatie-architectuur ter voorbereiding van de opzet van de gegevensbron. Binnen dit traject werd met de relevante partijen reeds een data-standaard voor feitelijke verenigingen bekomen, alsook een mogelijke beheerstructuur van de gegevensbron. Beide trajecten zijn het gevolg van een grondige voorstudie naar de behoeften en noden van verenigingen en besturen ter bevordering van de digitale dienstverlening ([Digitale ondersteuning voor verenigingen. Behoeft- en haalbaarheidsanalyse](#)).

Inzicht in de bestaande situatie wijst enerzijds op een gebrek aan de unieke identificatie van feitelijke verenigingen en hun vertegenwoordigende leden en anderzijds op het gebrek aan uitwisseling of integratie tussen de verschillende bestaande gegevensbronnen waarin feitelijke verenigingen vandaag worden geregistreerd.

Bestaande registraties vinden we terug bij koepelorganisaties (die zicht wensen te houden op de feitelijke verenigingen onder hun koepel), lokale overheden (al dat niet in digitale systemen zoals CRM-systemen) en Vlaamse overheidsinstanties. Wat betreft de Vlaamse overheid zijn er uitgebouwde databanken binnen het domein Sport, Welzijn en Onderwijs e.a. Dit alles in functie van eigen behoeften en noden.

Het spreekt dan ook voor zich dat de uitbouw van het verenigingsregister zal gebeuren in zeer nauwe samenwerking met de voorgenoemde organisaties. Het doel is bestaande initiatieven te koppelen aan een eenduidige, centraal opgezette gegevensbasis omtrent verenigingen. Daarnaast biedt het verenigingsloket de mogelijkheid voor verenigingen, ongeacht het domein waartoe ze behoren, om hun gegevens te raadplegen en te wijzigen, opdat ze vervolgens kunnen terugvloeien naar de instanties die in interactie treden met verenigingen.

Zonder unieke identificatie van feitelijke verenigingen en afdelingen in een gegevensbron is het niet mogelijk om hen via het toegangs- en gebruikersbeheer van de Vlaamse overheid gebruik te laten maken van de diverse applicaties van Vlaamse en lokale overheden. Bovendien is er ook geen hergebruik van de identificatoren mogelijk binnen de reeds bestaande bouwstenen voor dossieropvolging of (automatische) rechtentoekenning. Digitaal Vlaanderen, als overkoepelende administratie, wenst dergelijke component uit te bouwen om hergebruik door andere administraties mogelijk te maken.

Het verenigingsregister zal ook verenigingen, gekend in KBO, bevatten. Overheden maken in het kader van hun dienstverlening abstractie van de rechtsvorm van de vereniging. Het bedienen van deze doelgroep zal efficiënter verlopen indien in het verenigingsregister ook de in KBO gekende verenigingen worden opgenomen, met de gegevens zoals gekend in KBO, aangevuld met gegevens eigen aan een vereniging. De problematiek van de unieke identificatie speelt niet voor dit type verenigingen. In KBO ontbreken een aantal bijkomende kenmerken eigen aan een vereniging die in het verenigingsregister wordt voorzien om hen conform de digitale dienstverleningsstrategie, en bijhorende doelgroepen, eveneens op efficiënte wijze te kunnen bedienen.

Ook de gegevensbronnen met rekeningnummers en contactgegevens van burgers, die via Mijn Burgerprofiel beheerd kunnen worden, maken deel uit van de dienstverleningsstrategie. Zo leert de Digimeter dat 80 % van de Vlamingen één online plek willen om hun zaken met de overheid te regelen. Mijn Burgerprofiel geeft hier invulling aan.

Mijn Burgerprofiel bestaat sinds 2018 en is intussen gekend bij het grote publiek, o.a. door de uitnodigingsbrieven voor de coronavaccinaties en meer recent door de Jobbonus en de mediacampagne op radio en sociale media van najaar 2022. Bij lokale besturen die een koppeling met Mijn Burgerprofiel hebben, worden 2 miljoen aanmeldingen per maand geteld. Dit jaar wordt verwacht dat zo goed als alle lokale besturen aansluiten op Mijn Burgerprofiel.

Mijn Burgerprofiel is een oplossing die "samenwerking by design" biedt. Dat betekent dat Vlaamse en lokale besturen met hun dienstverleningspartners samenwerken om de burger één gecentraliseerd zicht te geven op de dienstverlening van de overheid. Ongeacht waar de burger aanklopt, hij krijgt altijd al zijn zaken bij de overheid te zien. Dit is het "no wrong door" principe.

Er blijkt ook effectief een nood te bestaan aan deze oplossing. Een recente telling heeft uitgewezen dat er 198 loketten zijn voor burgers, soms per thema, soms per overheidsentiteit. Bij alle loketten is er informatie van burgers te vinden, kunnen ze gegevens raadplegen en zaken regelen. Een bos met heel wat bomen dus waar een centrale toegangsdeur meer dan welkom is. Mijn Burgerprofiel biedt die centrale toegangsdeur waar burgers op een veilige manier o.a. hun contactgegevens en rekeningnummer kunnen beheren. In november 2022 zijn al 225 lokale besturen aangesloten. Ook de Vlaamse overheidsdiensten zijn al deels aangesloten of plannen een koppeling. Vandaar dat Mijn Burgerprofiel verder wordt versterkt en ook het communicatiekanaal wordt via dewelke de burger ook informatie aan de overheidsinstanties kan verstrekken.

Overeenkomstig het hierboven reeds geciteerde Regeerakkoord 2019-2024, streeft de Vlaamse overheid ernaar om elk overheidsproces digitaal te laten verlopen. Aangezien niet alle actoren verplicht kunnen worden om digitaal met de Vlaamse overheid te communiceren, blijft elke overheidsinstantie nog analoge berichten (o.a. via klassieke (brief)post) ontvangen. Dit vormt een administratieve last voor de overheidsinstanties, aangezien twee stromen verwerkt dienen te worden. Enerzijds de berichten die binnenkomen via een analoge weg en anderzijds die berichten die binnenkomen via een elektronische weg. Bovendien dient op heden elke overheidsinstantie zelf in te staan voor de vervanging (cf. artikel II.25 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018) van al haar bestuursdocumenten (inclusief de bestuursdocumenten die zij via een analoge weg ontvangt) in overeenstemming met de regels zoals vastgelegd door de Vlaamse Regering. De Vlaamse overheid wenst die complexiteit en administratieve lasten zoveel mogelijk weg te nemen bij de overheidsinstanties.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

De volgende missie en visie voorop voor het Verenigingsloket en het Verenigingsregister wordt vooropgesteld:

Missie:

1) verenigingen maximaal ondersteunen bij de zoektocht naar en afhandeling van dienstverlening om zo hun administratieve last te verlagen alsook die van hun dienstverleners;

2) inzicht verschaffen over en kenbaar maken van het verenigingsaanbod in Vlaanderen, ter bevordering van het verenigingsleven.

Visie:

1) het verenigingsloket is dé betrouwbare digitale toegangspoort tot basisinformatie over en voor verenigingen en verenigingen in wording in verband met (overheids)diensten. Daarnaast kunnen zij er hun eigen gegevens raadplegen en beheren om vervolgens optimaal gebruik te maken van het dienstverleningsaanbod;

2) Het verenigingsregister zorgt Vlaanderen-breed voor de eenmalige registratie en het veelvuldig hergebruik van verenigingsgegevens.

De uitbouw van het verenigingsregister heeft in eerste instantie zijn nut in het kader van het verenigingsloket. In tweede instantie is de toepassing van het verenigingsregister ruimer dan enkel het verenigingsloket, want overheidsinstanties of betrokken koepelorganisaties kunnen er ook rechtstreeks gebruik van maken in het kader van hun dienstverleningsprocessen, zonder via het verenigingsloket te passeren.

Het verenigingsregister heeft niet als opzet alle verenigingen in Vlaanderen te registreren maar wenst zich te beperken tot verenigingen die in interactie treden met overheidsinstanties in het kader van dienstverlening.

De volgende missie en visie worden vooropgesteld voor het beheer van contactgegevens en een bankrekeningnummer via Mijn Burgerprofiel.

Mijn Burgerprofiel heeft als missie hét online overheidsloket te zijn waar burgers al hun zaken met de overheid kunnen regelen. Dat betekent raadplegen, aanvragen en opvolgen. Mijn Burgerprofiel brengt voor de burger alle zaken samen in één overzicht, het is echter geen gecentraliseerd loket of databank.

De hierbij horende visie rond Mijn Burgerprofiel is het de burger gemakkelijk maken om over alle bestuursniveaus heen alle gegevens en dossiers in één overzicht samen te hebben. Dat wordt niet gerealiseerd door één databank aan te leggen maar door een slimme koppeling en "samenwerking by design" op te zetten. Dat betekent dat alle Vlaamse en lokale besturen samen met hun dienstverleningspartners gegevens en aanvragen kunnen koppelen met Mijn Burgerprofiel. Zo krijgt die burger, ongeacht bij welke overheid hij aanklopt, altijd al zijn zaken bij de overheid te zien. Kortom: het "no wrong door" principe.

Burgers kunnen ervoor kiezen om op de hoogte gehouden te worden van wijzigingen in hun gegevens en/of dossiers. Hiervoor kunnen ze hun contactgegevens registreren zodat overheidsdiensten die kunnen gebruiken om

hen te verwittigen via het kanaal van hun voorkeur (mail, notificatie, ...). Dit gebeurt altijd mét uitdrukkelijke toestemming van de burger en kan op elk moment ook ingetrokken worden. Door de oplossing te centraliseren in Mijn Burgerprofiel wordt het een stuk gemakkelijker voor de burger om toestemmingen te beheren. Ook voor overheidsdiensten wordt het zo eenvoudiger om zeker te zijn dat ze over een correct en actueel contactgegeven beschikken.

Tot slot wordt er voor veel overheidsprocessen waarbij zaken uitbetaald worden aan burgers, een rekeningnummer gevraagd. Dat was recent nog het geval in het kader van de jobbonus. Vaak is het gebrek aan dit rekeningnummer een "rem" om dienstverlening volledig automatisch en proactief te laten verlopen, gewoon omdat de overheid niet beschikt over een correct en actueel rekeningnummer van de burger. In Mijn Burgerprofiel zal de burger zijn rekeningnummer kunnen opgeven en beheren, en kan hij vervolgens aangeven voor welke dienstverleningen dit nummer kan/mag gebruikt worden. Belangrijk: het rekeningnummer wordt enkel gebruikt voor uitbetalingen aan de burger, niet voor betalingen aan de overheid.

Impactanalyse en implementatie

Het opzet van het verenigingsregister en verenigingsloket maakt mogelijk dat gegevens over verenigingen en andere organisatievormen met een belangeloos doel maximaal worden doorgegeven tussen verschillende dienstverleners om het eenmaligheidsprincipe van hergebruik te realiseren.

Uit de beleidsdoelstellingen die de Vlaamse Regering beoogt en de keuzes die zij maakt in het kader van de conceptuele architectuur, vloeit voort dat de beoogde gegevensstromen ook bepaalde persoonsgegevens moeten kunnen bevatten.

Voor de organisaties die geregistreerd zijn in de KBO worden de gegevens van de natuurlijke personen die in naam en voor rekening als vertegenwoordiger optreden uit deze bron geïntegreerd. Voor feitelijke verenigingen en afdelingen van koepelorganisaties is het verenigingsregister een unieke bron voor de gegevens van de natuurlijke personen die in naam en voor rekening als vertegenwoordiger optreden. Ook de contactgegevens waarvoor het Verenigingsregister een bron beoogt te zijn, kunnen persoonsgegevens bevatten. Bv. feitelijke verenigingen beschikken als zeteladres vaak over een locatie die samenvalt met een domicilieadres. Ook een telefoonnummer of e-mailadres zijn voor deze doelgroep vaak identificeerbaar met een natuurlijke persoon. De verwerking van persoonsgegevens is onderworpen aan de algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Met het oog op de uitbouw en operationalisering van het verenigingsloket en het verenigingsregister neemt de Vlaamse Regering daarom een decretaal initiatief om beide een decretale grondslag te geven om ook persoonsgegevens te kunnen verwerken in overeenstemming met de algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Aangezien ook de gegevensbronnen met de rekeningnummers en de contactgegevens persoonsgegevens betreffen, wordt via voorliggend ontwerp van decreet een decretale grondslag gegeven om persoonsgegevens te kunnen verwerken in overeenstemming met de AVG.

C. Totstandkomingsprocedure

A. Advies Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)

De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) gaf advies nr. 2023/012 van 17 januari 2023, bezorgd op 8 februari 2023.

B. Advies Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gaf advies op 23 januari 2023, bezorgd op 23 januari 2023.

C. Advies Raad van State

De repliek op voornoemde adviezen van de VTC en de SERV zijn opgenomen in de onderstaande overzichtstabel.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als van de Vlaamse Gemeenschap.

Advies wetgeving VTC nr. 2023/012 van 17 januari 2023, ontvangen op 8 februari 2023

Onderwerp	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
Wijzigingen e-govdecreet (p.3)	<p>A. Nieuwe gegevensbronnen</p> <p>Hoofdstuk 2 van het Ontwerp (artikel 4 e.v.) gaat over de oprichting van gegevensbronnen met basisgegevens. Volgens de (mondeling) toelichting worden deze gegevensbronnen gecreëerd om de verschillende Vlaamse (bestuurs)instanties toegang te geven tot deze gegevens in concrete procedures waarbij de burger betrokken is en daarvoor zijn goedkeuring geeft, zodat de burger deze niet telkens opnieuw moet invoeren.</p> <p>De VTC beveelt evenwel aan om het opzetten van deze registers niet te kaderen in het e-govdecreet omdat het specifieke databanken betreft - zoals er nog veel meer kunnen bestaan binnen de Vlaamse Overheid - en geen algemene bepalingen over e-government maar in een apart decreet over Registers. In feite kaderen deze bepalingen niet rond digitalisering van bestaande procedures, maar rond de creatie van nieuwe gegevensbronnen, hetgeen best een apart juridisch kader krijgt. Daarbij kan ook de problematiek van de toegankelijkheid en het toelaatbare gebruik van de gegevens – inclusief het al dan niet openbaar maken ervan - behandeld worden.</p>	<p>De drie nieuwe gegevensbronnen worden opgenomen in het e-govdecreet omdat het gegevensbronnen betreffen ten behoeve van de Vlaamse instanties opdat de instanties hun dienstverlening verder kunnen digitaliseren. Daarom passen die drie bronnen in het e-govdecreet, zijnde het decreet <i>betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer</i>. De drie bronnen worden opgericht met het oog op het vereenvoudigen van de dienstverlening en aldus de werking van de Vlaamse overheid te optimaliseren in het kader van de verdere digitalisering van de dienstverlening. Vandaar dat die gegevens worden bijgehouden ten behoeve van de andere Vlaamse instanties opdat zij hun werking eenvoudiger en efficiënter kunnen laten verlopen.</p>
Wijzigingen e-govdecreet (p.3-4)	<p>a) Gegevens van verenigingen</p> <p>De verwerking van persoonsgegevens lijkt op het eerste gezicht beperkt. De VTC wijst er wel op dat het koppelen</p>	<p>Terechte opmerking, de vijf essentiële elementen worden best decretaal voorzien. In het ontworpen artikel 4 van het e-govdecreet (via artikel 7 van het ontwerpdecreet) wordt</p>

van een natuurlijke persoon aan een vereniging informatie kan meegeven over de interesses, relaties en tijdsbesteding van de betrokkene en dat die gevoelig kan zijn afhankelijk van de aard en activiteiten van de verenigingen mogelijk informatie als bedoeld in artikel 9, AVG kan bevatten. Dit kan aanleiding geven tot discriminatie van de betrokkenen.

De VTC adviseert dat de essentiële elementen van de verwerking worden opgenomen in het Ontwerp. Daarbij is het vastleggen van een bewaartermijn zeker ook van belang.

De gegevens zitten ook minstens voor een zeer groot deel in de KBO. De VTC is van oordeel dat dataduplicatie niet wenselijk is vanuit het oogpunt van gegevensbescherming. De adviesvragers hebben aangegeven dat de KBO master van de data blijft. De VTC beveelt aan om dit in het Ontwerp op te nemen en nadrukkelijk te voorzien in een

verduidelijkt dat de entiteit de *verwerkingsverantwoordelijke* is voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens.

Doeleinden zijn reeds vermeld in artikel 4/1.

De *gegevens* worden opgesomd in artikel 4/1, §1, tweede lid. Gegevens die linkbaar zijn met een natuurlijke persoon, zijn persoonsgegevens. Dat zijn in ieder geval de voornaam, de achternaam, het identificatienummer van het Rijksregister of het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en de hoedanigheid van de natuurlijke personen die in naam en voor rekening van de vereniging als vertegenwoordiger optreden. De *betrokkenen* betreffen de gegevens van de vertegenwoordigers van de verenigingen die in contact treden met de Vlaamse overheid. Artikel 4/1, §2, bepaalt wie de mogelijke *ontvangers* van de persoonsgegevens zijn en voor welke doeleinden zij die gegevens kunnen verwerken. Artikel 4/4 bepaalt *de bewaartermijn*. De gegevens van de natuurlijke personen, gekoppeld aan de vereniging als vertegenwoordigers, worden hoogstwaarschijnlijk tot 1 jaar na het beëindigen van de hoedanigheid van vertegenwoordiger, bewaard. Dat wordt wel nog nader bekeken met de betreffende selectiecommissie.

Een synchronisatiemechanisme is zeer technisch en complex. Vandaar dat dit best niet in het decreet wordt opgenomen. In artikel 4/1 is reeds bepaald dat bij verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen de gegevens afkomstig zijn van de Kruispuntbank van Ondernemingen. Aldus worden

	<p>synchronisatiemechanisme, zodat wijzigingen in de KBO (of in andere gezaghebbende databanken) eveneens worden meegenomen in de nieuwe databank. Dit is belangrijk om kwalitatieve verwerkingen te verzekeren en conflicten tussen databronnen te vermijden.</p>	<p>conflicten tussen het verenigingsregister en de KBO via synchronisatie vermeden. Dit wordt in de memorie ingevoegd.</p>
<p>Wijzigingen e-govdecreet (p.4-5)</p>	<p>b) Rekeningnummers van de burger De VTC wijst erop dat centralisatie van dergelijke informatie risico's inhoudt voor gegevensbescherming. In de mate dat de gegevens verzameld en verwerkt worden bij de VDI, wordt er voor de instantie die aangeduid is als dienstenintegrator afgeweken van het principe van dienstenintegratie en aan gegevensintegratie gedaan. Voor Mijn Burgerprofiel werd, zoals de VTC had voorgesteld, de decretale garantie gegeven dat die enkel zou kunnen geraadpleegd worden door de betrokkene zelf. De nu voorgestelde manier van werken, met name centrale gegevensverwerking, lijkt ook tegengesteld te zijn aan het principe van werken met PODS zoals met het Datanutsbedrijf wordt beoogd.</p>	<p>De rekeningnummers en de contactgegevens van de burgers worden bijgehouden en beheerd door Digitaal Vlaanderen en aldus niet door de VDI. Het betreft aldus geen afwijking van het principe van dienstenintegratie aangezien de afdeling, bevoegd voor de VDI, niet instaat voor het beheer van de gegevensbronnen met de rekeningnummers en de contactgegevens. Er is een scheiding/muur tussen enerzijds de gegevensintegratie door Digitaal Vlaanderen en de Vlaamse dienstenintegrator (VDI). De twee voormelde gegevensbronnen worden beheerd door Digitaal Vlaanderen met de enige bedoeling om het interbestuurlijke gegevensverkeer beter te laten verlopen.</p> <p>Wat betreft de POD's kan ook worden gesteld dat de gegevens dan centraal worden bijgehouden door de burger in zijn kluis die de burger vervolgens ter beschikking kan stellen via zijn kluis. Het is dan de verantwoordelijkheid van de burger welke gegevens hij met zijn toestemming aan derden meedeelt. In artikel 5/4, 1°, van het ontwerpdecreet wordt trouwens ook uitdrukkelijk voorzien dat de burger via zijn geactiveerde kluis rekeningnummers en contactgegevens kan meedelen.</p>

informatie expliciet te bevestigen bij hergebruik. Gezien de potentiële veelheid van nummers waarover burgers kunnen beschikken, die frequent kunnen veranderen, en dat voorkeuren van de burger kunnen wisselen afhankelijk van de procedure, zal het mogelijk zeer complex blijken om het beheer van deze nummers op een kwalitatieve en transparante manier mogelijk te maken. Instanties die – met goedkeuring van de burger – gebruik zullen willen maken van deze databank zullen terdege rekening moeten houden met dit risico, en dienen gepaste maatregelen te nemen om vergissingen en misverstanden te vermijden. In tegenstelling tot vele andere persoonsgegevens bestaat er immers niet zoiets als één juist, vast en steeds gepast rekeningnummer per burger.

Een gegevensbron van rekeningnummers zal een bron vormen waar meerdere instanties, zowel van de overheid als van de privé-sector (bv. politie, fiscus, incassobureau's) gebruik zouden van willen maken. De VTC herinnert aan het principe van de doelbinding in dit verband.

Er zouden dus minstens bijkomende garanties moeten geboden worden inzake vertrouwelijkheid en veiligheid. Het moet ook duidelijk zijn dat het optioneel is om toestemming te geven, zowel bij invoeren van het nummer als bij het gebruik ervan door een instantie.

De VTC beveelt aan om een GEB uit te voeren voor deze verwerking.

Er is uitdrukkelijk bepaald dat enkel Vlaamse overheidsinstanties toegang hebben tot de rekeningnummers en contactgegevens. Artikel 5/1 en 7: De gegevensbron is alleen toegankelijk voor de instanties en uitsluitend voor het doel, vermeld in het eerste lid.

Toestemming is sowieso altijd optioneel, zo niet zou de toestemming niet vrij zijn en zou het een verplichting zijn.

Digitaal Vlaanderen zal onderzoeken of een GEB noodzakelijk is.

<p>Wijzigingen e-govdecreet (p.5)</p>	<p>c) Contactgegevens van de burger Het betreft hier ongeveer dezelfde problematiek als hiervoor vermeld voor het rekeningnummer. Op het eerste gezicht zijn contactgegevens minder gevoelig dan rekeningnummers, maar een doelstelling van privacy- en gegevensbescherming is het vermijden dan mensen overmatig worden lastiggevallen, wat met deze gegevensverzameling zeker een risico wordt. Bovendien vormen contactgegevens meestal ook goede identificatiegegevens en zijn ze een potentiële toegang voor allerlei vormen van fraude. De VTC verwijst naar de opmerkingen inzake juistheid, betrouwbaarheid en veiligheid die ze gemaakt heeft bij de verwerking van rekeningnummers.</p>	<p>Zie repliek bij Rekeningnummers supra.</p>
<p>Wijzigingen e-govdecreet (p.5-6)</p>	<p>B. protocolregeling geldt ook voor mededelingen aan private organisaties Artikel 30 van het Ontwerp wijzigt artikel 8, e-Govdecreet: "Art. 30. In artikel 8 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 8 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht: 1° in paragraaf 1, eerste lid, worden tussen de woorden "externe overheid" en het woord "vereist" de woorden "of naar een private organisatie" ingevoegd; 2° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord "instanties" vervangen door de woorden "verwerkingsverantwoordelijken";"</p>	<p>Er is een momenteel een lacune dat de Vlaamse instanties geen protocollen kunnen sluiten met niet-overheidsinstanties. Vandaar dat via artikel 30 van het ontwerpdecreet aan die lacune wordt tegemoetgekomen. Ook op andere beleidsniveaus (federaal) is de mogelijkheid wettelijk voorzien om protocollen te sluiten met privé-organen (artikel 20 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens. In het bijzonder wordt gedacht aan gegevensmededelingen aan private onderzoeksinstituten. Dit wordt in de memorie opgenomen. Aangezien de protocolverplichting reeds is opgenomen in het e-govdecreet, wordt in datzelfde decreet voorzien dat er ook protocollen kunnen worden gesloten met niet-overheden. Uiteraard is de AVG van toepassing. Vandaar</p>

Er werd bij de vervanging van artikel 8 door het AVG-decreet vanuit gegaan dat er geen mededelingen konden gebeuren aan private organisaties.. Dit is inderdaad een probleem door de verplichting tot het afsluiten van een protocol te koppelen aan louter interbestuurlijk gegevensverkeer. Er zou in een afzonderlijke decretale tekst moeten worden geregeld worden hoe de gegevensuitwisseling verloopt met niet-overheden.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat er protocollen zullen kunnen gesloten worden met private organisaties. De adviesvrager heeft verduidelijkt dat er wordt gedacht aan private onderzoeksinstituten. Er werd door diverse instanties namelijk regelmatig de vraag gesteld hoe die gegevensuitwisseling het best kan worden geregeld.

De adviesvrager benadrukt dat er telkens moet worden onderzocht of de beoogde gegevensverwerking waarvoor persoonsgegevens bij instanties worden opgevraagd, verenigbaar is met de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens aanvankelijk zijn verwerkt.

De VTC wijst erop dat de verdere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden conform met artikel 89, lid 1, AVG niet als onverenigbaar met de oorspronkelijke doeleinden wordt beschouwd.

Anderzijds moet de verwerkingsverantwoordelijke wel een rechtvaardigingsgrond zoals bedoeld in artikel 6,

dat er telkens moet worden onderzocht of de beoogde gegevensverwerking waarvoor persoonsgegevens bij instanties worden opgevraagd, verenigbaar is met de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens aanvankelijk zijn verwerkt. Ook dat wordt in de memorie ingevoegd. Protocollen moeten worden opgemaakt om de modaliteiten van de uitwisseling van gegevens, die zijn oorsprong in een wettelijke grondslag vindt, te formaliseren. Een belangrijk doel daarvan is te waarborgen dat alle beveiligingsmaatregelen worden genomen bij die gegevensmededelingen. Deze protocollen bieden de mogelijkheid te waarborgen dat de meegedeelde gegevens zullen worden verwerkt volgens de regels die zijn vastgelegd tussen de verwerkingsverantwoordelijken.

	<p>AVG kunnen inroepen om een mededeling van persoonsgegevens te kunnen verantwoorden. De VTC beveelt aan om deze mogelijkheid van mededeling van persoonsgegevens aan privé-organisaties verder te kaderen in het Ontwerp en de toelichting.</p>	
<p>Wijzigingen e-govdecreet (p.6)</p>	<p>C. Gezamenlijke verantwoordelijken moeten geen protocol meer sluiten</p> <p>Artikel 30, 3° van het Ontwerp schrapt de protocolverplichting voor gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken:</p> <p>"3° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt de volgende zin toegevoegd:</p> <p>"Tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken worden geen protocollen gesloten.";"</p> <p>Dit wordt als volgt verantwoord:</p> <p>"Protocollen zijn van toepassing tussen twee verschillende verwerkingsverantwoordelijken waarbij de betreffende verwerkingsverantwoordelijken elk gegevens verwerken voor afzonderlijke en aldus verschillende doeleinden. In geval van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid streven beide partijen dezelfde doeleinden na, en is aldus een protocol niet van toepassing."</p> <p>Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid houdt niet per se in dat persoonsgegevens gedeeld worden: men kan samen een verwerking opzetten, bv. door samen een loket te bouwen en het beheer ervan uit te</p>	<p>De Richtsnoeren EDPB 07/2020 over de begrippen "verwerkingsverantwoordelijke" en "verwerker" in de AVG (Versie 2.0), vastgesteld op 7 juli 2021 (European Data Protection Board) geven duiding over het begrip gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken: "In artikel 26 van de AVG, waarin de definitie in artikel 4, lid 7, van de AVG wordt weerspiegeld, wordt bepaald: "wanneer twee of meer verwerkingsverantwoordelijken gezamenlijk de doeleinden en middelen van de verwerking bepalen, zijn zij gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken." In brede zin is er sprake van gezamenlijke verantwoordelijkheid met betrekking tot een specifieke verwerkingsactiviteit wanneer verschillende partijen gezamenlijk het doel en de middelen van deze verwerkingsactiviteit bepalen. Voor de beoordeling van het bestaan van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken moet daarom worden onderzocht of de vaststelling van het doel en de middelen die een verwerkingsverantwoordelijke kenmerken, door meer dan één partij wordt bepaald. De beoordeling van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de verwerking dient eerder op een feitelijke dan een formele analyse te berusten van de werkelijke invloed op het doel en de middelen van de verwerking.</p>

	<p>besteden, zonder persoonsgegevens aan elkaar door te geven. Het "nastreven van dezelfde doeleinden" kan veel te ruim opengetrokken worden. Instanties kunnen er dan aan denken om samen een systeem op te zetten om gegevens die ze elk voor eigen (gerechtvaardigde) doeleinden hebben verzameld uit te wisselen zonder controle te doen van de doelbinding en proportionaliteit, bijvoorbeeld.</p> <p>De VTC beoordeelt het negatief dat tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken waarvan (minstens) een verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens aan de andere meedeelt geen protocol zou moeten worden gesloten. Als er bij mededeling geen protocol als neerslag van de AVG-toets wordt opgemaakt, zal de figuur van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid kunnen worden gebruikt om de protocolplicht en daarmee de verantwoordingsverplichting van de AVG te omzeilen . De eisen die de AVG zelf specifiek stelt aan gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken zijn beperkt en hebben enkel betrekking op het uitoefenen van de rechten van de betrokkenen en transparantie. De proportionaliteitstoets zal bijvoorbeeld niet de vereiste aandacht krijgen.</p> <p>De VTC adviseert dat deze bepaling geschrapt wordt.</p>	<p>In aanbeveling nr. 02/2020 van 31 januari 2020 van de GBA wordt omtrent gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken het volgende gesteld: "Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken hoeven geen protocol in de zin van artikel 20 van de WVG te sluiten om de mededeling van gegevens te formaliseren die plaatsvindt in het kader van de verwerking waarvoor zij gezamenlijk verantwoordelijk zijn. De Autoriteit benadrukt dat indien twee verwerkingsverantwoordelijken " de doeleinden en middelen van de verwerking bepalen" zij gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in de zin van artikel 26 van de AVG. In dat geval moeten zij op grond van artikel 26 van de AVG "op transparante wijze hun respectieve verantwoordelijkheden voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van deze verordening vaststellen, met name met betrekking tot de uitoefening van de rechten van de betrokkene en hun respectieve verplichtingen om de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie te verstrekken, door middel van een onderlinge regeling, tenzij en voor zover de respectieve verantwoordelijkheden van de</p>
--	--	--

verwerkingsverantwoordelijken zijn vastgesteld bij een Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepaling die op de verwerkingsverantwoordelijken van toepassing is". Deze uitleg wordt in de memorie ingevoegd.

Verder bepalen de voornoemde Richtsnoeren EDPB 07/2020 dat gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken moeten bepalen wie verantwoordelijk is voor het beantwoorden van verzoeken wanneer betrokkenen hun rechten uit hoofde van de AVG uitoefenen en voor het verstrekken van informatie aan hen, zoals vereist door de artikelen 13 en 14 van de AVG. Dit heeft alleen betrekking op de bepaling in hun interne relatie welke van de partijen verplicht is te antwoorden op welke verzoeken van betrokkenen. Ongeacht een dergelijke regeling kan de betrokkene overeenkomstig artikel 26, lid 3, van de AVG contact opnemen met beide gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken. Het gebruik van de term "met name" duidt er echter op dat de in deze bepaling bedoelde verplichtingen die onderworpen zijn aan de toewijzing van verantwoordelijkheden voor de naleving door elke betrokken partij, niet uitputtend zijn. Hieruit volgt dat de verdeling van de verantwoordelijkheden inzake naleving tussen de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken niet beperkt blijft tot de in artikel 26, lid 1, genoemde onderwerpen, maar zich uitstrekt tot andere verplichtingen van de verwerkingsverantwoordelijke uit hoofde van de AVG. Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken moeten er immers voor zorgen dat de volledige gezamenlijke verwerking volledig in overeenstemming is met de AVG. In dit verband

		<p>behoren tot de handhavingsmaatregelen en de daarmee samenhangende verplichtingen waar de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken rekening mee dienen te houden wanneer ze hun respectieve bevoegdheden vaststellen, naast die welke al specifiek in artikel 26, lid 1, worden vermeld, onder meer zonder beperking: Toepassing van de algemene beginselen inzake gegevensbescherming (artikel 5), Rechtsgrond van de verwerking (artikel 6), Beveiligingsmaatregelen (artikel 32), Kennisgeving van een inbreuk in verband met persoonsgegevens aan de toezichthoudende autoriteit en de betrokkene (artikelen 33 en 34), Gegevensbeschermingseffectbeoordelingen (artikelen 35 en 36), Een beroep doen op een verwerker (artikel 28), Doorgiften van gegevens aan derde landen (Hoofdstuk V), Organisatie van contacten met betrokkenen en toezichthoudende autoriteiten.</p> <p>Aldus moet duidelijk zijn dat de figuur van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid niet kan worden misbruikt om de protocolplicht en daarmee de verantwoordingsverplichting van de AVG te omzeilen, integendeel de richtsnoeren maken duidelijk dat ook gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken er moeten voor zorgen dat de volledige gezamenlijke verwerking volledig in overeenstemming is met de AVG.</p> <p>Dit wordt in de memorie ook opgenomen.</p>
Wijzigingen e-govdecreet (p.6-7)	D. Vlaamse Comité voor de mededeling van persoonsgegevens	

Artikel 31 e.v. van het Ontwerp richten een Vlaams Comité voor de mededeling van persoonsgegevens op. Als de betreffende verwerkingsverantwoordelijken niet tot een akkoord komen over de elektronische mededeling van persoonsgegevens of indien minstens één van die partijen om een beraadslaging verzoekt, kan over de beoogde mededeling een voorafgaande beraadslaging van het Vlaamse Comité voor de mededeling van persoonsgegevens worden ingewonnen.

Ook wordt erin voorzien dat met verwerkingsverantwoordelijken uit eenzelfde sector die met de uitvoering van dezelfde taken van algemeen belang zijn belast of met de uitvoering van dezelfde verplichtingen die op hen rusten, algemene protocollen over de elektronische mededeling van persoonsgegevens kunnen worden gesloten.

Volgende reden wordt gegeven in de toelichting:

"Essentieel is dat dit comité wordt onderscheiden én afgezonderd van de bestaande onafhankelijke toezichthouder in Vlaanderen, de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC).

Hier gaat het specifiek om een comité waarvan de taak beperkt is tot het bepalen van de modaliteiten van gegevensmededelingen. Zoals voorzien is bij het Informatieveiligheidscomité, wordt voorzien dat Digitaal Vlaanderen een juridisch en technisch advies opstelt

	<p>over elke aanvraag aangaande de mededeling van Vlaamse gegevens.</p> <p>Reden voor de suggestie om een afzonderlijk comité in te stellen is dat meer ingezet wordt op personen die de materie (voldoende) kennen, die onafhankelijk en neutraal oordelen.”</p> <p>De VTC heeft er weet van dat het opstellen van protocollen soms moeilijk verloopt als er meerdere partijen betrokken zijn.</p> <p>De VTC heeft zich in het verleden al gebogen over de mogelijkheid van algemene protocollen . Ze was toen van oordeel dat dit mogelijk was, mits, gezien de waarschijnlijk grotere impact t.o.v. een gewoon protocol (meer gegevens, meer betrokkenen, meer instanties waarvan de beveiliging moet worden bekeken, ...), een voorafgaand advies van de VTC zou worden gevraagd. Enkel een controle achteraf is volgens de VTC wegens de verschillende partijen die dan wijzigingen zouden moeten aanbrengen niet efficiënt.</p> <p>Alhoewel de VTC het positief beoordeelt dat de instantie die wordt ingeschakeld onafhankelijk, is stelt ze zich vragen bij het oprichten van nog een nieuwe instantie, eerder dan bijvoorbeeld dan hervormen van het protocolvereiste als dusdanig.</p> <p>Ze maakt in ieder geval een groot voorbehoud bij een nieuwe instantie die parallel bindende uitspraken zal doen, de facto door beslissingen te nemen over gegevensstromen vanuit de Vlaamse instanties.</p>	<p>Het ontwerpdecreet voorziet om algemene protocollen te sluiten, na voorafgaand advies van het Vlaams Comité voor de mededeling van persoonsgegevens (het ontworpen artikel 8, §1/2, van het e-govdecreet).</p> <p>Het voornoemd comité maakt geen bindende beslissingen. Het zijn de betreffende verwerkingsverantwoordelijken die beslissen welk gevolg ze geven aan de beraadslaging van het comité. Dit wordt ingevoegd in de memorie.</p> <p>De Geschillenkamer van de GBA heeft omtrent de draagwijdte van beraadslagingen het volgende gesteld: “De</p>
--	---	--

	<p>De toelichting stelt wat de verhouding met de VTC betreft het volgende: "De VTC is de decretaal voorziene toezichthoudende autoriteit die toeziet op de toepassing van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) door alle Vlaamse instanties. Aldus ziet de VTC ook toe op de mededelingen van persoonsgegevens door de Vlaamse</p>	<p>Geschillenkamer preciseert dat een beraadslaging geen enkele juridische draagwijdte heeft in het licht van de AVG. Een beraadslaging kan hoogstens worden beschouwd als een advies van het IVC, zijnde een instantie die is te onderscheiden van de verwerkingsverantwoordelijke die bestemming is van de beraadslaging. Dergelijke beraadslaging ontslaat de verwerkingsverantwoordelijke, in voorliggend geval zowel verweerder 1 als verweerder 2, niet van hun verplichtingen op grond van de AVG waaronder in het bijzonder hun verantwoordingsplicht (artikel 5.2 juncto 24 AVG)".</p> <p>Deze stelling kan worden doorgetrokken naar de beraadslagingen van het Vlaamse Comité voor de Mededeling van Persoonsgegevens. I.t.t. het federale niveau is noch in voorliggend decreet noch in de bijbehorende memorie bepaald dat de beraadslagingen algemene bindende draagwijdte hebben. Een beraadslaging dat gunstig oordeelt over een beoogde gegevensmededeling verplicht de betreffende instantie niet om die gegevens effectief mee te delen. De verwerkingsverantwoordelijken hebben het laatste woord. Ook dat wordt in de memorie ingevoegd.</p> <p>De beraadslagingen zijn een maatregel om de basisprincipes van de AVG inzake 'privacy by design' en 'privacy by default' te concretiseren". Het voormeld comité:</p> <ul style="list-style-type: none"> - is geen toezichthoudende overheid; - stelt zich niet in de plaats van de respectieve DPO's; - is geen verwerkingsverantwoordelijke.
--	--	---

instanties en kan aldus ook de beraadslagingen van het voornoemde Comité die geleid hebben tot bepaalde mededelingen onderzoeken.”

De controle van de VTC op die 'beraadslagingen' wordt echter beperkt: geen retroactieve toepassing en slechts de mogelijkheid gedurende een beperkt aantal dagen om tussen te komen (waarna de beslissing definitief wordt). Het is volgens de VTC niet in overeenstemming met de AVG dat een nationale wetgever beperkingen op de bevoegdheid van een toezichthoudende autoriteit zoals bedoeld in de AVG oplegt. De VTC meent dan ook dat haar algemene bevoegdheid om verwerkingen te controleren en, indien nodig, maatregelen op te leggen, op geen enkele wijze aangetast kan worden door deze bepaling.

Het is de VTC ook niet duidelijk waarom gesteld wordt dat de VTC mag toetsen "aan de hogere normen". Het lijkt aangewezen dat in het algemeen naar de gegevensbeschermingswetgeving wordt verwezen en dat verduidelijkt wordt dat de VTC ook kan toetsen aan de richtlijnen die de VTC zelf heeft uitgevaardigd, want anders wordt de VTC verhinderd daarnaar te verwijzen. Doordat het statuut van de "beraadslagingen" niet duidelijk is, is de verwijzing naar "hogere rechtsnormen" ook niet welbepaald.

De VTC wijst er ook op dat het risico bestaat dat de rol van het comité fout wordt begrepen als een manier om verantwoordelijkheid voor verwerkingen uit te besteden, met name door de verantwoordelijkheid (met

Het klopt dat de decreetgever geen beperkingen op de bevoegdheid van een toezichthoudende autoriteit kan opleggen. Daarom wordt het betreffende artikel 40 van het ontwerpdecreet aangepast alsook de memorie. Er is geen beperking qua termijn en de VTC toetst aan de AVG, zoals ook is bepaald in het huidig e-govdecreet.

	<p>het verantwoordingsprincipe van artikel 5, AVG) bij het comité te leggen in plaats van bij de verwerkingsverantwoordelijken.</p> <p>De VTC adviseert om deze regeling te herbekijken en eventueel meer aandacht te geven aan de regeling voor algemene protocollen</p>	
<p>Wijzigingen e-govdecreet (p.8)</p>	<p>E. Aanpassingen i.v.m. de Vlaamse Toezichtcommissie</p> <p>d) Persoonlijke aansprakelijkheid van de leden</p> <p>In artikel 41 van het Ontwerp wordt de burgerlijke aansprakelijkheid van de leden en personeelsleden van de VTC beperkt, voor hun beslissingen, handelingen of gedragingen in de uitoefening van de opdrachten van de Vlaamse toezichtcommissie, behalve in de gevallen voorzien bij wet.</p> <p>De VTC beoordeelt dit als noodzakelijk om haar onafhankelijkheid te garanderen.</p>	
<p>Wijzigingen e-govdecreet (p.8)</p>	<p>e) Terminologie</p> <p>58. Met artikel 43 worden bij de regeling inzake de corrigerende maatregelen die de VTC kan nemen de woorden "persoonlijke levenssfeer" vervangen door de woorden "bepalingen van de algemene verordening gegevensbescherming" en bescherming van de persoonlijke levenssfeer" vervangen door de woorden "rechten van de betrokkene op het vlak van gegevensbescherming".</p>	

	De VTC beoordeelt deze aanpassing positief aangezien de aanpassing conformiteit met de AVG verwezenlijkt.	
Wijzigingen e-govdecreet (p.8)	<p>f) Wijziging koppeling presentiegelden aan index</p> <p>Artikel 42 van het Ontwerp past het bedrag van het presentiegeld van de leden van de VTC aan en stelt het gelijk met het presentiegeld van de leden van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens. In plaats van aan het indexcijfer van de consumptieprijzen, wordt het gezondheidsindexcijfer gehanteerd.</p> <p>Ook wordt de verwijzing naar het ondertussen opgeheven decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof wordt opgeheven en vervangen door de verwijzing naar het decreet van 29 maart 2019 houdende de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.</p> <p>Wat betreft de koppeling aan een ander indexcijfer, wijst de VTC erop dat in het geval dit zou leiden tot een kleiner bedrag van het presentiegeld, dit alleen voor de toekomst kan geregeld worden en niet ten aanzien van de zittende leden die de functie aanvaard hebben op basis van wat er toen in het e-govdecreet werd vermeld Er moet dan in een overgangsbepaling worden voorzien.</p>	<p>De leden VTC worden niet benadeeld, integendeel.</p> <p>De huidige liquidatiecoëfficiënt is 1,9999. Ze ontvangen in deze berekening vanaf januari 2023 een presentiegeld van 351,76 euro (175,89 * 1,9999) i.p.v. 294,55 euro volgens de huidige bepaling.</p>

<p>Wijzigingen Vlaamse Dienstenintegrator (p.9-11)</p>	<p>3. Wijzigingen aan de werking van de Vlaamse Dienstenintegrator</p> <p>A. Geen erkende Vlaamse authentieke bronnen meer</p> <p>De erkenning door de Vlaamse Regering van authentieke gegevensbronnen wordt geschrapt.</p> <p>De toelichting bij artikel 47 stelt het volgende (onderlijning VTC):</p> <p>“In de praktijk is de te volgen procedure om gegevensbronnen als authentiek te erkennen, niet altijd werkzaam. Praktijken op andere beleidsniveaus (federaal, Waals, ...) maken duidelijk dat een procedure om gegevens(bronnen) als authentiek te erkennen niet absoluut noodzakelijk is voor een goede regeling van het interbestuurlijk gegevensverkeer. Daarom dat het stelsel van de erkenning van authentieke gegevensbronnen wordt vervangen door het stelsel van de functionele opdeling van gegevensopslag.</p> <p>In die mate is het aangewezen om de bestaande procedure aan te passen. Wat wel minimaal vereist is, is een functionele opdeling van de gegevensopslag. Voor Vlaanderen houdt dit in dat er een functionele opdeling wordt gemaakt van de gegevens die in de Vlaamse gegevensbronnen beschikbaar zijn. Deze regeling vervangt de bestaande regeling inzake de erkenning als Vlaamse authentieke gegevensbronnen.</p> <p>Voorafgaand wordt het advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid ingewonnen. Dat moet toelaten dat alle partijen die bij de werking van de</p>	
--	---	--

	<p>VDI betrokken zijn, inspraak hebben, zodat de genomen beslissingen een voldoende draagvlak hebben. Als de VDI afwijkt van het advies van het voormelde stuurorgaan, verantwoordt de VDI dat schriftelijk aan het stuurorgaan. Op vraag van een instantie wordt het dossier ter beslissing aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De beslissing van de VDI wordt dan opgeschort tot de Vlaamse Regering heeft beslist. Het dossier kan dan aldus door de belanghebbende minister aan de Regering worden voorgelegd. In afwachting van de beslissing van de Vlaamse Regering wordt de beslissing van de VDI inzake de functionele opdeling van de opslag opgeschort.</p> <p>Gegevens kunnen niet zo maar functioneel worden opgedeeld waarbij het beheer wordt toevertrouwd aan instanties. Er moeten voldoende garanties worden geboden op het vlak van de kwaliteit van de gegevens en de bruikbaarheid, het adequate beheer, de veiligheid, de financiering en de interoperabiliteit van de gegevensbron. De Vlaamse Regering kan dat nader specificeren zoals ook voor de erkenning van authentieke gegevensbronnen is gebeurd, nl. het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009. Ook kan de Vlaamse Regering aanvullende voorwaarden opleggen voor geografische gegevensbronnen. De Vlaamse Regering kan bepalen welke taken de beheersinstanties moeten vervullen opdat de voormelde garanties effectief worden gerealiseerd.</p>	
--	--	--

Zodra de opslag van gegevens functioneel is opgedeeld en toevertrouwd aan instanties, zijn die instanties in dat geval verplicht de gegevens, waarvan hen het beheer is toevertrouwd, op te slaan en bij te houden.

De mededeling van gegevens van het netwerk van de VDI door of aan instanties gebeurt met tussenkomst van de VDI, behalve indien het gaat om een mededeling respectievelijk aan of door personen op wie de gegevens betrekking hebben, hun wettelijke vertegenwoordigers, evenals diegenen die door hen uitdrukkelijk werden gemachtigd om de gegevens te verwerken. De VDI voorziet de nodige overgangsmatregelen in overleg met het stuurorgaan zodat de betreffende instanties niet onmiddellijk hoeven over te schakelen naar de VDI. Er zal ook voldoende overleg tussen de instanties en de VDI worden georganiseerd en het overleg zal bovendien ook worden versterkt om tijdig de noden en behoeften van de instanties te capteren. Gelet op het belang van de rol van de VDI bij de gegevensuitwisselingen van en naar Vlaamse instanties, wordt de kosteloosheid van de diensten van de VDI behouden. De VDI kan, na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, ook nog voorzien in een vrijstelling van de tussenkomst van de VDI, voor zover die tussenkomst geen toegevoegde waarde kan bieden. Als de VDI afwijkt van het advies van het voormelde stuurorgaan, verantwoordt de VDI dat schriftelijk aan het stuurorgaan. Op vraag van een instantie wordt het dossier ter beslissing aan de Vlaamse Regering

voorgelegd. De beslissing van de VDI wordt dan opgeschort tot de Vlaamse Regering heeft beslist. Het dossier kan dan aldus door de belanghebbende minister aan de Regering worden voorgelegd. In afwachting van de beslissing van de Vlaamse Regering wordt de beslissing van de VDI inzake de vrijstelling van tussenkomst van de VDI opgeschort.

De instanties zijn eveneens vrijgesteld van de verplichting beroep te doen op de VDI in het geval het gegevens betreft waarvan de opslag hun werd toevertrouwd.”

In artikel 2, 1° van het VDI-decreet wordt de definitie van “authentieke gegevensbron” vervangen door de definitie van “gegevensbron”.

“Artikel 2. In dit decreet wordt verstaan onder :

1° gegevensbron: een gegevensbron waarvan de opslag van de gegevens functioneel is opgedeeld overeenkomstig artikel 6/1;”

Het lijkt de VTC geen goed idee om zo’n algemeen gangbare term zonder een kwalificatie (bijvoeglijk naamwoord) te (her)definiëren want het kan spraakverwarring opleveren. In de praktijk zal de term ‘gegevensbron’ nog steeds gehanteerd worden voor alle mogelijke databanken, los van enige definitie in het VDI. Hetzelfde kan gelden voor volgende nieuwe definitie:

“7° gegevens: alle gegevens die nodig zijn voor de toepassing van de Vlaamse wet- en regelgeving;”

Deze opmerking is terecht. Ook de SERV heeft in dezelfde zin geadviseerd. De SERV suggereert om de term ‘authentieke gegevensbron’ te behouden. Die is namelijk een kwaliteitsgarantie en zorgt ervoor dat instanties er vertrouwen in hebben dat de gegevensbronnen waarvan ze verplicht gebruik moeten maken van voldoende kwaliteit zijn voor hun eigen dienstverlening. Het voorontwerp wijzigt de procedure om een gegevensbron als authentieke gegevensbron te laten aanwijzen (art. 30). Maar het authentiek karakter van gegevens(bronnen) is conceptueel niet zozeer of enkel verbonden aan wie bevoegd is voor de functionele opdeling van gegevens in het betrokken werkingsgebied, wel aan de

	<p>68. De VTC vraagt zich af of de beperking tot Vlaamse wet- en regelgeving wel klopt. Vlaamse instanties kunnen ook verplichtingen hebben op grond van federale wetgeving. Mogen ze daarbij dan geen "gegevensbron" beheren?</p> <p>69. De definitie van "persoonsgegeven" is bijna gelijk aan die van de AVG, behalve dat er in plaats van "informatie" "gegevens" wordt geschreven, wat een andere betekenis heeft. Dit vormt volgens de VTC een inbreuk op de AVG; het is niet mogelijk om op lidstatelijk niveau af te wijken van Europese definities. "8° persoonsgegevens: gegevens over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon als vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming; 8°/1 netwerk van de VDI: het geheel van de gegevensbronnen, die beschikbaar zijn via de VDI;"</p> <p>70. De VTC beveelt aan om naar de definitie van de AVG te verwijzen.</p>	<p>functionele opdeling zelf en de daaraan verbonden garanties en verplichtingen. Vandaar dat het ontwerpdecreet in die zin wordt aangepast: het begrip authentieke gegevensbron blijft bestaan maar krijgt een andere invulling, nl. een gegevensbron waarvan de opslag van de gegevens functioneel is opgedeeld overeenkomstig artikel 6/1.</p> <p>De bevoegdheidsverdeling moet echter worden gerespecteerd. Er kan dan ook niet worden verwezen naar de federale wetgeving.</p> <p>De definitie wordt in het ontwerpdecreet aangepast conform de AVG.</p>
--	--	---

71. De nieuwe regeling bestaat uit het functioneel opdelen van de gegevens tussen de instanties. Dit wordt bepaald in het nieuwe artikel 6/1:

“Art. 6/1. §1. De VDI deelt, na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, de opslag van de gegevens functioneel op onder de instanties. De instanties zijn in dat geval verplicht de gegevens, waarvan het beheer aan hen is toevertrouwd, op te slaan en bij te houden. [...]”

Wat de gevolgen van het functioneel opdelen betreft werd de volgende toelichting gegeven aan de VTC (onderlijning VTC):

“Ingevolge de functionele opdeling van de opslag van gegevens, na advies van het stuurorgaan, krijgen sommige instanties het beheer van die gegevens toevertrouwd, zij zijn aldus beheersinstanties. De Vlaamse Regering kan bepalen welke taken de beheersinstanties moeten vervullen. Dat is nu reeds geregeld in artikel 3 van het BVR van 15 mei 2009 houdende de uitvoering van artikel III.66, III.67 en III.68 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Wanneer de opslag van gegevens functioneel is opgedeeld, ontwikkelt de VDI, in overleg met de instanties waaraan het beheer van gegevens functioneel is toebedeeld en na advies van het stuurorgaan, de technische middelen om de gegevens te ontsluiten naar de instanties en overheden die ze nodig hebben om hun diensten aan de burgers te verlenen.

	<p>De functioneel opgedeelde gegevens maken deel uit van het netwerk van de VDI en zijn aldus beschikbaar via de VDI.</p> <p>De instanties winnen de gegevens in die ze nodig hebben voor de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast, of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten, via de VDI, bij de gegevensbronnen in het netwerk van de VDI.</p> <p>De functionele opdeling laat ook een beter en efficiënter databeheer binnen de VO toe.”</p> <p>De VTC stelt vast dat de beslissingsbevoegdheid in handen komt van het agentschap Digitaal Vlaanderen i.p.v. het Stuurorgaan waarin alle Vlaamse instanties inclusief de lokale besturen vertegenwoordigd zijn of Vlaamse Regering. De vraag is of deze machtsconcentratie gunstig is voor de gegevensbescherming . Het nieuwe artikel 6/1 bepaalt in paragraaf 1 wel het volgende, maar de VTC adviseert dat de verhouding/volgorde toch blijft zoals ze was.</p> <p>“Als de VDI afwijkt van het advies van het voormelde stuurorgaan, verantwoordt de VDI dat schriftelijk aan het stuurorgaan. Op vraag van een instantie wordt het dossier ter beslissing aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De beslissing van de VDI wordt dan opgeschort tot de Vlaamse Regering heeft beslist.”</p> <p>De dienstenintegrator (die ook taken als gegevensintegrator heeft) heeft in principe een verwerkerspositie, maar heeft met het nieuwe kader</p>	<p>In de huidige procedure beslist de Vlaams Regering na advies van het stuurorgaan. Er wordt in het ontwerpdecreet een procedure uitgewerkt met voldoende waarborgen waarbij de belangen van de diverse actoren, zijnde de instanties, het stuurorgaan en de VDI, aan bod komen.</p> <p>De VDI heeft er géén belang bij om verplichtingen door te drukken. Alleen als de VDI kwaliteitsvolle gegevens, producten en diensten ter beschikking stelt via het netwerk van de VDI op een veilige en efficiënte manier, zal de VDI een draagvlak kunnen creëren t.a.v. de Vlaamse overheidsinstanties. Net zoals op federaal niveau is het aan de dienstenintegrator om haar werking uit te tekenen, in casu in overleg met en na advies van het stuurorgaan. Alle Vlaamse instanties hebben eigen verantwoordelijkheden voor wat betreft hun taken. Digitaal Vlaanderen heeft de decretale opdracht de rol van VDI te vervullen. Digitaal Vlaanderen is daarvoor verantwoordelijk en kan daarvoor ter verantwoording worden geroepen. Net zoals de stakeholders van de andere Vlaamse instanties evenmin beslissen over de werking van een agentschap, kunnen evenmin de stakeholders beslissen in de plaats van de VDI. De SERV adviseert in dezelfde zin: welke actor verantwoordelijk is</p>
--	--	--

	<p>veel toegangen in handen. Dit blijkt ook uit de regeling inzake noodsituaties (zie verder).</p> <p>De VTC mist een decretaal beoordelingskader met duidelijke criteria. Dit wordt nu gedelegeerd aan de Vlaamse Regering.</p> <p>De VTC stelt vast dat haar - in tegenstelling tot de oude procedure - geen advies meer moet worden gevraagd (als het persoonsgegevens betreft). Doordat er in principe ook geen erkenning door de Vlaamse Regering meer gebeurt, zal de VTC ook niet via die procedure advies kunnen geven. De VTC suggereert dat er in het Ontwerp wordt ingeschreven dat de geplande functieopdeling aan haar wordt meegedeeld, zodat ze zelf kan beslissen om een advies uit te brengen.</p>	<p>voor de functionele opdeling (de dienstenintegrator, het coördinatiecomité/stuurorgaan of de regering) is minder van belang. Volgens de SERV moet het vertrouwen van stakeholders in de kwaliteit van de gegevensbron (o.a. betrouwbaarheid, kwaliteit van de gegevens, de kwaliteit van de organisatie van de gegevensbron op het vlak van o.a. de informatieveiligheid en de dienstverleningsprocessen), de bescherming van de uitwisseling en verwerking van persoonsgegevens en de efficiëntie van de gegevensuitwisseling en publieke dienstverlening voorop staan.</p> <p>Het beoordelingskader met duidelijke criteria is reeds vastgelegd in een besluit van de Vlaamse Regering, nl. het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 houdende de uitvoering van artikel III.66, III.67 en III.68 van het bestuursdecreet van 7 december 2018.</p> <p>De AVG bepaalt in artikel 36, lid 4 dat de toezichthoudende autoriteit wordt geraadpleegd bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking. In casu betreft het een organisatorische beslissing van een entiteit, louter uitvoerend, zijnde een interne aangelegenheid. Aldus hoeft de VTC niet te worden geraadpleegd over dergelijke beslissing om een gegevensbron op te nemen in het netwerk. Ook bij de andere beleidsniveaus wordt geen advies van de toezichthoudende autoriteit ingewonnen over bronnen die als</p>
--	---	--

		authentiek worden beschouwd (FOD BOSA, KSZ, andere deelstaten, ...).
Wijzigingen Vlaamse Dienstenintegrator (p.11-12)	<p>B. Dataduplicatie door VDI</p> <p>Artikel 5 van het Ontwerp voegt een nieuw artikel 7/2 in. In de tweede paragraaf van dat artikel wordt aan de VDI de mogelijkheid gegeven om een kopie te maken van een toebedeelde bron.</p> <p>"§2. Als dat nodig is, kan de VDI, op voorstel van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, een kopie maken van de gegevens die worden beheerd door de instantie waaraan de opslag functioneel is toebedeeld, met louter als bedoeling de latere terbeschikkingstelling van die gegevens efficiënter te doen verlopen en daardoor die gegevens efficiënter en sneller ter beschikking te stellen van de instanties die ze nodig hebben om hun diensten te verlenen, op voorwaarde dat de VDI:</p> <p>1° de gegevens niet wijzigt;</p> <p>2° de gegevens bijwerkt conform de regels die bepaald zijn in overleg met de betrokken instanties en externe overheden;</p> <p>3° onmiddellijk de opgeslagen gegevens verwijdert of de toegang ertoe onmogelijk maakt, zodra de VDI er daadwerkelijk van op de hoogte is dat de gegevens verwijderd zijn van de plaats waar ze zich oorspronkelijk bevonden, dat de toegang tot die gegevens onmogelijk is gemaakt, of zodra een administratieve of gerechtelijke autoriteit heeft bevolen de gegevens te</p>	

	<p>verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken.”.”</p> <p>De VTC herhaalt dat voor wat persoonsgegevens betreft, dataduplicatie slechts een tijdelijke oplossing mag zijn. Een instantie die niet in staat is om haar eigen gegevens efficiënt en snel te verwerken dient voorzien te worden van de nodige middelen om dit mogelijk te maken – of alternatief kan een andere instantie de taak krijgen om die gegevens in haar plaats te beheren. Een oplossing waarbij zowel de oorspronkelijk instantie als een tweede instantie een data mogen bewaren creëert nodeloze duplicatie, en dus vermijdbare privacyrisico's. Het principe van de tijdelijkheid van een dergelijke noodoplossing dient decretaal verankerd te worden. Bovendien moet ook alles in het werk gesteld worden om de integriteit en correctheid in de tijd van de geduplicateerde data te garanderen, aangezien duplicatie per definitie het risico creëert van verschillen tussen het origineel en het duplicaat.</p> <p>De VTC merkt op dat er geen kader wordt gepreciseerd: er staat enkel dat het “nodig” moet zijn.</p> <p>Aangezien met de huidige stand van de techniek lokaal cachen niet sneller is dan het realtime opvragen en er onvoldoende verantwoording en criteria worden gegeven, adviseert de VTC dit punt negatief.</p>	<p>Een kopie mag inderdaad slechts een tijdelijke oplossing zijn. Dat wordt in het betreffende artikel ingevoegd en ook wordt toegelicht in de memorie dat het gebruik van een kopie regelmatig zal worden geëvalueerd. Zoals ook de SERV in zijn advies stelt, is dit soms nodig om een efficiënt en effectief systeem van gegevensuitwisseling via dienstenintegratoren te realiseren. Enerzijds kan die ervoor zorgen dat de dienstverlening naar de burger van hoge kwaliteit blijft en anderzijds dat de druk op de technische en financiële capaciteit van de gegevensbeheerders beperkt wordt.</p>
<p>Wijzigingen Vlaamse Dienstenintegrator (p.12-13)</p>	<p>C. Verplicht gebruik van de Vlaamse Dienstenintegrator</p>	

Door artikel 47, §2 van het Ontwerp wordt het gebruik van de VDI verplicht gemaakt (nieuw artikel 6/1):

“§2. Gegevens van het netwerk van de VDI worden meegedeeld door of aan instanties met tussenkomst van de VDI, behalve als het gaat om een mededeling respectievelijk aan of door de personen op wie de gegevens betrekking hebben, hun wettelijke vertegenwoordigers, alsook degenen die door hen uitdrukkelijk zijn gemachtigd om de gegevens te verwerken. In deze paragraaf wordt verstaan onder personen: natuurlijke personen, ondernemingen en verenigingen, al dan niet met rechtspersoonlijkheid.

De VDI kan, na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, voorzien in een vrijstelling van de tussenkomst van de VDI, als die tussenkomst geen toegevoegde waarde biedt. Als de VDI afwijkt van het advies van het voormelde stuurorgaan, verantwoordt de VDI dat schriftelijk aan het stuurorgaan. Op vraag van een instantie wordt het dossier ter beslissing aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De beslissing van de VDI wordt dan opgeschort tot de Vlaamse Regering heeft beslist.

§3. De instanties zijn vrijgesteld van de verplichting om een beroep te doen op de VDI als het gegevens betreft waarvan de opslag hun is toevertrouwd.”.

In de toelichting wordt het volgende gesteld:

“kondigde de Vlaamse Regering in dat zelfde Regeerakkoord aan dat de Vlaamse dienstenintegrator (MAGDA) wordt uitgebreid en evolueert tot de unieke en

verplicht te gebruiken data-draaischijf voor de uitwisseling van unieke gegevens binnen de Vlaamse publieke sector, waaronder de steden en gemeenten, en met de federale dienstenintegratoren om de data-uitwisseling voor alle overheidsactoren te verbeteren.”

“De mededeling van gegevens van het netwerk van de VDI door of aan instanties gebeurt met tussenkomst van de VDI, behalve indien het gaat om een mededeling respectievelijk aan of door personen op wie de gegevens betrekking hebben, hun wettelijke vertegenwoordigers, evenals diegenen die door hen uitdrukkelijk werden gemachtigd om de gegevens te verwerken. De VDI voorziet de nodige overgangsmaatregelen in overleg met het stuurorgaan zodat de betreffende instanties niet onmiddellijk hoeven over te schakelen naar de VDI. Er zal ook voldoende overleg tussen de instanties en de VDI worden georganiseerd en het overleg zal bovendien ook worden versterkt om tijdig de noden en behoeften van de instanties te capteren. Gelet op het belang van de rol van de VDI bij de gegevensuitwisselingen van en naar Vlaamse instanties, wordt de kosteloosheid van de diensten van de VDI behouden.

De VDI kan, na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, ook nog voorzien in een vrijstelling van de tussenkomst van de VDI, voor zover die tussenkomst geen toegevoegde waarde kan bieden.”

“De instanties zijn eveneens vrijgesteld van de verplichting beroep te doen op de VDI in het geval het

gegevens betreft waarvan de opslag hun werd toevertrouwd.”

Artikel 44, 3° voegde de definitie van “netwerk van de VDI” in:

“8°/1 netwerk van de VDI: het geheel van de gegevensbronnen, die beschikbaar zijn via de VDI;”

Om de implicaties te vatten van het verplichte gebruik van de VDI moet eerst duidelijk zijn wat “beschikbaar via de VDI betekent”. De toelichting geeft hier niet veel uitleg bij:

“Wat het netwerk betreft, wordt voorgesteld om dit zo te omschrijven dat hiervan deel uitmaken alle gegevensbronnen die via de Vlaamse dienstenintegrator beschikbaar zijn. Dit moet toelaten om de gegevensuitwisselingen binnen Vlaanderen zo efficiënt mogelijk te laten verlopen.”

De VTC vindt het gebruik van een dienstenintegrator zeker aan te bevelen. Ze kon evenwel niet goed vatten waarom het nodig is om dit zo duidelijk verplicht te stellen. . De Adviesvrager heeft het volgende geantwoord:

“Dit moet toelaten om de gegevensuitwisselingen binnen Vlaanderen zo efficiënt mogelijk te laten verlopen.

De VDI kan, na advies van het stuurorgaan, voorzien in een vrijstelling van de tussenkomst van de VDI, als die tussenkomst geen toegevoegde waarde biedt. Als de VDI afwijkt van het advies van het voormelde stuurorgaan, verantwoordt de VDI dat schriftelijk aan

het stuurorgaan. Op vraag van een instantie wordt het dossier ter beslissing aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De beslissing van de VDI wordt dan opgeschort tot de Vlaamse Regering heeft beslist.”

De VTC adviseert om gezien de verwijzing naar efficiëntie in de toelichting aan te tonen dat er voldoende capaciteit is om dit mogelijk te maken.

De VTC stelt zich de vraag of de bestaande mededelingen van persoonsgegevens niet onwettig worden op het moment dat deze bepaling van kracht wordt. De Adviesvrager heeft in dit verband het volgende antwoord gegeven:

“De VDI voorziet de nodige overgangsmaatregelen in overleg met het stuurorgaan zodat de betreffende instanties niet onmiddellijk hoeven over te schakelen naar de VDI. Er zal ook voldoende overleg tussen de instanties en de VDI worden georganiseerd en het overleg zal bovendien ook worden versterkt om tijdig de noden en behoeften van de instanties te capteren.

Artikel III.68 van het Bestuursdecreet verplicht nu reeds de Vlaamse instanties om de Vlaams erkende authentieke gegevensbronnen te raadplegen alsook een aantal door de VR aangeduide federale gegevensbronnen, nl. RR, sociale gegevensbanken KSZ en KBO.”

De VTC stelt echter vast dat een vrijstelling van de tussenkomst van de VDI wel mogelijk is, maar waarschijnlijk slechts na het van kracht worden van de verplichting zal verleend worden. Er wordt geen sanctie

Mocht er onvoldoende capaciteit zijn, zou niet worden overwogen om dit decretaal op te nemen.

Er wordt een overgangsmaatregel in het ontwerpdecreet voorzien zodat men een periode van twee jaar heeft om zich te schikken naar de verplichting beroep te doen op de VDI.

	<p>voorzien bij het niet werken met de VDI, maar de VTC waarschuwt toch dat er onzekerheid kan ontstaan over de geldigheid van de verwerking en beveelt dus aan om in een overgangsregeling te voorzien (eventueel bepalen dat samen met de verplichting ook de uitzonderingen worden bepaald).</p>	<p>Ook de SERV stelt een overgangsmaatregel voor. Dit is opgenomen in het ontwerpdecreet (art. 7/1 VDI-decreet)</p>
<p>Wijzigingen Vlaamse Dienstenintegrator (p.13-14)</p>	<p>D. Noodsituaties Met artikel 57 van het Ontwerp wordt het hoofdstuk 6 getiteld "Vernietiging van gegevensbronnen" met een regeling voor het geval van oorlog en vergelijkbare omstandigheden, hernoemd als "Noodsituaties" en wordt er een bepaling toegevoegd (nieuw artikel 18/1 – onderlijning VTC) die het mogelijk maakt "om in uitzonderlijke dringende noodsituaties, zoals de COVID-pandemie, persoonsgegevens te kunnen verwerken", "zodat er snel kan worden geschakeld en om persoonsgegevens te kunnen verzamelen en doorgeven". "Art. 18/1. Om het de instanties mogelijk te maken het hoofd te bieden aan de gevolgen van een noodsituatie, kan de Vlaamse Regering, na advies van de Vlaamse toezichtcommissie, binnen een termijn van vijf werkdagen de VDI ermee belasten de nodige persoonsgegevens te verzamelen en op te slaan om ze ter beschikking te stellen van de instanties die ze nodig hebben voor de toekenning van een voordeel aan een burger, vermeld in artikel I.4, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De Vlaamse Regering bepaalt die bevoegdheid en de verwerkingen</p>	

	<p>van de betreffende persoonsgegevens nader. De bevoegdheid is altijd beperkt tot de periode van de betreffende noodsituatie.</p> <p>De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd zes maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die laatste datum.”</p> <p>De VTC merkt op dat de Vlaamse Dienstenintegrator hier weer overgaat tot het (tijdelijk) integreren van gegevens. Dat gebeurt dan mogelijk op basis van de toegangen die deze heeft in het kader van zijn taak als dienstenintegrator. De VTC beveelt aan om een duidelijke opdeling te maken tussen een entiteit die instaat voor dienstenintegratie en een entiteit die instaat voor gegevensintegratie en/of in de subtitel duidelijker te maken dat het uitzonderingen op het principe van dienstenintegratie betreft (i.p.v. (enkel) naar noodsituaties te verwijzen).</p> <p>De VTC is van oordeel dat een Coronapandemie op zich geen noodsituatie vormt die de gegevensintegratie zoals hier bedoeld kan verantwoorden.</p> <p>De memorie stelt dat de noodsituaties op federaal, provinciaal of gemeentelijk niveau worden bepaald. De VTC adviseert dat er in het Ontwerp zelf verduidelijkt wordt wat met noodsituatie bedoeld wordt. Anders is er geen voldoende basis voor de Vlaamse Regering om de bedoelde maatregel te nemen. De toelichting spreekt over uitzonderlijk dringende noodsituaties, maar dat</p>	<p>Er is een scheiding/muur tussen enerzijds de gegevensintegratie door Digitaal Vlaanderen en de Vlaamse dienstenintegrator (VDI).</p> <p>Gegevensintegratie moet inderdaad de uitzondering vormen. Dit artikel verduidelijkt en bevestigt dat enkel in noodsituaties die federaal, provinciaal of lokaal kunnen worden bepaald, het mogelijk moet kunnen zijn om gegevens te verzamelen en op te slaan (te integreren).</p> <p>Met noodsituatie wordt bedoeld elke gebeurtenis die schadelijke gevolgen voor het maatschappelijke leven veroorzaakt of kan veroorzaken, zoals een ernstige verstoring van de openbare veiligheid, een ernstige bedreiging ten opzichte van het leven of de gezondheid van personen en / of ten opzichte van belangrijke materiële belangen, en waarbij de</p>
--	--	---

	<p>staat ook niet in het Ontwerp. Als de bepaling naar waar men wil verwijzen gewijzigd zal worden zoals aan de VTC werd meegedeeld, dan kan een meer algemene verwijzing volstaan.</p> <p>De VTC stelt zich ook de vraag hoe de toepassing van artikel 18, vernietigen, en 18/1, verzamelen, zich verhouden in geval van noodsituaties tijdens oorlogstijd. De twee bepalingen leiden tot totaal andere juridische en feitelijke gevolgen: vernietiging versus dataduplicatie. Ze beveelt aan om dit in het Ontwerp te bepalen.</p> <p>Er wordt in de toelichting best ook verduidelijkt waaraan de adviesvrager denkt als "voordeel aan de burger", omdat nu niet kan beoordeeld worden of dat voordeel in verhouding is met de verzameling van de gegevens. De VTC wordt wel in het proces ingeschakeld, maar het is beter nu al zicht te krijgen op wat beoogd wordt.</p> <p>De VTC beoordeelt het positief dat "negatieve diensten", zoals ze in de toelichtingen worden genoemd, van deze regeling worden uitgesloten.</p> <p>De VTC wijst er wel op dat de zwaarte van de inmenging in het privé-leven niet zozeer bepaald wordt door het al dan niet positieve gevolg voor de betrokkene van de verwerking, maar door de verschillende aspecten van de verwerking zelf, bv. het verwerken van veel gevoelige gegevens in het kader van hulpverlening kan een grote inmenging in het privé-leven inhouden en aanzienlijke risico's inhouden.</p>	<p>coördinatie van de bevoegde actoren, inclusief de disciplines, is vereist om de dreiging weg te nemen of om de nefaste gevolgen van de gebeurtenis te beperken. Deze definitie wordt momenteel gehanteerd in het KB van 22 mei 2019.</p> <p>Er wordt in het decreet verduidelijkt dat het enerzijds gaat over oorlog en anderzijds over noodsituaties. Het zijn twee afzonderlijke en andere situaties.</p> <p>Het is moeilijk om nu al aan te geven over welke voordelen het kan gaan omdat dit afhankelijk is van de betreffende noodsituatie. In geval dit zich voordoet, wordt sowieso de VTC betrokken om daarover te oordelen. Nu is dit voorbarig om reeds voorbeelden te geven.</p>
--	--	--

<p>Wijzigingen aan het Bestuursdecreet (p.14-15)</p>	<p>4. Wijzigingen aan het Bestuursdecreet</p> <p>A. Gegevens verzamelen via Mijn Burgerprofiel</p> <p>a) Artikel 59 van het Ontwerp: Door de invoeging van artikel II.7 in het tweede lid zullen ook instanties, vermeld in artikel II.1, eerste en tweede lid (o.a. instellingen met een publieke taak) gegevens waarover ze beschikken, kunnen verstrekken via Mijn Burgerprofiel. Ook zullen ze via diezelfde toepassing de mogelijkheid hebben om gegevens van de burger te ontvangen. Zie de bespreking van artikel 60 hierna.</p> <p>b) Artikel 60 van het Ontwerp Met dit artikel wordt de mogelijkheid ingevoerd om via Mijn Burgerprofiel gegevens aan de instanties te bezorgen. Dit is een grote aanpassing van het concept van het burgerprofiel waar het tot nu toe alleen de burgers inzage gaf in hun gegevens. Het is aangewezen dat er een nieuwe beoordeling komt van Mijn Burgerprofiel, op basis van een DPIA. Dit is de tekst van artikel II.7 met de wijzigingen (aangeduid in het vet): "Artikel II.7. De burger krijgt, zelf of via zijn gemandateerde, een geconsolideerde en burgergerichte toegang tot de gegevens die op hem betrekking hebben en waarover de overheidsinstanties, vermeld in artikel II.1, beschikken. Via hetzelfde communicatiekanaal kan hij ook zijn gegevens verstrekken aan de overheidsinstanties, vermeld in artikel II.1, eerste en tweede lid.</p>	
--	---	--

Behoudens decretale afwijking mag dat communicatiekanaal alleen gebruikt worden door de burger voor toegang tot zijn gegevens of voor de verstrekking van zijn gegevens aan de voormelde overheidsinstanties."

De toelichting geeft de volgende verantwoording:

"Als zodanig is die toepassing een bijkomend communicatiekanaal via hetwelk de burger gegevens aan instanties kan verstrekken. Dit heeft als voordeel dat de burger is geauthenticeerd en de instanties weten welke burger welbepaalde gegevens verstrekt.

Die toepassing mag alleen gebruikt worden door de burger voor toegang tot zijn gegevens of voor de verstrekking van zijn gegevens aan de voornoemde overheidsinstanties."

De VTC leest dat het duidelijk om een bijkomend communicatiekanaal gaat en dat dus het gebruik van Mijn Burgerprofiel niet verplicht is.

De VTC beveelt aan om voor de verstrekking van de persoonsgegevens in het Ontwerp te speciëren dat het om specifieke instantie(s) gaat. Anders lijkt het mogelijk dat de gegevens ter beschikking komen van alle instanties.

De VTC beoordeelt het positief dat uitgesloten wordt dat Mijn Burgerprofiel kan gebruikt worden door andere personen of instanties dan de betrokkenen om toegang te krijgen tot hun persoonsgegevens. Vanzelfsprekend zou de decreetgever daar uitzonderingen op kunnen voorzien, maar de VTC benadrukt dat de garantie die

Er wordt in de memorie verduidelijkt dat het een verstrekking betreft aan een of meerdere specifieke instanties en niet aan alle instanties tegelijkertijd.

	<p>hier gegeven wordt essentieel is om conform te zijn met de AVG.</p> <p>Het is niet duidelijk of de persoonsgegevens die de betrokkenen verstrekken via Mijn Burgerprofiel rechtstreeks aan de instanties worden doorgegeven. De VTC beveelt aan om dit te verduidelijken. Ongeacht waar de persoonsgegevens terecht komen, verwijst de VTC in ieder geval uitdrukkelijk naar haar adviezen inzake hosting van persoonsgegevens .</p> <p>Authenticatie, als die vereist is, zou ook mogelijk moeten zijn voor de andere communicatiekanalen.</p> <p>Met het Ontwerp wordt ook geregeld dat niet alleen de manier en de nadere inhoud van de toegang via het communicatiekanaal, vermeld in het eerste lid, wordt bepaald door het agentschap Digitaal Vlaanderen (in overleg met de betrokken overheidsinstanties en externe overheden), maar nu ook de verstrekking. Er zijn en komen uitzonderingen waarbij dat bepaald wordt door de Vlaamse Regering. De VTC ziet niet in waarom er een onderscheid wordt gemaakt en beveelt aan om dit te verduidelijken.</p>	<p>Er wordt in de memorie verduidelijkt dat de burger via MBP zijn gegevens rechtstreeks aan de betreffende instanties meedeelt.</p> <p>Via voorliggend ontwerpdecreet wordt enkel MBP als communicatiekanaal geregeld voor de verstrekking van gegevens.</p> <p>De uitzonderingen die voorzien zijn, betreffen het loket voor ondernemingen van VLAIO en het verenigingsloket van het departement CJM.</p>
<p>Wijzigingen aan het Bestuursdecreet (p.16)</p>	<p>B. Verenigingsloket</p> <p>Enkele aanpassingen van artikel II.17 door artikel 60 kaderen in de ontwikkeling van het Verenigingsloket. In de memorie wordt verduidelijkt dat het de doelstelling is om administratieve vereenvoudiging te realiseren voor verenigingen en stichtingen in het kader van hun interacties met overheidsinstanties.</p>	

	Zie commentaar onder II, 2, A.	
Wijzigingen aan het Bestuursdecreet (p.16)	<p>C. Bewaringstermijn van gegevens binnen de Vlaamse Overheid</p> <p>Artikel III.87, eerste paragraaf wordt als volgt aangepast door artikel 98 van het Ontwerp (wat in het vet staat werd toegevoegd):</p> <p>“Artikel III.87 § 1. Voor elke categorie van bestuursdocumenten en voor de persoonsgegevens die erin zijn opgenomen, worden selectieregels opgesteld die minstens de volgende elementen bevatten:</p> <p>1° een betekenisvolle naam en omschrijving;</p> <p>2° het administratieve of juridische nut, verduidelijkt door een bewaartermijn met bijbehorende motivering;</p> <p>3° de aanduiding van de waarde voor het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden, verduidelijkt door de definitieve bestemming, die ofwel een vernietiging ofwel een permanente bewaring inhoudt, met bijbehorende motivering.</p> <p>De selectiecommissie, vermeld in artikel III.88, § 1, kan beslissen dat de selectieregels meer gegevens moeten bevatten.</p> <p>De selectiecommissie, vermeld in artikel III.88, §1, houdt bij de beoordeling van de selectieregels rekening met de volgende criteria:</p> <p>1° de toepasselijke regelgeving met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, in het bijzonder:</p>	<p>Er moet worden benadrukt dat dit geen nieuwe regeling is, aangezien het concept van selectieregels (met daarin opgenomen een bewaartermijn) reeds opgenomen was in het Archiefdecreet van 9 juli 2010. De aanpassingen aan artikel III.87 door artikel 98 van voorliggend ontwerp zorgen net voor een aantal verduidelijkingen, aangezien nu expliciet wordt verduidelijkt dat bij de bepaling van een bewaartermijn rekening moet worden gehouden met de toepasselijke wetgeving m.b.t. de verwerking van persoonsgegevens. Dit is ook zeer omstandig uitgelegd in de bijhorende memorie van toelichting, waar zeer uitgebreid wordt ingegaan op de relatie tussen AVG en dit artikel.</p> <p>Om ervoor te zorgen dat persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is, voegt overweging 39 van de AVG hieraan toe dat “de verwerkingsverantwoordelijke termijnen [dient] vast te stellen voor het wissen van gegevens of voor een periodieke toetsing ervan”. Met andere woorden, de verwerkingsverantwoordelijke (in casu de overheidsinstantie die cf. art. III.80 bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt) dient bewaartermijnen vast te leggen gedurende dewelke hij de verwerking/bewaring van de documenten noodzakelijk acht in het kader van de operationele doeleinden van de verwerking”.</p> <p>Bovenstaande passage geeft reeds duidelijk aan dat de maximale bewaartermijn die VTC bedoelt wat dit Ontwerp</p>

	<p>a) het doel van de verwerking van de persoonsgegevens;</p> <p>b) de mate waarin een bewaartermijn van gegevens bij of krachtens een wet of decreet is bepaald, of de mate waarin er een voldoende substantieel verband bestaat met wettelijke, decretale of reglementaire termijnen;</p> <p>c) de mate waarin kan worden voorzien in maatregelen die de identificatie van de betrokkene belemmeren;</p> <p>2° de onderlinge consistentie tussen de selectieregels;</p> <p>3° de motiveringen die de bewaartermijnen en de bestemmingen toelichten.”</p> <p>Volgens de toelichting is het de bedoeling dat naar die selectieregels kan worden verwezen in regelgeving waarbij persoonsgegevens worden verwerkt. De VTC vindt hiervan enkele voorbeelden in huidig Ontwerp, met name in de nieuwe artikels 4/4, 5/7 en 7/6 van het Bestuursdecreet: respectievelijk de persoonsgegevens i.v.m. de verenigingen, de rekeningnummers en contactgegevens:</p> <p>“worden bewaard conform de voorwaarden, vermeld in artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, of tot de burger de entiteit verzoekt om de persoonsgegevens te verwijderen, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 17 van de algemene verordening gegevensbescherming.”</p> <p>Deze regeling lijkt eraan voorbij te gaan dat de bewaartermijn een van de essentiële elementen is waarvan de burger ook voldoende op de hoogte moet</p>	<p>betreft hetzelfde is als de termijn voor archivering, gezien bewaring (in casu archivering) een verwerking is.</p> <p>Tot slot dient nog benadrukt te worden dat de selectieregels actief gepubliceerd worden eens ze goedgekeurd zijn door de selectiecommissie. De opmerking dat de toezichhoudende autoriteit zulke verwijzingen niet kan controleren, is dan ook niet correct. Zie:</p> <p>https://www.archief.vlaanderen.be/archief/series?page=0 voor de huidige lijst van gepubliceerde selectieregels (incl. gemotiveerde bewaartermijnen).</p> <p>Mogelijks kan de instantie die deze publicatie op zich neemt (in casu het Agentschap Facilitair Bedrijf) deze selectieregels wel publiceren onder een andere URL dan archief.Vlaanderen wat voor meer duidelijkheid kan zorgen. Een mogelijke optie kan bewaartermijnen.vlaanderen.be zijn.</p> <p>Het feit dat de selectieregels publiek raadpleegbaar zijn, wordt ook verduidelijkt door de toevoeging die art. 98, 3°, van het ontwerpdecreet doet aan art. III. 87, §2. Door deze toevoeging zal de volledige tekst van art. III.87, §2, als volgt luiden: De selectieregels hebben uitwerking vanaf de bekendmaking ervan in het register, vermeld in artikel III.82, § 2, dat publiek raadpleegbaar is.</p> <p>Voorliggend ontwerpartikel legt decretaal een aantal criteria vast aan de hand waarvan de selectiecommissies de bewaartermijnen per verwerking vastleggen. Dat biedt vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van</p>
--	--	---

	<p>zijn. Bovendien kan ook de toezichhoudende autoriteit door dergelijke verwijzing niet controleren of de verwerking kan voldoen aan de vereisten van de AVG. De regeling en de gevolgen ervan zijn zeer onduidelijk. Het is niet zeker of het enkel om archivering gaat, of ook de maximale bewaartermijnen van de AVG. De VTC adviseert de regeling sterk verduidelijkt en zo nodig herbekeken wordt.</p>	<p>de burger meer garanties. De selectiecommissies beslissen doordacht per verwerking welke de betreffende bewaringstermijn is. Die termijn wordt vijfjaarlijks door de selectiecommissie geëvalueerd. Dat biedt aldus meer garanties dan decretaal een (willekeurige) bewaringstermijn vast te leggen (terwijl op ogenblik van het opstellen van het decreet niet altijd reeds duidelijk is welke die termijn zou kunnen zijn). Die selectieregels zijn publiek raadpleegbaar zoals bepaald in artikel III.87, §2.</p>
<p>Wijzigingen aan het Bestuursdecreet (p.17-19)</p>	<p>D. Inscannen van bestuursdocumenten en openen elektronische berichten</p> <p>Met artikel 99 e.v. van het Ontwerp wordt een nieuwe onderafdeling 5 "Scanning van bestuursdocumenten" toegevoegd.</p> <p>De toelichting legt uit dat de entiteit, bevoegd voor het facilitair management en documentbeheer, op verzoek van een instantie kan instaan voor de scanning en in voorkomend geval de vervanging van bestuursdocumenten door elektronische kopieën, nl. van bestuursdocumenten die de instantie in kwestie via analoge weg ontvangt of bestuursdocumenten die de instantie in kwestie beheert.</p> <p>Na scanning zal de entiteit de analoge berichten (geautomatiseerd) doorsturen naar de bestemmingen via virtuele postbussen.</p> <p>De entiteit staat daarnaast, op verzoek van een instantie, in voor het openen en doorsturen van elektronische berichten die geadresseerd zijn aan</p>	

bepaalde elektronische adressen van de instantie in kwestie. Dit is ingegeven doordat er op vandaag sprake is van een nood aan efficiëntie en effectiviteit op het vlak van:

- de verdeling en klassering van inkomende digitale berichten die aan instanties op generieke e-mailadressen worden toegestuurd;
- de verdeling en klassering van inkomende berichten die aan instanties worden toegestuurd via de federale eBox.

Er wordt ondermeer ingeroepen dat de huidige werkwijze privacy-invasief is, aangezien in de praktijk verschillende medewerkers van verschillende instanties digitale poststukken dienen te openen en te verdelen die niet voor hen bestemd zijn. Een minder privacy-invasieve werkwijze is beschikbaar door de verdeling en klassering van de digitale berichten te centraliseren waarbij de digitale berichten onmiddellijk (a.d.h.v. software) aan de juiste dienst/behandelaar kunnen worden toegewezen.

De VTC merkt op dat de limieten die in de memorie worden vermeld, niet in het decreet werden opgenomen. De VTC vindt het niet aanvaardbaar dat elke mail geopend wordt door een centrale dienst wanneer er aan die limieten niet voldaan zou zijn.

Het laatste lid van paragraaf twee geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om, omwille van efficiëntieredenen, het gebruik van de diensten van de entiteit te verplichten.

Deze verduidelijkingen zijn bewust opgenomen in de memorie, aangezien ze van eerder praktische/technische aard zijn en niet thuis horen in het decreet dat het principe vastlegt.

	<p>De VTC is van oordeel dat het aangewezen is dat de verwerkingsverantwoordelijken dit zelf kunnen bepalen na afweging van de risico's voor de betrokkenen bij de specifieke verwerkingen. Ze adviseert dat deze bepaling geschrapt wordt.</p> <p>De adviesvrager heeft er rekening mee gehouden dat hier sprake kan zijn van schending van het recht op privé-leven en het briefgeheim en het telecomgeheim (onderlijning VTC):</p> <p>"Het voorgestelde artikel III.89/1 vormt een decretale uitzondering op het recht op privéleven en briefgeheim (zoals onder meer vervat in artikel 8 EVRM juncto artikel 22 GW) en op het telecomgeheim (zoals vervat in artikel 124 en 125 Wet Elektronische Communicatie en artikel 259bis en artikel 314bis Sw.). Deze inmenging in het recht op het brief- en telecomgeheim, die tevens verband houdt met het recht op privéleven van afzenders en bestemmingen van inkomende elektronische en analoge berichten is verantwoord, rekening houdend met het feit dat de inmenging via huidige wijziging:</p> <ul style="list-style-type: none">- voldoet aan het wettigheidsbeginsel, vermits zij in een voorzienbare en toegankelijke decretale bepaling wordt opgenomen;- een legitiem doel nastreeft. De voorziene inmenging is (onder meer) gericht op de efficiëntere	<p>Er zal steeds in overleg met de betrokken verwerkingsverantwoordelijken worden afgesproken welke poststukken al dan niet kunnen worden geopend en ingescand. Dat neemt niet weg dat de Vlaamse Regering kan bepalen vanaf wanneer welke instanties verplicht worden gebruik te maken van de diensten van de betrokken entiteit.</p>
--	---	--

werking van de overheid (door een vermindering van de administratieve lasten), en beoogt dus het economisch welzijn van het land te bevorderen (bv. door een kostendaling van de overheidsdienstverlening door schaalgrootte en "insourcing"). De voorziene inmenging draagt bovendien bij aan de bescherming van de rechten en vrijheden van personen, in de mate dat de beoogde efficiëntere dienstverlening ervoor zorgt dat:

1. burgers sneller antwoord krijgen op (bepaalde) verstuurd brieven aangezien het bericht sneller bij de bevoegde dienst/medewerker terecht komt;
2. flexibiliteit langs overheidszijde wordt gegarandeerd (ook bij piekmomenten);
3. betere aansluiting wordt gezocht bij nieuwe hybride werkvormen;

- noodzakelijk is in een democratische samenleving, en meer bepaald beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke noodzaak:
- pertinentie: er mag redelijkerwijze worden aangenomen dat de voorziene inmenging nuttig, relevant en toereikend is om het beoogde doel op het vlak van een efficiëntere werking van de overheid te bereiken;
- proportioneel: er bestaat een redelijke verhouding tussen de aantasting van het recht op briefgeheim enerzijds en de nagestreefde legitieme doelstelling(en) anderzijds. Er dient te worden benadrukt dat de voorziene inmenging, vanuit haar aard, beperkt is qua omvang, nu deze regeling enkel betrekking heeft op

berichten toegestuurd aan instanties in de zin van paragraaf 1 en hun medewerkers. Daarenboven zijn er door de Vlaamse Regering op het vlak van de vervanging van de analoge bestuursdocumenten verschillende procedurele vereisten ingevoerd die belangrijke waarborgen vormen tegen willekeurige inmengingen in het privéleven van de betrokkenen, d.w.z. niet alleen de instanties, zoals vermeld in paragraaf 1 en hun medewerkers, maar ook de afzenders van de analoge poststukken. Zo zou de aangewezen instantie bijvoorbeeld op basis van die vereisten de vertrouwelijkheid van de persoonsgegevens in de elektronische kopieën van de analoge bestuursdocumenten moeten garanderen. De door de Vlaamse Regering aangewezen entiteit die gemachtigd zal worden om voor rekening van de instanties, vermeld in paragraaf 1, de analoge bestuursdocumenten per analoge post toegestuurd aan deze instanties en hun medewerkers te openen, in te scannen en aan de bestemming(en) te bezorgen, zal bovendien de noodzakelijke waarborgen moeten bieden opdat de rechten en vrijheden van de afzender en de bestemming van de in analoge post gewaarborgd zijn. Tot slot vormt het een proportionele inmenging aangezien veelvuldige schendingen van het recht op brief- en telecomgeheim door instanties kunnen vermeden worden door het proces te centraliseren.

- subsidiariteit: er zijn geen minder "zware" middelen die het beoogde doel kunnen bereiken."

De VTC spreekt zich niet uit over de mogelijkheid voor de decreetgever om het briefgeheim op te heffen of minstens substantieel in te perken.

De VTC wijst er wel op dat het zowel over gegevens bedoeld in artikel 9 en artikel 10, AVG, kan gaan, en dat ook daarom kennisname een substantieel risico vormt. Iedere persoon die betrokken is bij de digitalisering moet gebonden zijn aan een strikte geheimhoudingsplicht die decretaal zou moeten worden ingeschreven.

De VTC maakt een voorbehoud voor de hostingproblematiek en verwijst nogmaals naar haar adviezen hierover .

De VTC is van oordeel dat de manier waarop de gegevens verwerkt worden een beslissing van de verwerkingsverantwoordelijke moet zijn. De degelijkheid van de argumenten zal afhangen van de specifieke casus.

De VTC beveelt aan om de mogelijkheid te onderzoeken of kan ingebouwd worden dat er bij een vermelding als "vertrouwelijk" op de enveloppe niet ingescand wordt en in de eerste plaats de brief niet geopend wordt.

De VTC wijst erop dat elke verantwoordelijke zal moeten nagaan of die een GEB moet opmaken vooraleer de verwerking te starten.

De transparantie naar burger moet gegarandeerd worden: deze moet weten dat zijn post systematisch gescand zal worden (door een andere entiteit dan de bestemming).

De geheimhoudingsplicht wordt ingevoegd in het nieuwe vierde lid, ingevoegd in §2 van het ontworpen artikel 100.

De aspecten van de concrete oplossing (o.a. hosting, uitzonderingen op het principe van scanning) komen niet in het decreet zelf aan bod, aangezien dat dit enkel het kader schept. Met betrekking tot de concrete oplossing zelf zijn het agentschap Facilitair Bedrijf en de VTC reeds in gesprek.

		<p>In het kader van de uitrol van de concrete oplossing wordt actief ingezet op transparantie naar de burger (bv. verduidelijkingen op de diverse webpagina's).</p>
<p>Wijzigingen DNB decreet (p.19-20)</p>	<p>5. Vlaams Datanutsbedrijf</p> <p>A. De categorieën van persoonsgegevens uitgebreid</p> <p>Met artikel 101 van het Ontwerp worden volgende categorieën persoonsgegevens toegevoegd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gegevens over vrijetijdsbesteding; - mobiliteitsgegevens; - gezondheidsgegevens. <p>Deze categorieën worden verantwoord door te verwijzen naar mogelijke toepassingen waar het DNB aan denkt:</p> <p>“Zo is er de case om aan elke burger die dit wenst, een kluis aan te bieden waarin de burger de gegevens kan bewaren van eerdere cultuuractiviteiten tijdens zijn vrije tijd. De burger krijgt daarbij een overzicht voor zichzelf en kan vervolgens toestemming geven om op basis van deze informatie een gepersonaliseerd cultuuraanbod te krijgen over verschillende cultuuraanbieders heen.</p> <p>Een andere case is aan de burger de mogelijkheid bieden om al zijn relevante mobiliteitsgegevens bij te houden en te delen met een applicatie om een mobiliteitsadvies te verkrijgen, afhankelijk van de noden van het moment. (abonnement, welk soort wagen, ...).</p>	

Een laatste voorbeeld is het voorbeeld van de persoonlijke datakluis als instrument om zijn gezondheid te monitoren eventueel zelfs te verbeteren. Deze kluis bevat verschillende gezondheidsgegevens (bv. resultaat sportmedische test, data uit wearables, ..) die kunnen gedeeld worden om optimaal advies te verkrijgen voor een gezonde levensstijl.”

De Adviesvrager heeft de VTC meer uitleg bezorgd over de bedoelde toepassingen.

De VTC merkt op dat met deze categorieën gegevens een sprong richting privéleven wordt gemaakt t.o.v. de al in het bestaande decreet opgenomen categorieën. Het zijn ook heel ruime categorieën van gegevens.

De VTC herinnert eraan dat als de burger zijn toestemming geeft, op een gegeven moment de toestemming zo breed kan zijn dat de burger eigenlijk niet weet wat de toestemming inhoudt.

Zoals de VTC al gezegd heeft , biedt de POD-technologie van de datakluisen mogelijkheden op een betere bescherming van de betrokkenen. Er dient echter over gewaakt te worden dat de overheid het delen van persoonsgegevens niet stimuleert op een wijze die niet strookt met de belangen van de burger (ten behoeve van de industrie). De VTC beveelt aan om eerst de werking van de minder risicovolle cases te evalueren voordat er verdere stappen worden gezet decretaal. Zo kan ondermeer nagegaan worden of het beheermechanisme dat voorzien is in het DNB-decreet goed werkt en dat de toegang die de ontvanger krijgt

De bezorgdheid wordt gedeeld. Precies daarom heeft de decreetgever bij de oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf een adviescomité decretaal voorzien, om telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger de raad van bestuur te adviseren en aldus te waarborgen dat de bescherming van de persoonsgegevens van de burger wordt gegarandeerd. Het adviescomité adviseert de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf over o.a. de

niet ruimer is dan nu wordt voorgesteld. Het laatste advies van de VTC over het Datanutsbedrijf was gebonden aan de use cases die toen werden voorgesteld, en die inherent minder privacy-invasief leken. Het komt de VTC vroegtijdig voor om nu de categorieën van persoonsgegevens al substantieel decretaal uit te breiden naar potentieel zeer gevoelige data, louter in het kader van geplande proefprojecten, voordat er substantiële ervaring is met de voorziene governancemechanismen.

De VTC adviseert om in dit stadium de resultaten van proefprojecten (zonder reële data) telkens aan haar voor te leggen voor ze definitief worden uitgerold, zodat de VTC zicht krijgt op de reële risico's.

In een later stadium kan er overgegaan worden op een systeem waarbij de VTC op eenvoudige wijze inzicht kan geboden worden op de assessments.

Ook de voorwaarden in verband met proefprojecten/testen zouden moeten verduidelijkt worden.

De VTC adviseert ook om (verder) te verduidelijken welke verwerkingen er op de gegevens/digitale documenten zullen gebeuren voor ze te beschikking worden gesteld aan de ontvangende entiteiten. Het DNB-decreet geeft hier geen andere duiding bij dan: "de verwerkingen die noodzakelijk zijn om de doelstellingen, vermeld in artikel 4, en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, te bereiken".

aanvragen, de nadere voorwaarden en de nodige afspraken voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf als de aanvraag tot de toegang de verwerking van persoonsgegevens betreft. Het adviescomité verleent het advies op basis van het aanvraagdossier en, in voorkomend geval, op basis van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die de aanvrager heeft opgesteld. Het adviescomité beschikt over een grondige deskundigheid op het vlak van bescherming van persoonsgegevens van burgers, datatechnologieën en informatieveiligheid. Het is aldus de raad van bestuur dat na advies van het adviescomité zal oordelen of de usecases effectief kunnen starten. Decreet wordt alvast voorzien welke bijkomende categorieën van gegevens door het Datanutsbedrijf kunnen worden verwerkt.

<p>Wijzigingen DNB decreet (p.20)</p>	<p>B. Toestemming via Mijn Burgerprofiel Met artikel 102 van het Ontwerp dat een vierde paragraaf toevoegt aan artikel 29 van het DNB-decreet, wordt verduidelijkt dat de toestemming door de burger kan worden gegeven via Mijn Burgerprofiel zoals vermeld in artikel II.7 van het Bestuursdecreet. De VTC heeft hierbij enkel de opmerking dat het nodig is dat de toestemming geïnformeerd en specifiek moet zijn. De VTC wijst erop de informatieplicht ruimer is dan het inzicht geven in welke toestemmingen er verleend werden.</p>	<p>Dat is reeds opgenomen in artikel 29 van het decreet van 2 december 2022 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap: Art. 29. §1. Een toestemming van een burger wordt altijd uitdrukkelijk verleend waarbij de burger voorafgaand wordt geïnformeerd over de verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft.</p>
<p>Wijzigingen DNB decreet (p.20)</p>	<p>C. Mededeling aan niet-overheden Er wordt gespecificeerd dat de toestemming via Mijn Burgerprofiel ook betrekking kan hebben op het meedelen aan niet-overheidsinstanties (en dus niet alleen aan overheidsinstanties zoals voorzien in voornoemd artikel II.7): “In afwijking van artikel II.7, tweede lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 kan die toestemming ook betrekking hebben op het meedelen van gegevens aan niet-overheidsinstanties.” Dit geldt dus ook voor commerciële partijen. De VTC merkt op dat in de mate dat het om een systematische gegevensoverdracht gaat, hier door de aanpassing van het e-govdecreet met dit Ontwerp ook de protocolplicht geldt, ongeacht een gegeven .</p>	<p>Het Vlaams Datanutsbedrijf schrijft momenteel de procedures en afsprakenkaders uit voor de diverse scenario's van mededelingen van persoonsgegevens. om voor advies aan het adviescomité voor te leggen. Een degelijk uitgewerkt afsprakenkader is onontbeerlijk. Sowieso moet de Vlaamse instantie die gegevens meedeelt, altijd nagaan of die mededeling rechtmatig is, proportioneel, veilig, ... Meedelen zonder meer zou niet conform de AVG zijn.</p>

Advies SERV van 23 januari 2023, ontvangen op 23 januari 2013

Onderwerp	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
Kwaliteit van publieke diensten (p.8 - 9)	<p>De SERV is bezorgd over de kwaliteit van publieke dienstverlening – online en offline – voor diverse gebruikersgroepen. De sociale partners ontvangen daarover diverse signalen vanop het terrein:</p> <ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="562 549 1267 1214">• Fysieke loketten zijn voor veel groepen in de samenleving nog steeds een belangrijk kanaal, maar hun bereikbaarheid en toegankelijkheid staan onder druk. De digitalisering van publieke diensten leidt tot een afname van de fysieke beschikbaarheid van deze diensten. Dat is vanuit efficiëntieoverwegingen (binnen het click-call-face principe) ook de bedoeling en voor heel wat actoren ook geen probleem. Toch worden de meeste mensen weleens geconfronteerd met een problematische toegankelijkheid. Voor sommige groepen mensen kan dat echt een barrière vormen voor de toegang tot publieke diensten. Het leidt tot een afname van de mogelijkheden om papieren documenten te krijgen en persoonlijk contact te hebben, van de tevredenheid over de dienstverlening en van het vertrouwen in de overheid.<li data-bbox="562 1259 1267 1327">• De complexiteit van de digitale publieke dienstverlening kan groot zijn. Eindgebruikers	Het voorliggende ontwerp van decreet beoogt het kader voor digitale gegevensuitwisselingen te versterken. Uiteraard moet daarnaast steeds voldoende aandacht zijn voor papieren en fysieke dienstverlening. De kwaliteit en toegankelijkheid van de publieke dienstverlening voor iedereen moet in ieder geval steeds gegarandeerd zijn en blijven.

lopen vaak verloren tussen de bestuursniveaus, loketten en steeds nieuwe overheidswebsites. De digitale publieke dienstverlening verloopt te weinig gebruikersgericht binnen en tussen bestuursniveaus. Er is weinig integratie tussen de vier unieke digitale toegangspoorten en federale publieke diensten. Een typevoorbeeld is het aantal notificaties bij een nieuw bericht in de eBox.

- Deze uitdagingen situeren zich niet enkel bij specifieke bevolkingsgroepen zoals ouderen, minder digitaal geletterde personen, mensen met een beperking, mensen met een andere taal- of cultuurachtergrond of groepen die minder toegang hebben tot digitale middelen. Het gaat om een veel bredere groep die geconfronteerd wordt met de complexiteit en het gebrek aan toegang. De digitale vaardigheden – ook voor de zgn. digital natives – van bijna de helft van burgers en van veel ondernemers lopen achter op de digitale ambities van de Vlaamse overheid. 44% van de Vlamingen is niet overtuigd dat zij voldoende kennis zouden hebben om overweg te kunnen met persoonlijke datakluizen en slechts 53% is overtuigd dat hun data in een persoonlijke datakuis niet door ongeschikte partijen misbruikt zal worden. De Vlaamse Regering neemt met de Digibanken een

	<p>goed initiatief de vraagzijde aan te sterken, maar onderneemt nog te weinig om ook het aanbod van publieke diensten gebruikersgericht en zo eenvoudig en veilig mogelijk te laten verlopen. Het succes van digitale publieke dienstverlening of van initiatieven om burgers meer controle over hun eigen data te geven, is nochtans recht evenredig met hun digitale vaardigheden.</p> <p>De boodschap van de SERV is voor alle duidelijkheid niet dat digitalisering onwenselijk zou zijn. Integendeel: verdere inspanningen zijn wenselijk om de digitalisering te versnellen. Ze moeten gepaard gaan met de nodige maatregelen om de kwaliteit en toegankelijkheid van de publieke dienstverlening voor iedereen te garanderen. De SERV zal op eigen initiatief verder werken op het thema kwaliteit van de publieke dienstverlening en daarover later dit jaar nog aanbevelingen formuleren.</p>	
<p>Verenigingsregister en verenigingsloket (p.9)</p>	<p>Zorg voor overleg en afstemming met het federale niveau:</p> <p>De SERV vraagt dat bij de operationalisering van het verenigingsregister intensief met de federale overheid en de andere gemeenschappen en gewesten wordt samengewerkt. Dit geldt tevens voor de twee andere nieuwe gegevensbronnen (met rekeningnummers en contact-gegevens) en wordt in dat deel van dit advies nader toegelicht.</p>	<p>De bevoegde administratie, Digitaal Vlaanderen, heeft regelmatig contacten met andere beleidsniveaus (federaal, andere deelstaten, lokaal) om de beoogde nieuwe gegevensbronnen verder te kunnen optimaliseren. Zo zijn er veelvuldige contacten met de KBO om het verenigingsregister op te bouwen.</p>

<p>Verenigingsregister en verenigingsloket (p.10)</p>	<p>Verduidelijk enkele bepalingen</p> <p>De SERV vraagt een nadere toelichting bij enkele bepalingen. Het voorontwerp bevat immers nog enkele onduidelijkheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De SERV vraagt meer uitleg bij de definities van een 'koepelorganisatie' en 'afdeling' (art. 7). Het is onduidelijk waarom deze nodig zijn, welke verenigingen daar op welke manier onder vallen en hoe ze zich verhouden tot andere termen in art. 7 van het voorontwerp. 	<ul style="list-style-type: none"> • De term koepelorganisatie verduidelijkt dat een vereniging zijn werking organiseert met "lokale afdelingen". Een voorbeeld is Scouts & Gidsen Vlaanderen vzw. Deze koepelorganisaties bestaan uit "lokale afdelingen" (bv. scouts-groepen). De vermelding van koepelorganisaties in artikel 8 geeft aan dat de koepelorganisatie ook gebruik kan maken van het register voor het beheer en hergebruik van data van de afdelingen die onder de koepel hangen. Het decreet voorziet de mogelijkheid dat koepels, met eigen systemen en gegevensbronnen, data kunnen doorsturen naar het register. Diezelfde koepels, alsook koepels zonder systemen, kunnen data uit het register halen voor wat betreft de eigen afdelingen. <p>Afdelingen of feitelijke verenigingen die onder een koepel vallen, kunnen op die manier ontzorgd worden in de data die zij moeten bezorgen aan de koepelorganisatie waarbij ze aangesloten zijn of de overheid waarmee ze in contact treden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De term afdeling verduidelijkt dat ook een unieke verenigingscode wordt voorzien voor afdelingen van een koepelorganisatie die in naam van de afdeling in interactie treden met de overheid. Binnen domeinen zoals welzijn maar ook cultuur & jeugd, bevinden zich heel grote VZW's terug. De identificatie aan de hand van het KBO-nummer is niet toereikend om op een efficiënte manier digitale dienstverlening te kunnen opzetten t.a.v. deze afdelingen (o.a. het inregelen van toegang tot het loket via de veiligheidsbouwstenen). Het register biedt daarop een antwoord. Deze types verenigingen
---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • De SERV vraagt om bij art. 7 van het voorontwerp de mogelijke bijkomende uitbreidingen van het voorwerp van het verenigingsregister te verduidelijken in de memorie van toelichting. Meer bepaald gaat het om de vraag waarom de scope momenteel beperkt is tot (internationale) verenigingen zonder winstoogmerk, stichtingen en feitelijke verenigingen en welke andere organisaties men nog ziet als mogelijk voorwerp in de toekomst. • Het is voor de SERV onduidelijk waarom er een verplichting is voor instanties om rechtstreeks naar de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) te gaan als de benodigde gegevens met betrekking tot verenigingen volledig in de KBO staan (art. 10). De Vlaamse Dienstenintegrator (VDI, een rol van het Agentschap 	<p>zullen steeds met een relatie met een vereniging met rechtspersoonlijkheid te vinden zijn in het register.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De term "classificatie" bevat een aantal typering van de verenigingen die relevant zijn in het kader de doelen van het register, denk hierbij aan de activiteiten en de doelgroepen van de vereniging. Hierin kunnen ook het type vereniging (afdeling versus feitelijke vereniging), de rechtsvorm zoals uitgelezen uit KBO, komen. <p>Deze uitleg wordt in de memorie toegevoegd.</p> <p>Op termijn kunnen mogelijks ook publieke organisaties, voorzieningen en instellingen die bv. door een lokaal bestuur/OCMW worden opgericht en dus eerder vallen onder de termen "welzijnsverenigingen" en "autonome verzorgingsinstellingen" als gedefinieerd onder artikel I.3, 5°, g) en h), van het Bestuursdecreet opgenomen worden in het Verenigingsregister. Deze organisaties zouden dan niet onder de definitie van "vereniging" vallen. Wellicht zijn er daarbuiten ook nog publieke voorzieningen die ook in de scope mee zouden moeten zitten. Dit wordt in de memorie opgenomen.</p> <p>Terechte opmerking. Het betreffende artikel 4/3 laatste lid is aangepast (facultatief, geen verplichting om de gegevens bij de KBO te raadplegen, het kan evengoed rechtstreeks bij het Verenigingsregister). Instanties die in interactie staan met</p>
--	---	--

	<p>Digitaal Vlaanderen) ontsluit immers beide gegevensbronnen en de instanties zijn in principe verplicht die gegevens bij de VDI op te vragen. Het voorontwerp lijkt te suggereren dat de VDI aparte diensten moet aanbieden, terwijl het in het model van gegevensuitwisselingen via dienstenintegratoren voor de gegevensaanvrager niet uitmaakt hoe de dienstenintegrator (als vertrouwde derde partij) zich binnen zijn decretaal kader organiseert en de gegevens ter beschikking stelt (door ze rechtstreeks bij een gegevensbron op te vragen, via een functionele kopie, een verrijkte gegevensbron, een bufferdatabank enz.).</p> <p>De verplichting en het gebruik van zowel KBO-nummers en de unieke verenigingscode voor dossiers die over verenigingen gaan, houdt bovendien het risico in dat instanties dossiers van dezelfde vereniging gaan hebben met verschillende identificatoren.</p>	<p>rechtspersonen die binnen en buiten de scope van het register vallen (bv. NV's en VZW's) zijn niet verplicht om voor de VZW's het verenigingsregister aan te spreken. Zij mogen het verenigingsregister wel aanspreken als zij dit wensen, maar zijn daartoe niet verplicht. Zij kunnen, bijvoorbeeld, het verenigingsregister aanspreken indien zij interesse hebben in gegevens van VZW's die niet in KBO te vinden zijn, denk aan de activiteiten of doelgroepen van de verenigingen. Het verenigingsregister zal voor wat betreft verenigingen te vinden in KBO, gegevens ophalen uit KBO via de VDI. KBO blijft master voor gegevens zoals de naam van de VZW, de maatschappelijke zetel, enz. De informatie wordt uit de KBO uitgelezen en die gegevens worden in sync in het eigen register gehouden. Dit zorgt voor eenduidige identificatie van de vereniging.</p> <p>Instanties die gebruik maken van de unieke verenigingscode zullen voor deze code steeds het bijhorende KBO-nummer kunnen ophalen. Instanties die werken met de unieke verenigingscode zullen dit vooral doen als zij ook gebruik wensen te maken van de verenigingsgegevens zoals de exploitatie-adressen, de doelgroepen of activiteiten van de vereniging. Instanties maken die keuze op basis van hun dienstverleningsstrategie. Dat wordt ook ingevoegd in de memorie.</p>
<p>Nieuwe gegevensbronnen met rekeningnummers en</p>	<p>Werk nauw samen met het federale niveau voor de operationalisering van de gegevens-bronnen:</p>	<p>De bevoegde administratie Digitaal Vlaanderen heeft regelmatig contacten met andere beleidsniveaus (federaal, andere deelstaten, lokaal) om de beoogde nieuwe</p>

<p>contactgegevens van burgers (p.11)</p>	<p>De SERV vraagt om bij de operationalisering van de gegevensbronnen intensief samen te werken met de federale overheid en de andere gemeenschappen en gewesten. Dit vloeit o.a. voort uit de principes 'datagedreven overheid' en 'de gebruiker staat centraal' van de Vlaamse digitale dienstverleningsstrategie.</p> <p>De éénmalige gegevensopvraging en de functionele opdeling van de opslag en beheer in decentraal bijgehouden gegevensbronnen vragen door de bevoegdheidsverdeling om interbestuurlijke samenwerking. Alle overheden onderschrijven het éénmaligheidsbeginsel en het principe van de functionele opdeling van gegevens. Die houden (beknopt) in dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De eindgebruiker (burger, ondernemer, vereniging, bestuur) slechts éénmaal een gegeven moet meedelen aan een instantie. • Het (authentieke) gegeven in één gegevensbron wordt opgeslagen en beheerd door een overheidsinstantie wiens opdracht nauw verband houdt met dat gegeven. Dit leidt tot een functionele opdeling van gegevens in decentraal bijgehouden gegevensbronnen. • Besturen die een gerechtvaardigde behoefte hebben tot het gegeven zijn verplicht dat gegeven op te vragen bij de beheerder. Die opvraging gebeurt in principe onrechtstreeks via een dienstenintegrator die als vertrouwde derde partij optreedt. Dit leidt tot een meervoudig gebruik van eenmalig ingezamelde gegevens. 	<p>gegevensbronnen verder te kunnen optimaliseren in het voordeel van de burger.</p>
---	--	--

	<p>Die samenwerking moet er zeker zijn voor gegevens die zeer vaak en door zeer veel instanties gebruikt worden, zoals bv. de gegevens in het Rijksregister, de kruispuntbankregisters, de KBO en de sociale gegevensbanken in het netwerk van de sociale zekerheid.</p> <p>Volgens de SERV behoren gegevens rond verenigingen, en de rekeningnummers en contactgegevens van burgers daar ook toe. Dat betekent niet dat die gegevens federaal moeten worden opgeslagen en beheerd. Via het Belgian Streets and Addresses (BeSt Add)-samenwerkingsakkoord van 17 juli 2019 worden adresgegevens bv. in drie gewestelijke adressenregisters op een interoperabele wijze opgeslagen, beheerd en ontsloten. Generieke gegevens zijn moeilijk functioneel aan één overheidsniveau of entiteit toe te wijzen.</p> <p>Zeker rond de contactgegevens is afstemming wenselijk. Het is namelijk ook een streefdoel van de federale overheid om contactgegevens (als niet-authentiek en niet-exhaustief gegeven via vrijwillige mededeling) in het Rijksregister op te nemen (art. 3, 17°)</p>	
<p>Nieuwe gegevensbronnen met rekeningnummers en contactgegevens van burgers (p.12)</p>	<p>Bewaak de administratieve lasten voor burgers in het kader van een meer actief gegevensbeheer</p> <p>De SERV vraagt om de administratieve lasten voor burgers van het actief gegevensbeheer te bewaken. De SERV staat zoals reeds vermeld positief tegenover een meer actief gegevensbeheer voor burgers (art. 17 en</p>	<p>Het bevoegde agentschap voor digitalisering heeft regelmatig contacten met o.a. het federale niveau omtrent de eBox met het oog op de verdere optimalisering van de interacties tussen de eBox en Mijn Burgerprofiel.</p>

26). Dat laat flexibiliteit en meer autonomie (zeggenschap en controle) toe. Het belang daarvan wordt ook vanuit Europese beleidsinitiatieven steeds vaker benadrukt. Toch riskeert een meer actief gegevensbeheer meer administratieve lasten te creëren voor de burger.

De SERV vraagt daarom dat de Vlaamse Regering overleg pleegt met de federale overheid om:

- Ervoor te zorgen dat burgers hun contactvoorkeuren voor de eBox via Mijn Burgerprofiel kunnen aanpassen, gelet op het belang van die eBox als communicatiekanaal voor Vlaamse en lokale instanties.
- Het systeem zo op te zetten dat burgers de keuze krijgen om geen meervoudige notificatie te krijgen, bv. van een nieuw bericht als ze bij meerdere Human Interface Providers (HIP's) in het kader van de eBox aangesloten zijn.
- Samen met de federale overheid te onderzoeken of het ook voor federale diensten kan gebruikt worden (cf. het éénmaligheidsbeginsel).

De SERV vraagt om te verduidelijken of het actief gegevensbeheer in het kader van contactgegevens en rekeningnummers afgestemd is op mogelijke initiatieven om dit – voor wat de mededeling van die gegevens aan private actoren betreft – via persoonlijke datakluizen te laten verlopen, in het bijzonder op het vlak van gebruiksvriendelijke user interfaces.

<p>Nieuwe gegevensbronnen met rekeningnummers en contactgegevens van burgers (p.12-13)</p>	<p>Voorzie voldoende maatregelen om het actueel en betrouwbaar houden van de gegevens te waarborgen</p> <p>De SERV suggereert om de regeling voor het actueel houden van de gegevens te herbekijken. De voorziene regeling in het voorontwerp om jaarlijks aan burgers te vragen om die gegevens vrijwillig na te kijken, vormt namelijk een risico voor het actueel houden van de gegevens. Het is niet ondenkbaar dat een aanzienlijke groep burgers niet zal ingaan op de jaarlijkse vraag tot actualisering of de gegevens niet automatisch zal aanpassen in Mijn Burgerprofiel bij een gewijzigde situatie (een nieuw emailadres of een ander rekeningnummer). Een situatie met actuele en niet-actuele gegevens kan het vertrouwen van de instanties die verplicht gebruik moeten maken van de twee gegevensbronnen ondermijnen.</p> <p>De SERV vraagt dan ook om te onderzoeken of het nazicht van de rekeningnummers en de contactgegevens niet gekoppeld kan worden aan verplichte publieke diensten die burgers jaarlijks moeten gebruiken. De koppeling aan een verplichte publieke dienst behoudt de voordelen van het actief gegevensbeheer maar biedt tegelijkertijd een betere waarborg op actuele gegevens. Mogelijke voorbeelden zijn – afhankelijk van de doelgroep – de federale inkomstenbelasting, de jaarlijkse verkeersbelasting, de onroerende voorheffing of de zorgpremie.</p>	<p>Het bevoegde agentschap Digitaal Vlaanderen zal overleg plegen met de betrokken administraties of het mogelijk is om verplichte publieke diensten die burgers jaarlijks moeten gebruiken te koppelen aan de vraag om hun basisgegevens (rekeningnummers en contactgegevens) tevens te verifiëren/actualiseren.</p>
--	---	---

	<p>De SERV vraagt tevens om in de memorie toe te lichten hoe het actief gegevensbeheer zich verhoudt met mandaten, waarbij een burger voor sommige of alle publieke diensten een mandaat heeft om die namens een andere burger aan te vragen, op te volgen, gecontacteerd te worden enz.</p> <p>Een ander risico stelt zich op het vlak van betrouwbaarheid. Het kan zijn dat burgers rekeningnummers doorgeven die niet (meer) van hen zijn (bv. na een echtscheiding). In dat kader zou via dienstenintegratie met de banken kunnen worden samengewerkt om na te kijken of een rekeningnummer bestaat en of het gelinkt is aan een burger.</p>	
<p>Nieuwe gegevensbronnen met rekeningnummers en contactgegevens van burgers (p.13)</p>	<p>Verduidelijk enkele bepalingen</p> <p>De SERV vraagt om in de memorie van toelichting toe te lichten waarom de drie gegevensbronnen onder het beheer van Digitaal Vlaanderen vallen ('de door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit, bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties') en waarom er een onderscheid is tussen de rol van Digitaal Vlaanderen in het kader van de Verrijkte Kruispuntbank van Ondernemingen (VKBO) (een uitdrukkelijke rol van de VDI in het VDI-decreet) en de voorziene rol in het kader van het verenigingsregister (een rol van Digitaal Vlaanderen, andere dan die van de VDI).</p>	<p>De VKBO is historisch gegroeid en werd daardoor decretaal verankerd bij de VDI in het VDI-decreet. Er wordt daarom momenteel niet geopteerd om dat uit het VDI-decreet te halen en op te nemen in het e-govdecreet. Ook de rol van de VDI wordt vervuld door Digitaal Vlaanderen.</p>

<p>Stelsel van de functionele opdeling van gegevensopslag (p.14-16)</p>	<p>Overweeg om de term 'authentieke gegevensbron' toch te behouden</p> <p>De SERV suggereert om de term 'authentieke gegevensbron' te behouden. Die is namelijk een kwaliteitsgarantie en zorgt ervoor dat instanties er vertrouwen in hebben dat de gegevensbronnen waarvan ze verplicht gebruik moeten maken van voldoende kwaliteit zijn voor hun eigen dienstverlening.</p> <p>Het voorontwerp vervangt 'authentieke gegevensbron' door de 'gegevensbron waarvan de opslag van de gegevens functioneel is opgedeeld overeenkomstig artikel 6/1 van het VDI-decreet'. In het voorontwerp wordt de verwijzing naar authentieke gegevensbron opgeheven in het kader van de wijziging van de procedure om een gegevensbron als authentieke gegevensbron te laten aanwijzen (art. 30). Maar het authentiek karakter van gegevens(bronnen) is conceptueel niet zozeer of enkel verbonden aan wie bevoegd is voor de functionele opdeling van gegevens in het betrokken werkingsgebied, wel aan de functionele opdeling zelf (en de daaraan verbonden garanties en verplichtingen).</p> <p>Welke actor verantwoordelijk is voor de functionele opdeling (de dienstenintegrator, het coördinatiecomité of de regering) is minder van belang. Volgens de SERV moeten het vertrouwen van stakeholders in de kwaliteit van de gegevensbron (o.a. betrouwbaarheid, kwaliteit van de gegevens, de kwaliteit van de organisatie van de gegevensbron op het vlak van o.a. de</p>	<p>Ook de VTC maakt dezelfde suggestie. Het decreet wordt dan ook in die zin aangepast.</p>
---	--	---

informatieveiligheid en de dienstverleningsprocessen), de bescherming van de uitwisseling en verwerking van persoonsgegevens en de efficiëntie van de gegevensuitwisseling en publieke dienstverlening voorop staan.

De SERV is het niet oneens met de vaststelling dat de huidige procedure te zwaar en te complex is (bv. de aanwijzing van kandidaat authentieke gegevensbronnen). Er zijn inderdaad verschillende gegevensbronnen die de procedure doorlopen hebben en aan de garanties voldoen, maar nog niet zijn aangeduid zijn als authentieke gegevensbron door de Vlaamse Regering.

Toch meent de SERV dat dit niet enkel te maken heeft met de laatste stappen in die procedure (nl. het formuleren van een voorstel van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid aan de Vlaamse Regering om een gegevens als authentieke gegevensbron aan te wijzen en de aanwijzing door de Vlaamse Regering). Het zijn eveneens de garanties en de verplichtingen waaraan gegevensbeheerders moeten voldoen die instanties ervan kunnen weerhouden een gegevensbron tot authentieke gegevensbron te laten aanwijzen. Zeker als die garanties (bv. op het vlak van kwaliteit en interoperabiliteit) de behoeften van de eigen publieke dienstverlening overstijgen en als er niet altijd zekerheid is over de (bijkomende) financiering en ondersteuning om aan die garanties te blijven voldoen.

Uit het voorontwerp van decreet en de memorie van toelichting blijkt dat de Vlaamse Regering met de nieuwe regeling in geen geval op kwaliteit wil afdingen (voor de SERV bij voorkeur door de huidige garanties in art. 2, §1 van het BVR van 15 mei 2009 te behouden). Het voorontwerp en de memorie van toelichting (art. 47) geven aan dat de Vlaamse Regering nog steeds garanties zal opstellen waaraan een gegevensbron moet voldoen vooraleer ze een gegevensbron kan zijn waarvan de opslag van de gegevens functioneel is opgedeeld overeenkomstig artikel 6/1 van het VDI-decreet. Dit betekent dat er hoe dan ook een procedure zal blijven bestaan, zij het niet meer onder verantwoordelijkheid van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, maar onder auspiciën van Digitaal Vlaanderen (met een advies van het stuurorgaan). De SERV vraagt om ook die procedure te evalueren.

Bovendien is het uit het voorontwerp en de memorie van toelichting onduidelijk of het 'netwerk van VDI' alleen uit de functioneel opgedeelde gegevensbronnen en externe gegevensbronnen bestaat, of zowel bestaat uit functioneel opgedeelde gegevensbronnen, externe gegevensbronnen en (nog) niet-functioneel opgedeelde gegevensbronnen die wel reeds beschikbaar zijn via de VDI.

- In het eerste geval kan de VDI (naast de externe gegevensbronnen) enkel die gegevensbronnen ontsluiten die aan de garanties en verplichtingen

Het ontwerp van decreet wordt in artikel 46 aangepast. Het begrip "netwerk van de VDI" wordt gebruikt om aan instanties een verplichting op te leggen om die authentieke gegevensbronnen die tot dat netwerk behoren, te raadplegen, na een overgangperiode van twee jaar. Dat betekent niet dat de VDI geen andere gegevensbronnen (die nog niet functioneel zijn opgedeeld) meer kan of mag aanbieden, maar wel dat de instanties niet verplicht zijn die (nog) niet functioneel opgedeelde gegevensbronnen (die bijgevolg ook geen deel uitmaken van het netwerk van de VDI) te raadplegen.

voldoen. De SERV vreest echter dat als ingevolge art. 47 van het voorontwerp de VDI, na advies van het stuurorgaan, per gegevensbron zal bepalen in welke mate een functioneel op te delen gegevensbron aan de door de Vlaamse Regering gestelde garanties moet voldoen, die garanties zeer uiteenlopend gaan toegepast worden in functie van de kwaliteit van de huidige via de VDI beschikbare gegevensbronnen. Immers anders gaat de VDI ze niet meer mogen aanbieden, wat een grote impact heeft op de huidige afnemers. Door toch met 'authentieke gegevensbronnen' te werken kan dit vermeden worden en kan de VDI – samen met de betrokken stakeholders – per gegevensbron (die momenteel al of nog niet via de VDI beschikbaar is) bekijken in welke mate aan de garanties moet voldoen worden in functie van de noden van de gegevensafnemers en capaciteit van de gegevensbron. In elk geval vraagt de SERV dat er voor wat de verplichte afname via de VDI voldoende overgangstermijnen worden voorzien in functie van de capaciteit van de afnemers.

- In het tweede geval zal het netwerk van de VDI (naast de externe gegevensbronnen) uit twee soorten 'gegevensbronnen' bestaan: de beschikbare gegevensbronnen en (als subset) de functioneel opgedeelde gegevensbronnen. Het niet benoemen van de functioneel opgedeelde gegevensbronnen als authentiek dreigt onduidelijkheid te creëren bij de

Dit wordt ook door de VTC voorgesteld. Er wordt daarom een overgangstermijn van twee jaar in het decreet ingevoegd (artikel 7/1).

	<p>instanties en externe stakeholders over de garanties en verplichtingen die voor welke gegevensbronnen gelden.</p> <p>Het voorontwerp bevat in art. 47 een procedure waarbij een instantie kan vragen dat de Vlaamse Regering een beslissing neemt over de functionele opdeling van een gegevensbron, in het geval dat de VDI afwijkt van het advies van het stuurorgaan. De SERV vraagt om te verduidelijken wat er gebeurt als de Vlaamse Regering geen beslissing neemt. Dat kan namelijk een impact hebben op de efficiëntie en effectiviteit van het stelsel van de functionele opdeling van gegevensopslag.</p>	<p>Aangezien er een overgangstermijn decretaal wordt ingevoegd, kan de procedure bij de Vlaamse Regering adequaat en tijdig worden afgehandeld.</p>
<p>Stelsel van de functionele opdeling van gegevensopslag (p.16)</p>	<p>Behoud belangrijke bepalingen van het stelsel van authentieke gegevensbronnen</p> <p>De SERV suggereert om ook andere bepalingen die deel uitmaken van het stelsel van authentieke gegevensbronnen te behouden. Het voorontwerp wijzigt namelijk verscheidene decretale bepalingen met betrekking tot de governance van het stelsel van authentieke gegevensbronnen. Zo schaft het voorontwerp de rollen 'gegevensinitiator' en 'gegevensbeheerder' af (huidig art. III.67 bestuursdecreet) (art. 92). Het voorontwerp specificeert voor ieder van de drie nieuwe gegevensbronnen (al dan niet met verwijzing naar beide rollen) welke actoren welke verantwoordelijkheden dragen ten aanzien van de verzameling, opslag, beheer en terbeschikkingstelling.</p>	<p>Het begrip en de rol van gegevensinitiator en gegevensbeheerder worden ingevoegd in het VDI-decreet.</p>

	<p>De SERV meent echter dat zulke generieke rollen ook in een stelsel van functioneel opgedeelde gegevens nuttig is. Ze signaleren enerzijds aan de betrokken actoren en de externe stakeholders wie welke verantwoordelijkheden op zich neemt en dragen er anderzijds toe bij dat het stelsel transparant en coherent is. Dit komt het vertrouwen ten goede. De SERV stelt dan ook voor om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De generieke rollen (en de verantwoordelijkheden) van 'gegevensinitiator' en 'gegevens(bron)beheerder' te behouden en op te nemen in het VDI-decreet. • De verantwoordelijkheden van de drie nieuwe gegevensbronnen in die zin aan te passen (ook bv. voor Digitaal Vlaanderen die in het kader van het verenigingsregister de facto een rol van gegevensinitiator opneemt naast die van gegevensbeheerder en voor wat de rol van terugmelder betreft). 	<p>Supra: opgenomen in het VDI-decreet.</p> <p>Het lijkt wat vergaand om Digitaal Vlaanderen te beschouwen als gegevensinitiator.</p>
<p>Stelsel van de functionele opdeling van gegevensopslag (p.16-17)</p>	<p>Stem af met de federale overheid en de andere gemeenschappen en gewesten</p> <p>De SERV vraagt om de regelingen over verplicht te gebruiken gegevensbronnen te vereenvoudigen. De Vlaamse en lokale overheden steunen vaak op gegevens van andere overheden of hebben verplichtingen ten aanzien van federale regelingen. De Vlaamse gegevensbronnen, de garanties en verplichtingen zijn eveneens deel van een interbestuurlijk landschap van gegevens-bronnen en gegevensverkeer.</p>	<p>Digitaal Vlaanderen onderhoudt veel contacten met de andere beleidsniveaus (federaal, andere deelstaten, lokaal).</p>

De huidige regels zorgen echter voor een grote complexiteit. Het gaat dan om verschillende toepassings- en werkingsbieden, criteria voor 'authentieke' gegevensbronnen, verplichtingen om een bepaald gegeven bij een bepaalde gegevensbron op te vragen, verschillend gebruikers- en toegangsbeheer enz. Ze beperken een efficiënt en effectief stelsel van interbestuurlijk elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer.

- Eindgebruikers (burgers, ondernemingen, verenigingen) blijven verplicht om gegevens (die functioneel door de ene overheid beheerd worden) aan een andere overheid mee te delen, zolang die andere overheid het gebruik van die gegevensbronnen niet verplicht. Dat blijft voor administratieve lasten zorgen.
- Overheidsinstanties kunnen naast het werkingsgebied van de VDI (art. I.3, 1°, 5°, 6° en 7° bestuursdecreet) ook tot andere werkings- en toepassingsgebieden behoren met verschillende verplichtingen om gegevens van andere instanties te gebruiken (of als beheerder bij te houden en ter beschikking te stellen). Bv. als het gaat om de instanties die deel uitmaken van het werkingsgebied van de sociale sector, of de verplichtingen die volgen uit samenwerkingsakkoorden (bv. de Waalse en Brusselse adressenregisters binnen BeSt Add en de authentieke bronnen binnen de Coördinatiestructuur voor patrimoniuminformatie, CSPI).

	<ul style="list-style-type: none"> • De SERV vraagt om in een volgende stap het stelsel van functionele opdeling in het kader van de VDI en het kader van de Geografische Data-Infrastructuur (GDI) op elkaar af te stemmen. Specifiek voor wat dit voorontwerp betreft blijven bv. de aangeduide geografische gegevensbronnen en de authentieke geografische gegevensbronnen (die als subset de authentieke geografische gegevensbronnen bevatten) in het kader van de GDI behouden voor de deelnemers aan het samenwerkingsverband GDI-Vlaanderen. Dit zijn eveneens de instanties in art. I.3, 1°, 5°, 6° en 7° bestuursdecreet die tot het werkingsgebied van de VDI behoren, naast nog andere instanties binnen België die deel uitmaken van het samenwerkingsverband. De SERV vraagt of hier geen verregaande vereenvoudiging mogelijk is. Het huidige voorontwerp behoudt in dat verband al bv. de mogelijkheid dat de Vlaamse Regering voor geografische gegevensbronnen bijkomende garanties kan opleggen (in functie van de INSPIRE-richtlijn). 	<p>Het klopt dat in een volgende fase ook de afstemming tussen GDI en VDI best wordt onderzocht en desgevallend decretaal wordt vereenvoudigd.</p>
<p>Stelsel van de functionele opdeling van gegevensopslag (p.18)</p>	<p>Pas bestaande regelgeving aan</p> <p>Volgens de SERV zijn er nog bijkomende wijzigingen nodig aan de bestaande regelgeving als gevolg van de vorming van het stelsel van de functionele gegevensopslag. Op niveau van het voorliggende voorontwerp van decreet vraagt de SERV om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het voorontwerp aan te passen opdat de VDI (in de plaats van het stuurorgaan) aan de Vlaamse Regering 	<p>De lijn wordt inderdaad best doorgetrokken dat ook de VDI bepaalt welke externe gegevensbronnen beschikbaar zijn via</p>

	<p>voorstelt welke externe gegevensbronnen verplicht zouden raadpleegbaar zijn voor de actoren in het werkingsgebied van de VDI (art. III.68, tweede lid bestuurs-decreet). Dit ligt in lijn met de keuze om de VDI bevoegd te maken voor de functionele opdeling van de gegevens in zijn eigen werkingsgebied.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De lijst met verplicht te raadplegen externe bronnen te evalueren en zo nodig uit te breiden. De huidige lijst met externe bronnen die via de VDI beschikbaar zijn, is ook uitgebreider dan de 4 (categorieën van) gegevensbronnen in het BVR van 15 mei 2009. • Een algemene verplichting aan instanties op te leggen om hun nieuwe dienstverleningen in het Dienstverleningsregister / Interbestuurlijke Producten- en Dienstencatalogus (IPDC) op te nemen. Met de gegevensbronnen met rekeningnummers en contactgegevens van burgers verplicht het voorontwerp de betrokken instanties die dienstverleningen mee te delen die voordelen bezorgen voor natuurlijke personen. De SERV meent dat een algemene (stapsgewijze) verplichting voor alle dienstverleningen een hefboom kan zijn om synergiën sneller te detecteren en efficiëntiewinsten te realiseren. • Art. 5, 8° in het VDI-decreet (afgeschaft door art. 46 van het voorontwerp) te behouden (of het voorziene art. Art. 7/2, §1. aan te passen) in het kader van de functionele opgedeelde gegevensbronnen, om zo een voldoende hoog kwaliteitsniveau bij zowel de 	<p>het netwerk van de VDI en aldus verplicht moeten worden geraadpleegd (artikel 6/1, §2).</p> <p>Zie supra, artikel 6/1, §2.</p> <p>Het Bestuursdecreet voorziet reeds dat het dienstverleningsregister moet worden geraadpleegd.</p> <p>Artikel 5, 8°, wordt behouden aangezien de term 'authentieke' gegevensbron ook behouden blijft.</p>
--	--	---

	<p>gegevensbeheerders als de gegevensinitiatoren te verzekeren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die delen die betrekking hebben op de functionele opdeling van gegevens en de verplichtingen ten aanzien de instanties (aangepaste art. III.68, III.69, III.70 bestuursdecreet) in het VDI-decreet op te nemen met het oog op een betere coherentie. • Te verduidelijken op wie welke verplichtingen van toepassing zijn. De bepalingen in art. III.68 bestuursdecreet gelden enkel voor de Vlaamse en lokale overheidsinstanties in art. I.3, 1° en 5° bestuursdecreet, terwijl de bepalingen van het e-gov-decreet en het VDI-decreet (in het bijzonder de verplichting in art. 47 van het voorontwerp met betrekking tot art. 6/1, §2 en art. 7/1, §1) gelden voor overheidsinstanties als bepaald in I.3, 1°, 5°, 6° en 7° bestuursdecreet. Bovendien zijn de verplichting om gegevens via de VDI te raadplegen in art. III.68, tweede lid bestuursdecreet en art. 7/1, §1 VDI-decreet zeer gelijkaardig. <p>Er zijn daarnaast nog aanpassingen nodig aan andere regelgeving. Met name:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alle relevante decreten waarin naar (het huidige stelsel van) authentieke gegevensbronnen wordt verwezen; • alle relevante besluiten van de Vlaamse Regering (in het bijzonder die met betrekking tot de huidige Vlaamse authentieke gegevensbronnen, en het BVR van 15 mei 2009, bv. art. 1, 10°). 	<p>De relevante bepalingen uit het Bestuursdecreet zijn overgeheveld naar het VDI-decreet.</p> <p>Betrokken artikelen zijn aangepast.</p> <p>Deze decreten hoeven niet te worden aangepast aangezien de term 'authentieke gegevensbron' behouden blijft.</p> <p>Dit is de volgende stap nadat het decreet is aangenomen.</p>
--	---	--

<p>Stelsel van de functionele opdeling van gegevensopslag (p.19-20)</p>	<p>Zorg voor het nodige flankerend beleid</p> <p>De SERV vraagt om naast het juridisch kader ook het beleid rond digitale gegevensuitwisselingen te versterken. In dat verband formuleert de SERV de volgende aanbevelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evalueer de procedure en de invulling van de garanties waaraan gegevensbronnen met het oog op de aanwijzing tot (kandidaat) authentieke gegevensbron moesten voldoen, en neem zo nodig begeleidende maatregelen (incl. nodige investeringen). • Bepaal een algemeen financieringsmodel voor het netwerk van de VDI, zodat er voldoende financiering is opdat alle gegevensbeheerders van functioneel opgedeelde gegevensbronnen aan de nodige garanties kunnen (blijven) voldoen. • Onderzoek samen met de federale overheid (en de lokale overheden) of de gemeenten als gegevensinitiatoren van het Rijksregister, dat Rijksregister ook via de VDI kunnen voeden (in lijn met het opzet van de Leer- en Ervaringsbewijzendatabank, LED). Op die manier wordt de optie voorzien dat gemeenten één (technisch) aanspreekpunt kunnen hebben voor zowel de mededeling als raadpleging van gegevens. • Communiceer zeer transparant over zowel welke gegevensbronnen als welke gegevenstypes binnen iedere gegevensbron tot het netwerk van de VDI behoren, welke gegevens-bronnen functioneel 	<p>De betreffende werkgroep onder het stuurorgaan zal dit opnemen.</p> <p>Digitaal Vlaanderen zal deze aanbeveling in overleg met het Rijksregister bespreken.</p> <p>Er zal voldoende aandacht worden besteed aan duidelijke communicatie over de diverse gegevensbronnen.</p>
---	---	---

opgedeeld zijn (op basis van het voorziene art. 6/1 VDI-decreet), welke (toekomstige) verplichtingen voor welke instanties gelden voor welke gegevensbronnen en wat de kwaliteit van de gegevens en gegevensbronnen is. Tegelijkertijd is dit volgens de SERV ook nodig voor wat de gegevensbronnen binnen het samenwerkingsverband GDI-Vlaanderen betreft, aangezien de instanties in het werkingsgebied van de VDI ook tot die van de GDI behoren. O.a. door hier in de Datavindplaats over de communiceren (cf. SERV-advies Vlaams Datanutsbedrijf¹³).

- Maak het ook voor burgers, ondernemingen en verenigingen zeer transparant welke gegevens de overheid niet meer mag opvragen.
- Verduidelijk de verhouding tussen het netwerk van de VDI en het stelsel van basisregisters (die in de BBT Digitalisering en Facilitair Management nu omschreven worden als 'een stelsel van onderling verbonden authentieke gegevensbronnen').
- Stem de acties in het data-actieplan af op de nieuwe functionele opdeling (acties 2,6; 3,41; 4,1; 4,6; 4,7; 4,32; 4,41).
- Breng beleidsdocumenten in overeenstemming met de nieuwe beleidskeuzes. De SERV vraagt om de aangepaste operationele doelstelling te verduidelijken. Met name door in de nota van de Vlaamse Regering te verduidelijken wat de impact is van de omschakeling van een stelsel van authentieke gegevensbronnen naar de functionele opdeling van gegevens via de VDI. De

Bestaande (beleids)documenten zullen worden nagekeken opdat ze conform zijn met voorliggend ontwerp van decreet.

	<p>BBT Digitalisering en Facilitair Management bij BO2023 stelt bij OD3.1 immers dat 'Authentieke gegevensbronnen [...] belangrijke basisbouwstenen zijn voor publieke dienstverlening, en de sleutel tot het realiseren van het 'once-only'-principe.'¹⁴ De wijzigingen hebben daarnaast ook een impact op de Vlaamse digitale dienstverleningsstrategie en de Vlaamse datastrategie en data-actieplan.</p>	
<p>Bescherming van persoonsgegevens (p.21)</p>	<p>Zet verdere stappen naar een gebruiksvriendelijk en efficiënt kader voor de bescherming van persoonsgegevens</p> <p>De SERV vraagt bijkomende stappen om de governance van de bescherming van persoonsgegevens te verbeteren en te vereenvoudigen. De nieuwe governance vereenvoudigt het globale landschap immers niet. De SERV herhaalt dan ook zijn eerdere vraag om samen met de voorziene wijzigingen in overleg te treden met de federale overheid (en de andere gemeenschappen en gewesten), met name om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De individuele machtigingen, beraadslagingen en huidige protocollen te vervangen door eenvormige afsprakenkaders en machtigingsaanvragen via onafhankelijke machtigingsautoriteiten. Als derde partijen kunnen zij immers de incentives van instanties om weinig data te delen, verminderen. • De procedures voor gecombineerde data-aanvragen uit verschillende werkingsgebieden te coördineren. 	<p>Een Vlaams decreet kan het globale landschap niet aanpassen. De diverse procedures voor toegang tot hetzij Vlaamse hetzij federale gegevens is complex. Er wordt gepoogd zoveel als mogelijk op elkaar af te stemmen. De diversiteit aan soorten gegevens zorgt momenteel echter voor ook diverse procedures om toegang te krijgen (Rijksregistergegevens, federale sociale gegevens, gezondheidsgegevens, andere federale gegevens).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Een gefedereerd systeem voor het indienen van aanvragen te ontwikkelen. • Meer uniforme en gebruikersgerichte formulieren en procedures op te zetten. • Tegemoet te komen aan de noden van onderzoekers door aangepaste procedures voor bijstellingen en recurrent terugkerend onderzoek. • De taakverdeling tussen de VTC en GBA uit te klaren. 	
<p>Bescherming van persoonsgegevens (p.21-22)</p>	<p>Neem bijkomende flankerende maatregelen</p> <p>Daarnaast formuleert de SERV nog enkele specifieke opmerkingen om het beleid rond de bescherming van persoonsgegevens te versterken (cf. eerdere SERV-adviezen).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zet ook in op ex-post controles in de plaats van enkel ex-ante controles. • Onderzoek de mogelijkheid van een decretale basis opdat het centraal overzicht van functionarissen van gegevensbescherming (DPO's) en hun contactgegevens beschikbaar is in het Organisatieregister via de gegevensbron in beheer van de VTC. Zo kunnen de instanties in bepaalde gevallen – bv. in het kader van noodgevallen – de actuele lijst van DPO's snel contacteren. • Voorzie in voldoende capaciteit en frequente beraadslagingen bij de betrokken instanties (i.e. de VTC en de VCMP) en de DPO's die in lijn liggen met het aantal nieuwe data-uitwisselingen. 	<p>De VTC is bevoegd voor ex-post controles.</p> <p>Dit zal in overleg met de VTC worden onderzocht.</p> <p>De VTC en het VCMP hebben de vrijheid om frequenter te beraadslagen.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek of afgesloten protocollen niet alleen decentraal (bij de betrokken instanties) (art. 30 voorontwerp) maar ook centraal worden gepubliceerd (samen met de beraadslagingen van het VCMP en voorheen de VTC). Dat zou namelijk de transparantie ten aanzien van de burger vergroten evenals de vindbaarheid voor onderzoekers verbeteren. Deze werkwijze kan eveneens zorgen voor een uniforme aanpak om de protocollen te publiceren. Die is momenteel zeer verschillend tussen instanties. Daarnaast legt de centrale aanpak ook de nadruk op de mededeling van gegevens en niet op de procedure (een protocol, voorafgaande beraadslaging of machtiging). 	<p>Vraag is of een globaal overzicht nog voldoende transparant is voor de burger.</p>
<p>Een uitgebreide scope voor het Vlaams Data-nutsbedrijf (p.22-23)</p>	<p>Versterk de transparantie over persoonlijke datakluisen</p> <p>De SERV vraagt blijvende aandacht voor de succesvoorwaarden bij het gebruik van de persoonlijke datakluisen. Het gaat dan onder andere over goede afsprakenkaders, vertrouwen en een positieve gebruikservaring (cf. SERV-advies Vlaams Datenutsbedrijf).²⁰ In dat verband zijn volgens de SERV volgende elementen van belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een verdere promotie van het gebruik van Mijn Burgerprofiel. Een belangrijke succes-voorwaarde slaat op het gebruik van Mijn Burgerprofiel. Mijn Burgerprofiel krijgt een uitgebreidere en belangrijke rol. Het wordt de toegangspoort voor burgers tot de persoonlijke datakluisen. Burgers moeten daar hun toestemming 	<p>Het DNB is momenteel bezig met het uitwerken van procedures en afsprakenkaders.</p> <p>Er zal ook in de toekomst nog worden ingezet op verdere sensibilisering van MBP.</p>

geven tot het gebruik van hun data. Zeggenschap en eigenaarschap ligt dan bij de burger. Dat is positief want het creëert ook meer vertrouwen. Maar langs de andere kant kan dit ook een rem zetten op het delen van data als de burger het profiel zelden gebruikt en dus ook geen toestemming geeft, niet omdat ze dat niet wensen, maar eerder omdat men Mijn Burgerprofiel nog te weinig gebruikt. Het is dan ook belangrijk om nog meer in te zetten op sensibilisering of campagnes om het gebruik van Mijn Burgerprofiel te promoten.

- Meer duiding bij de geplande interacties met niet-overheidsinstanties. De decretale aanpassingen zijn nodig voor de activiteiten binnen het burgerprofiel omdat (i) er meer (persoons)gegevens verzameld worden dan voordien, (ii) de burger kan ook gegevens zelf aanleveren/aanvullen, en (iii) er ook interactie kan zijn met niet-overheidsinstanties. Dat laatste wordt echter amper behandeld in het voorontwerp en de memorie van toelichting. Het toelaten van Mijn Burgerprofiel om toestemming te geven aan niet-overheidsentiteiten is een nochtans een ingrijpende verandering waar meer aandacht naartoe mag gaan. Het is volgens de SERV belangrijk om via transparantie bij burgers vertrouwen te creëren dat overheidsinstanties niet op individueel niveau kunnen zien aan welke niet-overheidsentiteiten de burger die meedeelt (bv. wie aan welke niet-overheidsentiteiten diplomagegevens meedeelt).

Het via Mijn Burgerprofiel toestemming geven aan niet-overheidsentiteiten is voorzien voor het geven van de toestemming om via de datakluis zijn gegevens aan niet-overheidsinstanties te geven.

	<ul style="list-style-type: none"> • Een intensere samenwerking met de federale overheid. Het is positief dat meer en meer publieke diensten van Vlaamse en lokale instanties de integratie met Mijn Burgerprofiel maken. Zoals eerder in dit advies al vermeld, is samenwerking met de federale overheid cruciaal om de digitale ambities te realiseren aan de hand van de principes van de Vlaamse dienstverleningsstrategie. Het is immers op dat niveau dat vaak gevraagde gegevens van de burgers zich bevinden. 	<p>Er zijn frequent overlegmomenten met diverse federale overheidsinstanties. Federale wetgeving bemoeilijkt vaak de mogelijkheid om via MBP federale gegevens aan de burger te tonen.</p>
<p>Een uitgebreide scope voor het Vlaams Data-nutsbedrijf (p.23)</p>	<p>Verduidelijk de use cases en de mogelijke synergiën</p> <p>De SERV vraagt meer toelichting bij de geplande use cases en mogelijke synergiën met andere initiatieven. De sociale partners onderschrijven de uitbreiding van de persoonsgegevens die via de persoonlijke datakluisen kunnen gedeeld worden in het kader van de uitbouw van de data-economie. De SERV wijst er wel op dat de eerste use cases die de werking van het actief toestemmingsbeheer via Mijn Burgerprofiel en de persoonlijke datakluisen moeten aantonen nog niet operationeel zijn. De nota van de Vlaamse Regering en de memorie van toelichting zouden meer in detail kunnen ingaan op ieder van de use cases, zoals bv. mogelijke synergiën met initiatieven zoals het federale (op te richten) Gezondheids(zorg)data-agentschap. De sociale partners vragen tevens dat werk wordt gemaakt van de structurele interactie met diverse</p>	<p>Dit is verder toegelicht in de memorie. Sommige usecases zijn nog in onderzoek en bevinden zich daarom in een te vroeg stadium om reeds uitgebreid in de memorie toe te lichten.</p>

	<p>actoren waaronder het bedrijfsleven om te bekijken welke use cases via de datakluisen uitgewerkt kunnen worden. Die samenwerking verloopt nu te ad hoc en gestuurd door ofwel de overheid zelf, ofwel door grotere bedrijven die deze connecties al hebben. Andere bedrijven en actoren die misschien ook nuttige ideeën, toepassingen of data kunnen aanleveren worden nog te weinig betrokken en weten niet echt hoe en via welk kanaal ze kunnen deelnemen aan use cases of betrokken worden om use cases te creëren.</p>	
--	---	--

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als van de Vlaamse Gemeenschap aangezien de vier decreten die via voorliggend decreet worden gewijzigd, ook zowel gemeenschaps- als gewestaangelegenheden betreffen.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer

Artikel 2

In artikel 2, 2°, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (het e-govdecreet) wordt de definitie van authentieke gegevensbron hernomen en daarbij wordt verwezen naar het VDI-decreet, nl. de functionele opdeling van de opslag van gegevens zoals uiteengezet in artikel 6/1 van het VDI-decreet. In artikel 2, 10°, wordt de datum van het Bestuursdecreet, nl. 7 december 2018, ingevoegd.

Artikel 3

In het e-govdecreet van 18 juli 2008 wordt hoofdstuk II, opgeheven bij het decreet van 7 december 2018, opnieuw opgenomen in de volgende lezing: Hoofdstuk 2. Oprichting van gegevensbronnen met basisgegevens.

In dit hoofdstuk worden drie gegevensbronnen opgericht: gegevens van verenigingen, rekeningnummers van burgers (niet in de hoedanigheid van ondernemer) en contactgegevens van burgers (eveneens niet in de hoedanigheid van ondernemer).

Artikel 4

In hoofdstuk 2 van het e-govdecreet wordt het opschrift van afdeling 1 opnieuw opgenomen in de volgende lezing: Afdeling 1. Toepassingsgebied.

Artikel 5

Dit artikel bepaalt dat het hoofdstuk met de oprichting van drie gegevensbronnen van toepassing is op de instanties als gedefinieerd in artikel 2 van het e-govdecreet, met uitzondering van de instellingen met een publieke taak als vermeld in artikel I.3, 6°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Gelet op de omvang en de diversiteit van instellingen met een publieke taak, vallen die instellingen niet onmiddellijk onder het toepassingsgebied van de drie gegevensbronnen.

De Vlaamse Regering kan later bepalen welke instellingen met publieke taak onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk vallen. De Vlaamse Regering kan daarbij

per instelling met publieke taak of groep van instellingen met publieke taak een tijdschema vastleggen na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Artikel 6

In hoofdstuk 2 van het e-govdecreet, wordt het opschrift van afdeling 2 opnieuw opgenomen in de volgende lezing: Afdeling 2. Oprichting van een gegevensbron met gegevens van verenigingen.

Artikel 7

De gegevensbron, bedoeld in dit artikel, is het verenigingsregister. Deze beoogt een globaal zicht mogelijk te maken in de opgesomde structuren van het verenigingsweefsel in Vlaanderen: verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk, stichtingen, feitelijke verenigingen en afdelingen van koepelorganisaties.

De bedoeling van het Verenigingsregister is in eerste instantie niet om alle feitelijke verenigingen en alle afdelingen van koepelorganisaties die bestaan in Vlaanderen te registreren, maar enkel degene die in interactie treden met overheidsinstanties in het kader van dienstverlening. Dit mag ruim worden geïnterpreteerd, zodra een vereniging in interactie treedt met een instantie met het oog op een dienstverlening door die instantie, waarbij de instantie het aangewezen acht om gegevens over de vereniging in kwestie te bewaren, kunnen deze gegevens worden opgenomen in het verenigingsregister.

De Vlaamse Regering kan het voorwerp van het verenigingsregister uitbreiden. Op termijn kunnen mogelijks ook publieke organisaties, voorzieningen en instellingen die bv. door een lokaal bestuur/OCMW worden opgericht en dus eerder vallen onder de termen "welzijnsverenigingen" en "autonome verzorgingsinstellingen" als gedefinieerd onder artikel I.3, 5°, g) en h), van het Bestuursdecreet opgenomen worden in het Verenigingsregister. Deze organisaties zouden dan niet onder de definitie van "vereniging" vallen. Wellicht zijn er daarbuiten ook nog publieke voorzieningen die ook in de scope mee in de scope zouden kunnen worden opgenomen.

De structuren opgenomen in 2° tot en met 5° zijn gedefinieerd in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen. De structuren opgenomen in 6° en 7° worden voor toepassing van deze afdeling als dusdanig omschreven, afgestemd op de huidige realiteit van operationalisering in het verenigingslandschap. Deze structuren zijn niet gedefinieerd in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen. De "vereniging" is de overkoepelende term van verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk, stichtingen, feitelijke verenigingen en afdelingen van koepelorganisaties.

Feitelijke verenigingen zijn wettelijk gedefinieerd als verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid, beheerst door de overeenkomst tussen de twee of meer personen die lid zijn van de feitelijke vereniging, met het oog op de verwezenlijking van een belangeloos doel. Er geldt in principe geen registratieplicht in de Kruispuntbank der Ondernemingen. Dat zorgt ervoor dat feitelijke verenigingen voor derden moeilijk op te sporen of af te bakenen zijn.

De begrippen afdelingen en koepelorganisaties zijn daarentegen niet wettelijk gedefinieerd, en worden dus ook niet als dusdanig geregistreerd in de Kruispuntbank der Ondernemingen. In de praktijk moet worden vastgesteld dat deze begrippen in het verenigingsweefsel in Vlaanderen, in de interactie met zowel verenigingen zonder winstoogmerk als feitelijke verenigingen, wel hun plaats hebben:

- Feitelijke verenigingen kunnen een link hebben met een koepelorganisatie die een verwant belangeloos doel heeft.
- Organisaties met rechtspersoonlijkheid kunnen overigens een analoge link hebben met een koepelorganisatie.
- Daarnaast kan een koepelorganisatie zich voor redenen van interne operationele werking ook vertakken in 'afdelingen' die intrinsiek deel zijn van de rechtspersoon van de koepelorganisatie. Een afdeling is geen organisatie met eigen rechtspersoonlijkheid of autonome feitelijke vereniging. Afdelingen hebben geen aparte registratie in de Kruispuntbank der Ondernemingen.

De term koepelorganisatie verduidelijkt dat een vereniging zijn werking organiseert met "lokale afdelingen". Een voorbeeld is Scouts & Gidsen Vlaanderen vzw. Deze koepelorganisaties bestaan uit "lokale afdelingen" (bv. scouts-groepen). De vermelding van koepelorganisaties in artikel 8 geeft aan dat de koepelorganisatie ook gebruik kan maken van het register voor het beheer en hergebruik van data van de afdelingen die onder de koepel hangen. Het decreet voorziet de mogelijkheid dat koepels, met eigen systemen en gegevensbronnen, data kunnen doorsturen naar het register. Diezelfde koepels, alsook koepels zonder systemen, kunnen data uit het register halen voor wat betreft de eigen afdelingen.

Afdelingen of feitelijke verenigingen die onder een koepel vallen, kunnen op die manier ontzorgd worden in de data die zij moeten bezorgen aan de koepelorganisatie waarbij ze aangesloten zijn of de overheid waarmee ze in contact treden.

De term afdeling verduidelijkt dat ook een unieke verenigingscode wordt voorzien voor afdelingen van een koepelorganisatie die in naam van de afdeling in interactie treden met de overheid. Binnen domeinen zoals welzijn maar ook cultuur & jeugd, bevinden zich heel grote VZW's terug. De identificatie aan de hand van het KBO-nummer is niet toereikend om op een efficiënte manier digitale dienstverlening te kunnen opzetten t.a.v. deze afdelingen (o.a. het inregelen van toegang tot het loket via de veiligheidsbouwstenen). Het register biedt daarop een antwoord. Deze types verenigingen zullen steeds met een relatie met een vereniging met rechtspersoonlijkheid te vinden zijn in het register.

Feitelijke verenigingen en afdelingen hebben doorgaans geen eigen registratie in de Kruispuntbank der Ondernemingen maar kunnen wel rechtstreeks in contact staan met Vlaamse overheidsinstanties.

Verder in de tekst spreken we vaak gewoon van verenigingen. We bedoelen hiermee: Verenigingen en andere organisatievormen met een belangeloos doel: dus verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk, stichtingen, feitelijke verenigingen en afdelingen van koepelorganisaties.

De Vlaamse Regering duidt de entiteit, bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties, aan die optreedt als beheerder voor de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de gegevensbron en van de gegevens in kwestie. Ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens ter uitvoering van deze afdeling is de entiteit verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming. Die entiteit neemt geen verantwoordelijkheid op om de kwalificatie als feitelijke vereniging dan wel afdeling van een koepelorganisatie te controleren. Deze kwalificatie hangt af van feitelijke omstandigheden waarop zij immers geen zicht heeft.

Artikel 8

Het delen van informatie is een doel in het kader van (1) interacties met dienstverlenende overheden, maar ook in het kader van (2) inzicht in de diversiteit van het verenigingslandschap.

(1) In de relatie met dienstverlenende overheden, beoogt het Verenigingsregister een administratieve vereenvoudiging te creëren, zowel aan de dienstverlenende als aan de ontvangende zijde. Net zoals het ondernemingsnummer een cruciale rol speelt voor de interactie met en dienstverlening aan ondernemingen, zal de unieke Verenigingscode voor feitelijke verenigingen en afdelingen van koepelorganisaties eenzelfde rol vervullen. Om entiteiten met een publieke taak, die zich tot het verenigingsleven richten, zoals vzw Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk, te ondersteunen in hun dienstverlening, kunnen gegevens uit het verenigingsregister aan hen ter beschikking te worden gesteld.

Het Verenigingsregister is een middel om dit doel te bereiken doordat het Vlaanderen-breed zal instaan voor de eenmalige registratie van gegevens.

Het Verenigingsloket vormt de toegangspoort tot het Verenigingsregister voor de verenigingen(2).

Daarnaast stelt het Verenigingsregister bepaalde gegevens publiek ter beschikking om een overzicht te bieden van de verenigingen, alsook inzicht te verlenen in hun doelen en activiteiten. Dit laat het publiek toe om verbinding te maken met deze organisaties en omgekeerd stelt dit dienstverlenende instanties in staat om hun aanbod af te stemmen en te optimaliseren ter bevordering van het verenigingsleven in Vlaanderen.

Het geeft beleidsmakers ook de mogelijkheid om geïnformeerde, op data gebaseerde beleidsbeslissingen te maken. Tot nu is er Vlaanderen-breed geen inzicht in het aantal verenigingen met een belangeloos doel, de diversiteit van hun activiteiten en aanbod.

Het verenigingsregister wenst overheidsinformatie dus niet alleen aan overheidsdiensten ter beschikking te stellen. Deze doelstelling vloeit voort uit de Europese richtlijn van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie.

Het verenigingsregister wenst niet alle gegevens van verenigingen te bewaren, maar zich te beperken tot wat noodzakelijk is voor kwaliteitsvolle identificatie en registratie in functie van het realiseren van de bovengenoemde doeleinden.

De gegevens, opgesomd in 1° tot en met 12°, vormen basisinformatie die nodig is om de doelen van het register te realiseren. Dit laat toe om een unieke Verenigingscode toe te kennen en verenigingen eenduidig te identificeren. Deze

code blijft stabiel, ook als de vereniging van naam verandert of de vertegenwoordigende leden wijzigen.

De contactgegevens, bepaald in 3°, omvatten minstens een adres, een telefoonnummer en/of een website of e-mailadres. Deze gegevens kunnen persoonsgegevens bevatten. Bijvoorbeeld feitelijke verenigingen beschikken als zetel- of correspondentieadres vaak over een locatie die samenvalt met het domicilieadres. Ook een telefoonnummer of e-mailadres zijn voor dit type verenigingen vaak identificeerbaar met een natuurlijke persoon.

De gegevens, vermeld in 7° en 8°, bevatten noodzakelijkerwijze persoonsgegevens. Voor feitelijke verenigingen en afdelingen van koepelorganisaties zorgt de registratie van deze gegevens voor een unieke identificatie van de natuurlijke personen die in naam en voor rekening als vertegenwoordiger optreden. Sterke identificatie van de vertegenwoordigende leden laat identiteits- en toegangsbeheer toe (via de veiligheidsbouwstenen van Digitaal Vlaanderen). Daarnaast zorgt sterke identificatie van de vertegenwoordigende leden (ook van feitelijke verenigingen) ook voor eenduidigheid in de dienstverleningsprocessen waarbinnen deze gegevens hergebruikt worden.

Bij verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen zijn de gegevens die zijn opgenomen in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO), afkomstig van de KBO. Aldus worden conflicten tussen het verenigingsregister en de KBO via synchronisatie vermeden.

Zoals hierboven reeds verduidelijkt, zal de unieke Verenigingscode voor feitelijke verenigingen en afdelingen van koepelorganisaties voor administratieve vereenvoudiging zorgen. Dit naar analogie met het KBO-nummer. Instanties die gebruik maken van de unieke verenigingscode zullen voor deze code steeds het bijhorende KBO-nummer kunnen ophalen. Instanties die werken met de unieke verenigingscode zullen dit vooral doen als zij ook gebruik wensen te maken van de verenigingsgegevens zoals de exploitatie-adressen, de doelgroepen of activiteiten van de vereniging. Instanties maken die keuze op basis van hun dienstverleningsstrategie. Voor de verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen zal het verenigingsregister basisgegevens overnemen vanuit KBO en in het verenigingsregister de kwaliteitsvolle registratie verzorgen van aanvullende gegevens zoals classificaties van de vereniging, met name de activiteiten of doelgroepen. De term "classificatie" bevat een aantal typering van de verenigingen die relevant zijn in het kader de doelen van het register, denk hierbij aan de activiteiten en de doelgroepen van de vereniging. Hierin kunnen ook het type vereniging (afdeling versus feitelijke vereniging), de rechtsvorm zoals uitgelezen uit de Kruispuntbank voor Ondernemingen, komen.

De unieke Verenigingscode zal steeds in relatie gesteld worden tot het KBO-nummer.

In paragraaf 2 wordt met 'betrokken' koepelorganisatie bedoeld dat koepelorganisaties toegang krijgen tot de gegevens van afdelingen en feitelijke verenigingen die met hen zelf een relatie hebben in de zin van artikel 3, tweede lid, 5°.

De gegevens die publiek ter beschikking gesteld worden, zijn enkel degene die op vandaag geldig zijn (actieve verenigingen). Historische gegevens worden niet publiek ontsloten.

Gegevens van vertegenwoordigende leden en, indien beschikbaar, het bankrekeningnummer worden niet publiek beschikbaar gesteld.

De gegevens die voor het ruimer publiek relevant zijn en bijgevolg publiek beschikbaar gesteld worden zijn de volgende: de unieke Verenigingscode, de naam van de vereniging, de omschrijving van het doel, contactgegevens, relatie met koepelorganisatie, classificaties en erkenningen. Indien het in (i)VZW's en stichtingen betreft, ook het KBO-nummer zoals gekend in KBO.

Onder de gegevens die publiek ter beschikking gesteld worden, kunnen de contactgegevens, vermeld onder 3°, mogelijk persoonsgegevens bevatten. Feitelijke verenigingen beschikken immers bijvoorbeeld niet altijd over algemene e-mailadressen in de vorm van info@vereniging.be. Samen met de gegevensinitiatoren worden verenigingen weliswaar gesensibiliseerd om contactgegevens te voorzien die geen persoonsgegevens bevatten. Ze zullen er dus op worden gewezen dat de contactgegevens openbaar zijn en dat het aldus aangewezen is om een algemeen mailadres te vermelden.

De inzage tot contactgegevens in overeenstemming met de toepasselijke voorwaarden van de AVG is cruciaal voor de verwezenlijking van het doel van het Verenigingsregister.

Artikel 9

De gegevens worden via gegevensinitiatoren in het verenigingsregister opgenomen. Lokale overheden, Vlaamse overheden en koepelorganisaties zijn gegevensinitiatoren. Aan de entiteiten met een publieke taak, die zich tot het verenigingsleven richten, zoals vzw Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk, wordt, indien zij dit wensen, de mogelijkheid verschaft om ook data te registreren in het verenigingsregister.

Onder andere naar analogie met het CRAB, werkt Digitaal Vlaanderen met het principe van decentraal beheer en wordt waar mogelijk ingetekend op bestaande registratieprocessen en databanken. Lokale overheden, Vlaamse overheden en koepelorganisaties die momenteel in nauw contact staan met feitelijke verenigingen, in het kader van de dienstverlening die ze aanbieden, en regelmatig updates van hun verenigingen ontvangen, worden als gegevensinitiator aangesloten op het verenigingsregister. Gegevensupdates koppelen aan concrete voordelen en vormen van ondersteuning is een vruchtbaar mechanisme om op een duurzame manier het register actueel en kwaliteitsvol te houden. Dit laatste is voor feitelijke verenigingen een uitdaging, omwille van hun "informeel" karakter.

De instanties sluiten aan op het verenigingsregister en nemen ook data af van het verenigingsregister. Op die manier houden zij hun applicaties en lokale databanken up-to-date, waarin zij de basisgegevens uit het register ophalen en verrijken met specifieke gegevens eigen aan de diensten die ze aanbieden. Het succes van het register zit in het veelvuldig hergebruik en bijhorend: de betere datakwaliteit, minder lokale duplicaten (met gegevens die van elkaar verschillen) en Vlaanderen breed voor kostenverlaging want beheer, beveiliging en onderhoud gebeuren slechts op één plaats. Bovendien is deze opzet ook conform het eenmaligheidsprincipe. Dat gaat immers uit van de eenmalige registratie, bij eender welke overheid, en het hergebruik door een andere overheid.

Daar waar deze gegevens reeds beheerd worden, beschouwen we de betreffende bron als autoriteit en wensen we hiervoor geen parallelle beheerprocessen op te zetten. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de bron voor (Vlaamse) zorginstellingen die door Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin via CoBHRA (Common Base Registry for HealthCare Actor) geïdentificeerd en beschikbaar gesteld worden. Idem voor bijvoorbeeld de scholendatabank voor onderwijsinstellingen via het Departement Onderwijs en Vorming of de Sport Databank bij Sport Vlaanderen. De opzet van het register zal stapsgewijs gebeuren. Per domein zal bekeken worden welke reeds bestaande databanken in acht genomen kunnen worden.

Voor wat betreft verenigingen, gekend in KBO, wenst het verenigingsregister verenigingsspecifieke gegevens in het verenigingsregister op te nemen. Het gaat hierbij in het bijzonder over verenigingsactiviteiten, doelgroepen of adressen waar activiteiten doorgaan. Hiermee blijft KBO de authentieke bron voor verenigingen gekend in KBO. Het verenigingsregister neemt deze gegevens over en integreert met KBO via de VDI. De levensloop van de vereniging, de maatschappelijke zetel, de naam van de vereniging, bankrekeningnummer en de vertegenwoordigers, gekend in KBO, zullen opgehaald en gepresenteerd worden. Het wijzigen ervan is niet mogelijk in het verenigingsregister maar zal via een melding aan KBO in het KBO zelf aangepast worden.

De Vlaamse Regering bepaalt nader welke instanties welke gegevens op welke manier moeten bezorgen. De Vlaamse Regering kan daarbij per instantie of groep van instanties een tijdschema vastleggen na advies van het stuurorgaan.

De Vlaamse Regering bepaalt ook nader welke koepelorganisaties welke gegevens op welke manier moeten bezorgen. De Vlaamse Regering kan daarbij per koepelorganisatie of groep van koepelorganisaties een tijdschema vastleggen na advies van het stuurorgaan.

De Vlaamse Regering kan tot slot ook bepalen welke verenigingen welke gegevens op welke manier aan de entiteit bezorgen. De Vlaamse Regering kan daarbij telkens een tijdschema vastleggen na advies van het stuurorgaan.

Zodoende zal er voldoende tijd aan alle betrokken instanties, koepelorganisaties en verenigingen worden gegeven om de nodige voorbereidingen te treffen vooraleer effectief te moeten voldoen aan deze afdeling.

De entiteit voorziet in procedures en systemen voor het terug-melden van fouten in de data.

Artikel 10

De instanties die gegevensinitiator zijn, raadplegen in eerste instantie de gegevens die ze nodig hebben voor de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten, en die bij hen beschikbaar zijn in de gegevensbron waarvan het beheer van de gegevens overeenkomstig artikel 6/1 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator aan hen zijn toevertrouwd. Aldus hoeven die instanties geen bijkomende procedures of

aanpassingen aan applicaties voorzien, zij kunnen verder werken met hun eigen gegevensbank waarvan het beheer aan hen is toevertrouwd via de functionele opdeling van de opslag van gegevens.

Als de gegevens niet beschikbaar zijn bij de betreffende instantie, vraagt de instantie in kwestie, via de tussenkomst van de Vlaamse dienstenintegrator, de gegevens op bij het verenigingsregister. De Vlaamse Regering legt daarbij per gegeven en per instantie of groep van instanties een tijdschema vast na advies van het stuurorgaan, vermeld in artikel III.74 van het Bestuursdecreet.

In geval enkel gegevens, vermeld in artikel 4, §1, derde lid, (gekend bij de KBO) moeten worden geraadpleegd, kunnen de instanties die gegevens bij de Kruispuntbank van Ondernemingen opvragen. Instanties die in interactie staan met rechtspersonen die binnen en buiten de scope van het verenigingsregister vallen (bv. NV's en VZW's) zijn niet verplicht om voor de VZW's het verenigingsregister aan te spreken. Zij mogen het verenigingsregister wel aanspreken als zij dit wensen, maar zijn daartoe niet verplicht. Zij kunnen, bijvoorbeeld, het verenigingsregister aanspreken indien zij interesse hebben in gegevens van VZW's die niet in KBO te vinden zijn, zoals de activiteiten of doelgroepen van de verenigingen. Het verenigingsregister zal voor wat betreft verenigingen, te vinden in KBO, gegevens ophalen uit de KBO via de VDI. KBO blijft "master" voor gegevens zoals de naam van de VZW, de maatschappelijke zetel, enz. De informatie wordt uit de KBO uitgelezen en die gegevens worden in sync in het eigen register gehouden. Dit zorgt voor eenduidige identificatie van de vereniging.

Artikel 11

Dit artikel bepaalt de bewaringstermijn. De persoonsgegevens worden bewaard conform de voorwaarden, vermeld in artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, of tot de betrokkene verzoekt om de persoonsgegevens, te verwijderen conform de voorwaarden, vermeld in artikel 17 van de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 12

In hoofdstuk 2 van het e-govdecreet wordt het opschrift van afdeling 3 opnieuw opgenomen in de volgende lezing: Oprichting van een gegevensbron met rekeningnummers.

Artikel 13

Een centrale gegevensbron met rekeningnummers oprichten, heeft deze voordelen:

- Kwalitatief betere dienstverlening aan burgers door de Vlaamse entiteiten en lokale besturen;
- Kortere doorlooptijden voor entiteiten en lokale besturen om hun digitale dienstverlening op te zetten;
- Lagere kosten:
 - voor Vlaamse entiteiten en lokale besturen om hun digitale dienstverlening op te zetten;

- binnen de Vlaamse overheid als geheel dankzij de centralisering en herbruikbaarheid van de broncomponenten die de stromen van overheidsdata vergemakkelijken.

De entiteit, bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties, is als beheerder van deze gegevensbron, verwerkingsverantwoordelijke conform de AVG.

Artikel 14

Het doel van de gegevensbron met rekeningnummers kadert binnen een dienstverlening van een overheidsinstantie of een lokaal bestuur aan de burger, waarvoor een rekeningnummer nodig zijn.

De burger geeft het rekeningnummer door aan de centrale bron waar het wordt geregistreerd voor een specifieke dienstverlening. Het mag ook uitsluitend daarvoor worden gebruikt. Die dienstverlening wordt geïdentificeerd en gecatalogeerd in de Interbestuurlijke Producten- en Dienstencatalogus (IPDC).

De IPDC biedt een beknopte omschrijving van 'producten en diensten' van de overheid.

De definitie van een overheidsproduct en/of -dienst is dienstverlening aan:

- een externe doelgroep: burgers, ondernemingen of andere organisaties;
- meerdere klanten (dienstverlening op maat van één specifieke klant wordt niet meegenomen);
- met interactie tussen de klant en de dienstverlenende overheid, in beide richtingen.

Dit kan bijvoorbeeld een aanvraag door een burger zijn maar ook de overheid die automatisch een premie toekent aan de burger.

Het is niet de bedoeling dat de rekeningnummers van personeelsleden en medewerkers van de instanties opgenomen worden in de bron. De uitbetaling van lonen en vergoedingen aan personeelsleden (statutairen en contractuelen) en medewerkers (externen) valt immers niet onder een overheidsproduct of dienst, opgenomen in de IPDC.

De gegevensbron is enkel toegankelijk voor de instanties en uitsluitend voor voornoemde doeleinde.

Artikel 15

De burger geeft het rekeningnummer zelf en vrijwillig op. Het wordt in de gegevensbron geregistreerd en gekoppeld aan een specifieke dienstverlening en mag ook alleen daarvoor worden gebruikt.

De burger moet het rekeningnummer op een gebruiksvriendelijke manier kunnen registreren en achteraf aanpassen. De bron moet het ook mogelijk maken om eenzelfde rekeningnummer te koppelen aan:

- meerdere dienstverleningen;
- alle dienstverleningen;
- alle dienstverleningen met uitzonderingen die de burger zelf kiest. In dit geval wordt telkens een expliciete toestemming gevraagd en geregistreerd.

Via 1700, het gratis informatienummer van de Vlaamse overheid, wordt ingezet op e-inclusie door burgers te informeren en begeleiden bij de verdere digitalisering van de dienstverlening.

Bedoeling is om een juridisch kader te creëren dat toelaat dat rekeningnummers door de overheid worden verwerkt en bijgevolg ook dat er snel tegemoetkomingen of uitkeringen aan burgers kunnen worden uitgekeerd of uitbetaald, maar met zeggenschap van de burger. Dat is de reden waarom er geopteerd wordt voor de toestemming als grondslag.

In beginsel zal niemand een uitkering of tegemoetkoming mislopen. Het is wel mogelijk dat een burger een snelle(re) uitbetaling of uitkering misloopt omdat het rekeningnummer (nog) niet bij de overheid bekend is en dat de burger extra administratieve lasten heeft omdat hij zijn rekeningnummer nog moet meedelen.

Uitgangspunt is dat de burger zeggenschap heeft en behoudt en zelf kiest welk rekeningnummer aan welke dienst(verlening) wordt verbonden. Vandaar dat deze verwerking gebeurt op basis van toestemming.

Artikel 16

Met dit artikel worden de identificatiemiddelen bepaald. Immers, opdat de rekeningnummers met de juiste persoon kunnen worden verbonden, moeten de nodige identificatiemiddelen worden verwerkt, namelijk de naam, de voornamen, het identificatienummer van het Rijksregister en het identificatienummer van de kruispuntbankregisters.”.

Artikel 17

De burger kan op elk moment het overzicht van de rekeningnummers, gekend bij de instanties, raadplegen, bijwerken of verwijderen. Instanties die in het verleden rekeningnummers verzamelden in het kader van een dienstverlening voor de burger, maken die rekeningnummers zichtbaar via Mijn Burgerprofiel.

Een van de beweegredenen om een centrale gegevensbron op te richten, is zorgen voor meer correcte en actuele gegevens zonder die meer te verspreiden. Vandaag wordt eenzelfde gegevenstype te vaak geregistreerd in meerdere systemen bij lokale besturen en andere overheidsinstanties, zonder dat er één correcte en centrale referentie is. Gegevens up-to-date houden en het gebruik ervan rationaliseren vereist een aanzienlijke inspanning, en moet in het beheer van de burger zelf blijven. Zij dienen de regie over hun eigen gegevens te houden.

De gegevens in de centrale gegevensbron worden alleen verwerkt binnen de grenzen van de lokale besturen en Vlaamse instanties. Als een burger een rekeningnummer wil delen met derden, dan kan die in de toekomst bewaard worden in de digitale kluis. De burger kiest vervolgens wie toegang krijgt tot welke gegevens in de kluis.

Artikel 18

Een voorbeeld van toepassing is de toekenning en uitkering van de Vlaamse Jobbonus. De instantie, belast met deze dienstverlening, heeft een rekeningnummer nodig om de premie te kunnen uitbetalen. De burger wordt via

verschillende kanalen geïnformeerd en opgeroepen om zijn rekeningnummer digitaal te registreren in Mijn Burgerprofiel, specifiek voor de Vlaamse Jobbonus. Elk geregistreerd rekeningnummer bespaart de dienstverlenende instantie de tijd en kost van een fysieke briefwisseling. Dat bespaart meteen enkele euro's per burger. Bij grote doelgroepen, zoals die van de Vlaamse Jobbonus (een paar honderdduizen), zijn dat aanzienlijke besparingen.

Om een tegemoetkoming, onder welke vorm ook, aan een burger uit te betalen in het kader van de dienstverlening, raadpleegt de instantie in kwestie via de VDI de gegevensbron om te verifiëren of er voor de betaling van de betreffende toegekende tegemoetkoming in de voornoemde gegevensbron een rekeningnummer is opgenomen.

Elke instantie bezorgt haar nieuwe dienstverleningen voor de burger aan Digitaal Vlaanderen die instaat voor MBP en voor het beheer van de gegevensbron. Digitaal Vlaanderen deelt de nieuwe dienstverleningen aan de burger mee via MBP voor zover de burger voorafgaand had toegestemd om op de hoogte te worden gehouden van nieuwe dienstverleningen. In voorkomend geval kan de burger zijn rekeningnummer via MBP verstrekken voor die nieuwe dienstverleningen.

Artikel 19

Dankzij Mijn Burgerprofiel kan de burger automatisch en meerdere keren een melding ontvangen om een rekeningnummer te valideren en, indien nodig, bij te werken. Om de kwaliteit van de gegevens en de gegevensbron in haar geheel te waarborgen, worden de nodige processen uitgewerkt en de bijhorende beheersmaatregelen ingevoerd.

Artikel 20

Ingevolge deze bepaling worden de rekeningnummers bewaard conform de voorwaarden, vermeld in artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, of tot de burger de entiteit verzoekt om de persoonsgegevens te verwijderen, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 17 van de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 21

Ingevolge die artikel wordt afdeling 4 opnieuw opgenomen met als opschrift de - oprichting van een gegevensbron met de contactgegevens van de burgers.

Artikel 22

Een centrale gegevensbron met contactgegevens heeft deze voordelen:

- Kwalitatief betere dienstverlening aan burgers door de Vlaamse instanties en lokale besturen;
- Kortere doorlooptijden voor entiteiten en lokale besturen om hun digitale dienstverlening op te zetten;
- Lagere kosten
 - voor Vlaamse entiteiten en lokale besturen om hun digitale dienstverlening op te zetten;

- binnen de Vlaamse overheid als geheel dankzij de centralisering en herbruikbaarheid van de broncomponenten die de stromen van overheidsdata vergemakkelijken.

De entiteit, bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties, is als beheerder van deze gegevensbron, verwerkingsverantwoordelijke conform de AVG.

Artikel 23

Het doel van de gegevensbron met contactgegevens kadert binnen een dienstverlening van een overheidsinstantie of een lokaal bestuur aan de burger, waarvoor contactgegevens nodig zijn.

De burger geeft zijn e-mailadres, telefoon- of gsm-nummer door aan de bron waar het wordt geregistreerd voor een specifieke dienstverlening. Het mag ook uitsluitend daarvoor worden gebruikt. Die dienstverlening wordt geïdentificeerd en gecatalogeerd in de Interbestuurlijke Producten- en Dienstencatalogus (IPDC).

De IPDC biedt een beknopte omschrijving van 'producten en diensten' van de overheid. De definitie van een overheidsproduct en/of -dienst is dienstverlening aan:

- een externe doelgroep: burgers, ondernemingen of andere organisaties
- of meerdere klanten (dienstverlening op maat van één specifieke klant wordt niet meegenomen);
- met interactie tussen de klant en de dienstverlenende overheid, in beide richtingen.

Dit kan bijvoorbeeld een aanvraag door een burger zijn, maar ook de overheid die automatisch een premie toekent aan de burger.

De gegevensbron is enkel toegankelijk voor de instanties en uitsluitend voor het voornoemde doeleinde.

Artikel 24

De burger geeft het e-mailadres, het telefoon- of gsm-nummer zelf en vrijwillig op. Het wordt in de bron geregistreerd en gekoppeld aan een specifieke dienstverlening en mag ook alleen daarvoor worden gebruikt.

De burger moet het e-mailadres, het telefoon- of gsm-nummer op een gebruiksvriendelijke manier kunnen registreren en achteraf aanpassen. De bron moet het ook mogelijk maken om eenzelfde e-mailadres, telefoon- of gsm-nummer te koppelen aan:

- meerdere dienstverleningen;
- alle dienstverleningen;
- alle dienstverleningen met uitzonderingen die de burger zelf kiest. In dit geval wordt telkens een expliciete toestemming gevraagd en geregistreerd.

Via 1700, het gratis informatienummer van de Vlaamse overheid, wordt ingezet op e-inclusie door burgers te informeren en begeleiden bij de verdere digitalisering van de dienstverlening.

Bij artikel 15 is reeds toegelicht waarom de toestemming de grondslag van de verwerking door Digitaal Vlaanderen is.

Artikel 25

Dit artikel bepaalt de identificatiemiddelen die nodig zijn opdat de contactgegevens, namelijk mailadres, telefoonnummer of GSM-nummer, met de juiste persoon kunnen worden verbonden, namelijk de naam, de voornamen, het identificatienummer van het Rijksregister en het identificatienummer van de kruispuntbankregisters.

Artikel 26

De burger kan op elk moment het overzicht van e-mailadres(sen), telefoon- of gsm-nummer(s) gekend bij de overheid raadplegen, bijwerken of verwijderen. Entiteiten die in het verleden e-mailadressen, telefoon- of gsm-nummers verzamelden in het kader van een dienstverlening voor de burger, moeten deze informatie zichtbaar maken via Mijn Burgerprofiel.

Een van de beweegredenen om een centrale gegevensbron op te richten, is zorgen voor meer correcte en actuele gegevens zonder die meer te verspreiden. Vandaag wordt eenzelfde gegevenstype te vaak geregistreerd in meerdere systemen bij lokale besturen en andere overheidsinstanties, zonder dat er één correcte, centrale referentie is. Gegevens up-to-date houden en het gebruik ervan rationaliseren vereist een aanzienlijke inspanning, en moet in het beheer van de burger zelf blijven. Zij dienen de regie over hun eigen gegevens te houden.

De gegevens in de centrale bron worden alleen verwerkt binnen de grenzen van de lokale besturen en Vlaamse entiteiten. Als een burger een e-mailadres, telefoon- of gsm-nummer wil delen met derden, dan kan dat in de toekomst bewaard worden in de digitale kluis. De burger kiest vervolgens wie toegang krijgt tot welke gegevens in de kluis.

Artikel 27

Een voorbeeld van toepassing is de toekenning en uitkering van de Vlaamse Jobbonus. De instantie belast met deze dienstverlening heeft een rekeningnummer nodig om de premie te kunnen uitbetalen. De burger wordt via verschillende kanalen geïnformeerd en opgeroepen om zijn rekeningnummer digitaal te registreren in Mijn Burgerprofiel, specifiek voor de Vlaamse Jobbonus. Elk geregistreerd rekeningnummer bespaart de dienstverlenende instantie de tijd en kost van een fysieke briefwisseling. Dat bespaart meteen enkele euro's per burger. Bij grote doelgroepen, zoals die van de Vlaamse Jobbonus (een paar honderdduizen), zijn dat aanzienlijke efficiëntiewinsten.

Het spreekt voor zich dat als een instantie over meerdere contactopties beschikt, het registratieproces en de dienstverlening in zijn geheel beter kan worden georganiseerd, in het voordeel van de burger.

Om in interactie te treden met een burger, raadpleegt de instantie in kwestie via de tussenkomst van de VDI de gegevensbron met contactgegevens om te verifiëren of er in de voornoemde gegevensbron contactgegevens voor de betreffende dienstverlening zijn opgenomen. In voorkomend geval gebruikt de instantie die contactgegevens om in interactie te treden. De Vlaamse Regering legt per instantie of groep van instanties een tijdschema vast na advies van het stuurorgaan.

Elke instantie bezorgt haar nieuwe dienstverleningen voor de burger aan de entiteit. De entiteit deelt vervolgens de nieuwe dienstverleningen aan de burger mee via de burgergerichte toegang, vermeld in artikel II.7, eerste en zevende lid, van het Bestuursdecreet, voor zover de burger voorafgaand heeft toegestemd om op de hoogte te worden gehouden van nieuwe dienstverleningen. In voorkomend geval kan de burger conform artikel 7/3, 2°, zijn contactgegevens verstrekken voor die nieuwe dienstverleningen. De Vlaamse Regering legt per instantie of groep van instanties een tijdschema vast na advies van het stuurorgaan.

Artikel 28

Dankzij Mijn Burgerprofiel kan de burger automatisch en meerdere keren een melding ontvangen om de contactgegevens te valideren en, indien nodig, bij te werken. Om de kwaliteit van de gegevens en de gegevensbron in haar geheel te waarborgen, worden de nodige processen uitgewerkt en de bijhorende beheersmaatregelen ingevoerd.

Artikel 29

In dit artikel wordt de bewaringstermijn geregeld. De contactgegevens worden bewaard conform de voorwaarden, vermeld in artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, of tot de betrokkene de entiteit verzoekt om de persoonsgegevens te verwijderen, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 17 van de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 30

In artikel 8 van het e-govdecreet wordt voorzien dat er ook protocollen kunnen worden gesloten met niet-overheden, aldus met private organisaties. Er is immers een momenteel een lacune dat de Vlaamse instanties geen protocollen kunnen sluiten met niet-overheidsinstanties. Vandaar dat via voorliggend artikel aan die lacune wordt tegemoetgekomen (Ook federaal is de mogelijkheid wettelijk voorzien om protocollen te sluiten met privé-organen via artikel 20 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens). In het bijzonder wordt gedacht aan gegevensmededelingen aan private onderzoeksinstituten. Aangezien de protocolverplichting reeds is opgenomen in het e-govdecreet, wordt in datzelfde decreet voorzien dat er ook protocollen kunnen worden gesloten met niet-overheden. Uiteraard is de AVG van toepassing. Vandaar dat er telkens moet worden onderzocht of de beoogde gegevensverwerking waarvoor persoonsgegevens bij instanties worden opgevraagd, verenigbaar is met de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens aanvankelijk zijn verwerkt. Tussen de betreffende verwerkingsverantwoordelijken wordt aldus een protocol gesloten.

Er wordt expliciet opgenomen dat tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken geen protocollen worden gesloten. Protocollen zijn van toepassing tussen twee verschillende verwerkingsverantwoordelijken waarbij de betreffende verwerkingsverantwoordelijken elk gegevens verwerken voor afzonderlijke en aldus verschillende doeleinden. In geval van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid streven beide partijen dezelfde doeleinden na, en

is aldus een protocol niet van toepassing. In de aanbeveling nr. 02/2020 van 31 januari 2020 van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) wordt omtrent gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken het volgende gesteld: "Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken hoeven geen protocol in de zin van artikel 20 van de WVG te sluiten om de mededeling van gegevens te formaliseren die plaatsvindt in het kader van de verwerking waarvoor zij gezamenlijk verantwoordelijk zijn". De Autoriteit benadrukt dat indien twee verwerkingsverantwoordelijken "de doeleinden en middelen van de verwerking bepalen" zij gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in de zin van artikel 26 van de AVG zijn. In dat geval moeten zij op grond van artikel 26 van de AVG "op transparante wijze hun respectieve verantwoordelijkheden voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van deze verordening vaststellen, met name met betrekking tot de uitoefening van de rechten van de betrokkene en hun respectieve verplichtingen om de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie te verstrekken, door middel van een onderlinge regeling, tenzij en voor zover de respectieve verantwoordelijkheden van de verwerkingsverantwoordelijken zijn vastgesteld bij een Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepaling die op de verwerkingsverantwoordelijken van toepassing is". Verder bepalen de Richtsnoeren EDPB 07/2020 dat gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken moeten bepalen wie verantwoordelijk is voor het beantwoorden van verzoeken wanneer betrokkenen hun rechten uit hoofde van de AVG uitoefenen en voor het verstrekken van informatie aan hen, zoals vereist door de artikelen 13 en 14 van de AVG. Dit heeft alleen betrekking op de bepaling in hun interne relatie welke van de partijen verplicht is te antwoorden op welke verzoeken van betrokkenen. Ongeacht een dergelijke regeling kan de betrokkene overeenkomstig artikel 26, lid 3, van de AVG contact opnemen met beide gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken. Het gebruik van de term "met name" duidt er echter op dat de in deze bepaling bedoelde verplichtingen die onderworpen zijn aan de toewijzing van verantwoordelijkheden voor de naleving door elke betrokken partij, niet uitputtend zijn. Hieruit volgt dat de verdeling van de verantwoordelijkheden inzake naleving tussen de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken niet beperkt blijft tot de in artikel 26, lid 1, genoemde onderwerpen, maar zich uitstrekt tot andere verplichtingen van de verwerkingsverantwoordelijke uit hoofde van de AVG. Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken moeten er immers voor zorgen dat de volledige gezamenlijke verwerking volledig in overeenstemming is met de AVG. In dit verband behoren tot de handhavingsmaatregelen en de daarmee samenhangende verplichtingen waar de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken rekening mee dienen te houden wanneer ze hun respectieve bevoegdheden vaststellen, naast die welke al specifiek in artikel 26, lid 1, worden vermeld, onder meer zonder beperking: toepassing van de algemene beginselen inzake gegevensbescherming (artikel 5), rechtsgrond van de verwerking (artikel 6), beveiligingsmaatregelen (artikel 32), kennisgeving van een inbreuk in verband met persoonsgegevens aan de toezichthoudende autoriteit en de betrokkene (artikelen 33 en 34), gegevensbeschermingseffectbeoordelingen (artikelen 35 en 36), een beroep doen op een verwerker (artikel 28), doorgiften van gegevens aan derde landen (Hoofdstuk V), organisatie van contacten met betrokkenen en toezichthoudende autoriteiten. Aldus moet duidelijk zijn dat de figuur van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid niet kan worden misbruikt om de protocolplicht en daarmee de verantwoordingsverplichting van de AVG te omzeilen, integendeel de richtsnoeren maken duidelijk dat ook gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken

er moeten voor zorgen dat de volledige gezamenlijke verwerking volledig in overeenstemming is met de AVG.

De verwijzing naar authentieke gegevensbron wordt opgeheven aangezien dat stelsel wordt opgeheven en vervangen door de definitie van gegevensbron waarvan de opslag van de gegevens functioneel is opgedeeld overeenkomstig artikel 6/1 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Het protocol wordt gesloten door de betreffende verwerkingsverantwoordelijken na het respectievelijke advies van de functionaris voor gegevensbescherming van de mededelende instantie en van de betrokken bestemmingen, voor zover zij wettelijk of decretaal verplicht zijn een functionaris voor gegevensbescherming aan te stellen of vrijwillig een functionaris voor gegevensbescherming hebben aangesteld. Het protocol wordt vervolgens onmiddellijk bekendgemaakt op de website van alle bij de mededeling betrokken partijen.

Indien de betreffende verwerkingsverantwoordelijken niet tot een akkoord komen over de elektronische mededeling van persoonsgegevens of indien minstens één van die partijen om een beraadslaging verzoekt, kan over de beoogde mededeling een voorafgaande beraadslaging van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens worden ingewonnen.

Als de partijen niet tot een akkoord komen, wordt de aanvraag ingediend door de betreffende verwerkingsverantwoordelijken. Als een partij om een beraadslaging verzoekt, stelt ze de andere verwerkingsverantwoordelijken daarvan in kennis. Het verzoek hoeft niet te worden gemotiveerd ten aanzien van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens.

Voor zover het Vlaamse Comité voor de Mededeling van Persoonsgegevens een beraadslaging verleent voor de mededeling van persoonsgegevens, is die mededeling vrijgesteld van de verplichting om dienaangaande met de bestemming van de persoonsgegevens een protocol op te stellen.

Tevens wordt voorzien dat met verwerkingsverantwoordelijken uit eenzelfde sector die met de uitvoering van dezelfde taken van algemeen belang zijn belast of met de uitvoering van dezelfde verplichtingen die op hen rusten, algemene protocollen omtrent de elektronische mededeling van persoonsgegevens kunnen worden gesloten.

Een algemeen protocol wordt opgesteld mits advies van de functionaris voor gegevensbescherming van de mededelende instantie. Een algemeen protocol bevat de punten van een protocol en de modaliteiten die door de ontvangende verwerkingsverantwoordelijken moeten worden nageleefd. Over het algemeen protocol wordt voorafgaand het advies van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens ingewonnen.

De verwerkingsverantwoordelijken van de instanties of organisaties van de betrokken sector kunnen aansluiten op een algemeen protocol na advies van hun functionaris voor gegevensbescherming en mits een bevestiging door de verwerkingsverantwoordelijke van de naleving van de modaliteiten van het algemeen

protocol. Dat advies en die bevestiging worden bezorgd aan de meedelende instantie. Die meedelende instantie maakt het algemeen protocol en het overzicht van de aangesloten verwerkingsverwerkingsverantwoordelijken op haar website bekend. De aangesloten verwerkingsverantwoordelijken maken het algemene protocol bekend op hun website.

De meedelende instantie met wie de verwerkingsverantwoordelijken van de betrokken sector een algemeen protocol wensen te sluiten, kan beslissen om een voorafgaande algemene beraadslaging van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens in te winnen in plaats van een algemeen protocol te sluiten.

Artikel 31

In hoofdstuk 3 van hetzelfde decreet wordt een afdeling I/2 ingevoegd, die luidt als volgt: Afdeling I/2. Het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens.

Artikel 32

Via artikel 32 wordt een Vlaams comité voor de mededeling van persoonsgegevens opgericht, samengesteld uit leden die worden benoemd door de Vlaamse Regering. Essentieel is dat dit comité wordt onderscheiden én afgezonderd van de bestaande onafhankelijke toezichthouder in Vlaanderen, de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC).

Hier gaat het specifiek om een comité waarvan de taak beperkt is tot het bepalen van de modaliteiten van gegevensmededelingen. Zoals voorzien is bij het Informatieveilighedscomité, wordt voorzien dat Digitaal Vlaanderen een juridisch en technisch advies opstelt over elke aanvraag aangaande de mededeling van Vlaamse gegevens.

Reden voor de suggestie om een afzonderlijk comité in te stellen is dat meer ingezet wordt op personen die de materie (voldoende) kennen, die onafhankelijk en neutraal oordelen.

Het Vlaams comité voor de mededeling van persoonsgegevens is samengesteld uit de volgende drie effectieve leden: een deskundige inzake de bescherming van persoonsgegevens en inzake de regelgeving ter zake en de organisatie van het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer in Vlaanderen, een deskundige inzake datatechnologieën en een deskundige inzake elektronisch identiteitsbeheer en informatieveiligheid. Bij iedere beraadslaging door het adviescomité Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens hebben de aanwezige leden samen de voormelde deskundigheid.

De leden van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens worden voor een hernieuwbare termijn van zes jaar benoemd door de Vlaamse Regering. Ze kunnen van hun opdracht worden ontheven door de Vlaamse Regering. Wanneer het mandaat van een werkend of plaatsvervangend lid een einde neemt vóór de vastgestelde datum, wordt dat lid zo spoedig mogelijk vervangen. Het nieuwe lid voleindigt het mandaat van het voormalige lid dat het vervangt.

Het mandaat van het lid van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens eindigt van rechtswege wanneer hij definitief arbeidsongeschikt wordt verklaard. De Vlaamse Regering beëindigt het mandaat van een lid van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens :

1° op verzoek van het lid;

2° wanneer het lid niet langer aan de voorwaarden, vermeld in §3, voldoet.

De Vlaamse Regering kan het mandaat van het lid van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens beëindigen :

1° wanneer het lid de leeftijd van 67 jaar bereikt;

2° indien het lid op ernstige wijze is tekortgeschoten in de uitoefening van zijn taak.

Artikel 33

Binnen de grenzen van hun bevoegdheden krijgen de leden van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens van niemand onderrichtingen. Zij kunnen niet van hun mandaat worden ontheven voor meningen die zij uiten of daden die zij stellen bij het vervullen van hun functie.

De leden van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens zijn onpartijdig en objectief en laten zich niet leiden door vooringenomenheid, in welke vorm dan ook.

De leden van het Vlaams comité voor de mededeling van persoonsgegevens en hun medewerkers zijn gehouden tot een vertrouwelijkheidsverplichting met betrekking tot alles wat ze uit hoofde van hun functie hebben kunnen vernemen. Alle leden ondertekenen een verklaring over vertrouwelijkheid en belangenconflicten. Als in een dossier een belangenconflict bij een lid, dat voortkomt uit zijn activiteiten of functie, een onpartijdig oordeel onmogelijk maakt, mag dat lid niet deelnemen aan de besluitvorming in dat dossier. Het lid brengt de voorzitter of, als hij zelf de voorzitter is, de plaatsvervangende voorzitter op de hoogte van het belangenconflict en de onthouding van deelname aan de besluitvorming.

Artikel 34

Indien de voorzitter verhinderd of afwezig is of niet kan deelnemen aan de besluitvorming wegens een belangenconflict, oefent een ander effectief lid zijn functie uit. De plaatsvervangende leden vervangen de effectieve leden indien zij verhinderd of afwezig zijn of in afwachting van hun vervanging.

Een plaatsvervangend lid kan slechts deelnemen aan een vergadering van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens indien dat werkend lid niet zelf aan die vergadering deelneemt.

Artikel 35

De leden, met uitzondering van het lid dat het voorzitterschap uitoefent, hebben per vergadering van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens die ze bijwonen recht op een presentiegeld van 175,89 euro per zitting. Het presentiegeld volgt de evolutie van het gezondheidsindexcijfer overeenkomstig de wet van 1 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de

overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het rijk worden gekoppeld, zoals gewijzigd door het koninklijk besluit nr. 178 van 30 december 1982 en onverminderd artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen.

Het presentiegeld tegen 100% wordt gekoppeld aan het spilindexcijfer 138,01. Dat bedrag is gekoppeld aan de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

Het lid dat het voorzitterschap van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens uitoefent, heeft per vergadering van het Vlaams comité voor de mededeling van persoonsgegevens die het bijwoont recht op twee maal het presentiegeld van een gewoon lid.

De leden, met inbegrip van het lid dat het voorzitterschap uitoefent, hebben recht op de vergoedingen voor de reis- en verblijfskosten conform de bepalingen die gelden voor de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid.

Artikel 36

Het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens is gevestigd en heeft zijn vergaderingen bij het agentschap Digitaal Vlaanderen dat de kantoren en de kantooruitrusting ter beschikking stelt die nodig zijn voor de werking en het voorzitterschap, alsook gespecialiseerd personeel, voor zover daar nood aan is om de taken van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens tot een goed einde te brengen. De voorzitter van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens draagt de functionele verantwoordelijkheid over dat personeel wat betreft de opdrachten die het voor het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens uitvoert.

Artikel 37

Het agentschap Digitaal Vlaanderen stelt een juridisch en technisch advies op over elke aanvraag aangaande de mededeling van persoonsgegevens waarvan het van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens onmiddellijk een afschrift ontvangt.

Artikel 38

De werkingskosten van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens, met inbegrip van de aan de voorzitter en de andere leden uitgekeerde vergoedingen en terugbetalingen van kosten voor zover die betrekking hebben op de uitvoering van zijn opdrachten, worden gedragen door het agentschap Digitaal Vlaanderen.

Artikel 39

Het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens stelt zijn huishoudelijk reglement vast, dat onder meer de nadere regels bevat met betrekking tot het indienen van aanvragen, het versturen van de aanvragen naar het agentschap Digitaal Vlaanderen en het ontvangen van het technisch en juridisch advies van het

agentschap Digitaal Vlaanderen. Het huishoudelijk reglement bepaalt dat bij een staking van stemmen de stem van de voorzitter doorslaggevend is.

Artikel 40

Het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens is met het oog op de gegevensbescherming belast met de volgende taken voor wat betreft de gegevensmededelingen door instanties:

1° het formuleren van de goede praktijken die het nuttig acht voor de mededeling van persoonsgegevens door instanties;

2° het verlenen binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van een volledig ontvankelijk dossier van beraadslagingen voor de mededeling van persoonsgegevens;

3° het verlenen binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van een volledig ontvankelijk dossier, van algemene beraadslagingen aan een bepaalde categorie van begunstigden in het geval meerdere publieke of private instanties met een taak van algemeen belang gelijkaardige structurele behoeften hebben met betrekking tot bepaalde gegevens, beheerd door instanties. Daarbij wordt het kader vastgesteld voor de mededeling en wordt in het bijzonder bepaald de voorwaarden en de modaliteiten waaraan een aanvrager moet voldoen om bij de algemene beraadslaging te kunnen aansluiten;

4° het bijhouden en publiceren van de beraadslagingen op de website van het comité voor de mededeling van persoonsgegevens;

5° het jaarlijks publiceren op de website van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens van een beknopt verslag over de vervulling van de opdrachten tijdens het afgelopen jaar met bijzondere aandacht voor de dossiers waarover niet tijdig beslist kon worden.

Het voormeld comité maakt geen bindende beslissingen. Het zijn de betreffende verwerkingsverantwoordelijken die beslissen welk gevolg ze geven aan de beraadslaging van het comité. Een beraadslaging dat gunstig oordeelt over een beoogde gegevensmededeling verplicht de betreffende instantie niet om die gegevens effectief mee te delen. De verwerkingsverantwoordelijken hebben het laatste woord.

De Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens kan elke beraadslaging van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens, ongeacht wanneer zij werd verleend, toetsen aan de algemene verordening gegevensbescherming. Met behoud van haar andere bevoegdheden kan zij, als ze op een gemotiveerde wijze vaststelt dat een beraadslaging niet in overeenstemming is met de algemene verordening gegevensbescherming, het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens vragen om die beraadslaging op de punten die ze aangeeft te heroverwegen. In voorkomend geval legt het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens de gewijzigde beraadslaging ter advies voor aan de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens. Voor zover die geen bijkomende opmerkingen formuleert, wordt de gewijzigde beraadslaging geacht definitief te zijn.

Artikel 41

De leden van de Vlaamse toezichtcommissie en haar personeelsleden zijn niet burgerlijk aansprakelijk voor hun beslissingen, handelingen of gedragingen in de uitoefening van de opdrachten van de Vlaamse toezichtcommissie, behalve in de gevallen voorzien bij wet. Door deze bepaling wordt er voor de leden van de Vlaamse toezichtcommissie, met inbegrip van de plaatsvervangende leden en de personeelsleden ervan, een persoonlijk immuniteitssysteem op het vlak van de burgerlijke aansprakelijkheid ingevoerd ten aanzien van de natuurlijke personen of rechtspersonen die bij een beslissing van de Vlaamse toezichtcommissie betrokken zijn.

De Vlaamse toezichtcommissie bestaat uit zes leden die aangeduid zijn door de Vlaamse Regering. Zij vertegenwoordigen geen enkele organisatie in de Vlaamse toezichtcommissie. De leden van de Vlaamse toezichtcommissie worden aangesteld op grond van hun kwalificaties, ervaring en vaardigheden op het gebied van zowel juridische als technologische expertise inzake de verwerking en bescherming van persoonsgegevens. De Vlaamse toezichtcommissie beschikt over personeel dat ter beschikking wordt gesteld door de diensten van de Vlaamse Regering die bevoegd zijn voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, dit is nu het Agentschap Digitaal Vlaanderen. Het kunnen zowel statutaire als contractuele personeelsleden zijn.

Zoals aangegeven in artikel 10/1, §1, van het e-govdecreet, is de Vlaamse toezichtcommissie wat betreft haar organisatie, juridische structuur en besluitvorming autonoom en functioneel onafhankelijk van de instanties op wiens gegevensverwerkingsprocessen ze toezicht houdt.

Er wordt bovendien in artikel 10/2, §2, vermeld dat de Vlaamse toezichtcommissie volledig onafhankelijk en neutraal is en dat de Vlaamse toezichtcommissie, noch haar leden, noch haar personeelsleden, instructies of bevelen kunnen krijgen van het Vlaams Parlement of van een andere publieke of particuliere entiteit en noch op directe noch op indirecte wijze instructies of bevelen vragen of aanvaarden, zoals bepaald in artikel 52, lid 2, van de algemene verordening gegevensbescherming. De Vlaamse toezichtcommissie oefent haar taken en bevoegdheden op onpartijdige, objectieve en transparante wijze uit.

De leden van de Vlaamse toezichtcommissie zijn als lid geen personeel zijn van de Vlaamse administratie of een andere overheidsdienst zodat tengevolge hiervan de wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen, niet geldt en ze hierdoor blootgesteld zijn aan een zwaarder aansprakelijkheidsregime.

Opdat de Vlaamse toezichtcommissie volledig onafhankelijk zou kunnen werken, moet deze eigenschap onder andere ook worden gewaarborgd nadat een dossier werd behandeld, dit wil zeggen als daartegen of op grond van een beslissing van de Vlaamse toezichtcommissie een beroep voor de Raad van State of een burgerlijk aansprakelijkheidsgeding wordt gevoerd voor de gewone rechtbank. Het decreet voorziet momenteel namelijk niet om de leden en personeelsleden van de Vlaamse toezichtcommissie individueel te beschermen als zij eventueel op het vlak van burgerlijke aansprakelijkheid worden gevat met een geding door natuurlijke of rechtspersonen die bij één van haar beslissingen betrokken zijn.

Het is essentieel dat de leden en personeelsleden van de Vlaamse toezichtcommissie hun functie vervullen onafhankelijk van elke externe druk, waaronder de dreiging van een latere vervolging op het gebied van de burgerlijke aansprakelijkheid.

Alhoewel de leden ambtenaren kunnen zijn en dus onderworpen aan de wet van 10 februari 2003 genieten ze niet van de bescherming van deze laatste bij hun optreden in het kader van de Vlaamse toezichtcommissie. Zoals al vermeld werd, kunnen de personeelsleden ook contractueel zijn aangeworven.

Er moet bijgevolg in een bepaling worden voorzien waardoor de leden en personeelsleden van de Vlaamse toezichtcommissie op het vlak van de burgerlijke aansprakelijkheid persoonlijke onschendbaarheid krijgen ten aanzien van personen die bij een beslissing van de Vlaamse toezichtcommissie betrokken zijn.

Via de ontheffingsclausule van de burgerlijke aansprakelijkheid wil deze bepaling dus de leden en personeelsleden van de Vlaamse toezichtcommissie beschermen tegen elke vorm van directe of indirecte druk die ze zouden kunnen ondervinden van derden bij het uitoefenen van de taken van de Vlaamse toezichtcommissie.

De individuele leden en personeelsleden van de Vlaamse toezichtcommissie zouden dus ontsnappen aan de gemeenrechtelijke aansprakelijkheidsregeling, maar enkel als het zou gaan om een rechtsvordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid, aanhangig gemaakt door een persoon/personen die betrokken partij is/zijn bij een handeling of beslissing van de Vlaamse toezichtcommissie. Die bepaling sluit dus niet uit dat de gemeenrechtelijke aansprakelijkheidsregeling zou worden toegepast op de Vlaamse toezichtcommissie zelf.

Een gelijkaardige regeling bestaat al voor de leden van de Gegevensbeschermingsautoriteit en de federale Beroepscommissie voor de toegang van het publiek tot milieu-informatie.

Artikel 42

Het bedrag van het presentiegeld van de leden van de VTC wordt aangepast en gelijkgesteld met het presentiegeld van de leden van het Vlaamse comité voor de mededeling van persoonsgegevens.

De verwijzing naar het ondertussen opgeheven decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof wordt opgeheven en vervangen door de verwijzing naar het decreet van 29 maart 2019 houdende de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.

Artikel 43

De woorden "persoonlijke levenssfeer" worden vervangen door de woorden "bepalingen van de algemene verordening gegevensbescherming" aangezien de algemene verordening gegevensbescherming, zoals het opschrift van de verordening het vermeldt, het toezicht op de bescherming van persoonsgegevens regelt. Er is een wezenlijk verschil tussen "persoonlijke levenssfeer", zoals bepaald in artikel 22 GW, en "gegevensbescherming".

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator

Artikel 44

In artikel 2 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator (VDI-decreet) worden een aantal nieuwe definities opgenomen. Er is een onderscheid tussen (gewone) gegevens en persoonsgegevens. Dat moet toelaten om, in voorkomend geval, ook regels te bepalen voor de verwerking van gegevens die niet noodzakelijk persoonsgegevens zijn.

Wat het netwerk betreft, wordt voorgesteld om dit zo te omschrijven dat hiervan deel uitmaken alle gegevensbronnen die via de Vlaamse dienstenintegrator beschikbaar zijn. Dit moet toelaten om de gegevensuitwisselingen binnen Vlaanderen zo efficiënt mogelijk te laten verlopen.

Artikel 45

Via voorliggend artikel wordt in artikel 4, 13°, van het VDI-decreet toegevoegd dat deze bepaling specifiek betrekking heeft op de samenwerking met andere dienstenintegratoren. De voorgestelde tekst houdt in dat als het op basis van o.a. beraadslagingen van het Informatieveiligheidscomité nodig is om in het kader van samenwerking met andere dienstenintegratoren verbintenissen op te nemen, daartoe beroep kan worden gedaan op de verbintenissen die voortvloeien uit de al toegekende opdrachten. De formulering is bewust algemeen gehouden om te trachten op die manier eventuele toekomstige vereisten mee op te nemen. Om te vermijden dat het Informatieveiligheidscomité een vrijgeleide krijgt, wordt er verwezen naar "verbintenissen die in het kader van de samenwerking met andere dienstenintegratoren nodig zijn". Als zodanig wordt getracht om het voorwerp van de verbintenissen en beraadslagingen zoveel mogelijk te beperken.

Het is niet uitgesloten dat de Kamer Sociale Zekerheid en Gezondheid van het Informatieveiligheidscomité in de toekomst andere (bijkomende) maatregelen oplegt aan deelstatelijke dienstenintegratoren. Dat is mogelijk voor zover deze maatregelen de bevoegdheid van de kamer niet overschrijden en bijgevolg "beperkt" blijven tot het formuleren van goede praktijken die de kamer nuttig acht voor de uitvoering en de naleving van de KSZ-wet en uitvoeringsmaatregelen en van de door of krachtens de wet vastgestelde bepalingen ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen.

Ingevolge de opheffing van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens door de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens wordt in artikel 4, 14°, van het VDI-decreet de verwijzing naar voornoemd koninklijk besluit opgeheven en wordt er verwezen naar de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 46

In de praktijk is de te volgen procedure om gegevensbronnen als authentiek te erkennen, niet altijd werkzaam. Praktijken op andere beleidsniveaus (federaal, Waals, ...) maken duidelijk dat een procedure om gegevens(bronnen) als authentiek te erkennen niet absoluut noodzakelijk is voor een goede regeling van het interbestuurlijk gegevensverkeer. Daarom dat het de procedure van de erkenning van authentieke gegevensbronnen wordt aangepast en vervangen door het stelsel van de functionele opdeling van gegevensopslag.

In die mate is het aangewezen om de bestaande procedure aan te passen. Wat wel minimaal vereist is, is een functionele opdeling van de gegevensopslag. Voor Vlaanderen houdt dit in dat er een functionele opdeling wordt gemaakt van de gegevens die in de Vlaamse gegevensbronnen beschikbaar zijn. Deze regeling vervangt de bestaande regeling inzake de erkenning door de Vlaamse Regering van Vlaamse authentieke gegevensbronnen.

Voorafgaand wordt het advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid ingewonnen. Dat moet toelaten dat alle partijen die bij de werking van de VDI betrokken zijn, inspraak hebben, zodat de genomen beslissingen een voldoende draagvlak hebben. Als de VDI afwijkt van het advies van het voormelde stuurorgaan, verantwoordt de VDI dat schriftelijk aan het stuurorgaan. Op vraag van een instantie wordt het dossier ter beslissing aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De beslissing van de VDI wordt dan opgeschort tot de Vlaamse Regering heeft beslist.

Het dossier kan dan aldus door de belanghebbende minister aan de Regering worden voorgelegd. In afwachting van de beslissing van de Vlaamse Regering wordt de beslissing van de VDI inzake de functionele opdeling van de opslag opgeschort.

Gegevens kunnen niet zo maar functioneel worden opgedeeld waarbij het beheer wordt toevertrouwd aan instanties. Er moeten voldoende garanties worden geboden op het vlak van de kwaliteit van de gegevens en de bruikbaarheid, het adequate beheer, de veiligheid, de financiering en de interoperabiliteit van de gegevensbron. De Vlaamse Regering kan dat nader specificeren zoals ook voor de erkenning van authentieke gegevensbronnen is gebeurd, nl. het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009. Ook kan de Vlaamse Regering aanvullende voorwaarden opleggen voor geografische gegevensbronnen. De Vlaamse Regering kan bepalen welke taken de beheersinstanties moeten vervullen opdat de voormelde garanties effectief worden gerealiseerd.

Zodra de opslag van gegevens functioneel is opgedeeld en toevertrouwd aan instanties, zijn die instanties in dat geval beheerder van de betreffende authentieke gegevensbron. De instanties die authentieke gegevensbronnen beheren, zijn verantwoordelijk voor de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van de authentieke gegevensbron en van de gegevens van de authentieke gegevensbron in kwestie. Ze kunnen daarvoor zelf of via gegevensinitiatoren gegevens bij de burger opvragen.

De gegevensbronnen die reeds zijn erkend als authentieke gegevensbronnen overeenkomstig artikel III,66, §1, van het Bestuursdecreet, worden ingevolge paragraaf 5 gelijkgesteld met gegevensbronnen waarvan de opslag van de gegevens functioneel is opgedeeld overeenkomstig het eerste lid.

Paragraaf 6 voorziet dat de VDI bepaalt welke gegevens van gegevensbronnen die een externe overheid beheert, via de VDI beschikbaar zijn en ook gegevens van het

netwerk van de VDI zijn. De Vlaamse Regering kan met de externe overheden de nodige akkoorden sluiten zodat de gegevens die in de gegevensbronnen die een externe overheid beheert, opgenomen zijn, via de VDI kunnen worden geraadpleegd.

Gegevens van gegevensbronnen, beheerd door een externe overheid, die al overeenkomstig artikel III.68, tweede lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, gewijzigd bij het decreet van 2 juli 2021, moeten worden geraadpleegd, worden beschouwd als gegevens van het netwerk van de VDI.

De mededeling van gegevens van het netwerk van de VDI door of aan instanties gebeurt ingevolge paragraaf 7 met tussenkomst van de VDI, behalve indien het gaat om een mededeling respectievelijk aan of door personen op wie de gegevens betrekking hebben, hun wettelijke vertegenwoordigers, evenals diegenen die door hen uitdrukkelijk werden gemachtigd om de gegevens te verwerken. De VDI voorziet de nodige overgangsmatregelen in overleg met het stuurorgaan zodat de betreffende instanties niet onmiddellijk hoeven over te schakelen naar de VDI. Er zal ook voldoende overleg tussen de instanties en de VDI worden georganiseerd en het overleg zal bovendien ook worden versterkt om tijdig de noden en behoeften van de instanties te capteren. Gelet op het belang van de rol van de VDI bij de gegevensuitwisselingen van en naar Vlaamse instanties, wordt de kosteloosheid van de diensten van de VDI behouden.

De VDI kan, na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, ook nog voorzien in een vrijstelling van de tussenkomst van de VDI, voor zover die tussenkomst geen toegevoegde waarde kan bieden. Als de VDI afwijkt van het advies van het voormelde stuurorgaan, verantwoordt de VDI dat schriftelijk aan het stuurorgaan. Op vraag van een instantie wordt het dossier ter beslissing aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De beslissing van de VDI wordt dan opgeschort tot de Vlaamse Regering heeft beslist.

Het dossier kan dan aldus door de belanghebbende minister aan de Regering worden voorgelegd. In afwachting van de beslissing van de Vlaamse Regering wordt de beslissing van de VDI inzake de vrijstelling van tussenkomst van de VDI opgeschort.

Paragraaf 7, in fine, voorziet dat de instanties eveneens vrijgesteld zijn van de verplichting beroep te doen op de VDI in het geval het gegevens betreft waarvan de opslag hun werd toevertrouwd.

Artikel 47

Artikel 7, §3, van VDI-decreet wordt aangepast zodat duidelijk is dat elke mededeling van persoonsgegevens via de VDI gebeurt met toepassing van de regelgeving inzake de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is of wordt gespecificeerd.

Artikel 7, §4, van het VDI-decreet wordt opgeheven aangezien deze bepaling is opgenomen in §3.

Artikel 48

Via voorliggend artikel wordt een artikel 7/1 ingevoegd. De instanties winnen de gegevens die ze nodig hebben voor de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten, via de VDI bij de gegevensbronnen in het netwerk, als ze daar beschikbaar zijn. De instanties hebben een periode van twee jaar om zich daaraan te schikken. Die termijn gaat in zodra de betreffende gegevensbron in het netwerk van de VDI beschikbaar is. Dit houdt in dat de gegevensbron tot het netwerk moet behoren en ook technisch beschikbaar moet zijn. De beslissingen tot functionele opdeling én de beslissingen waarbij een authentieke gegevensbron beschikbaar is, wordt bekendgemaakt op de op de website van Digitaal Vlaanderen die de rol van VDI vervult. Ook het stuurorgaan wordt daarvan op de hoogte gebracht. De instanties doen in voorkomend geval beroep op de VDI in het geval ze de juistheid nagaan van de gegevens die in het netwerk beschikbaar zijn. De instanties zamelen de gegevens waarover ze beschikken niet meer in bij de betrokkene, zijn lasthebber of zijn wettelijke vertegenwoordiger. Zodra de betrokkene, zijn lasthebber of zijn wettelijke vertegenwoordiger vaststelt dat een instantie over onvolledige of onjuiste gegevens beschikt, meldt hij de nodige verbeteringen of aanvullingen onverwijld aan de betrokken instantie.

Artikel 49

Via voorliggend artikel wordt een artikel 7/2 ingevoegd. De VDI ontwikkelt, in overleg met de instanties waaraan het beheer van gegevens functioneel is toebedeeld en na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, de technische middelen om de gegevens te ontsluiten naar de instanties en overheden die ze nodig hebben om hun diensten aan de burgers te verlenen.

Als dat nodig is, kan de VDI, op voorstel van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, een kopie maken van de gegevens die worden beheerd door de instantie waaraan de opslag functioneel is toebedeeld, met de loutere bedoeling de latere terbeschikkingstelling van die gegevens efficiënter te doen verlopen en daardoor die gegevens efficiënter en sneller ter beschikking te stellen van de instanties die ze nodig hebben om hun diensten te verlenen, op voorwaarde dat de VDI:

1° de gegevens niet wijzigt;

2° de gegevens bijwerkt conform de regels die bepaald zijn in overleg met de betrokken instanties en externe overheden;

3° onmiddellijk de opgeslagen gegevens verwijdert of de toegang ertoe onmogelijk maakt, zodra de VDI er daadwerkelijk kennis van heeft dat de gegevens verwijderd zijn van de plaats waar ze zich oorspronkelijk bevonden, dat de toegang tot die gegevens onmogelijk werd gemaakt, of zodra een administratieve of gerechtelijke autoriteit heeft bevolen de gegevens te verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken.

Artikel 50

Via voorliggend artikel wordt een artikel 7/3 ingevoegd. Voor zover de gegevens, nodig voor het toekennen van een aanvullend recht aan natuurlijke personen, in het netwerk van de VDI beschikbaar zijn, zijn de toekennende instanties verplicht ze uitsluitend bij de VDI op te vragen.

Onder aanvullend recht wordt verstaan: een recht op enig voordeel, verstrekt door een instantie, dat een natuurlijke persoon of zijn rechthebbenden geniet ingevolge een decretale of reglementaire bepaling als gevolg van het statuut van deze natuurlijke persoon inzake sociale zekerheid.

Artikel 51

In artikel 15, §3, wordt ingevolge het advies van de Vlaamse toezichtcommissie, geëxpliciteerd dat een kopie slechts tijdelijk is en daarom de VDI in overleg met de betrokken instanties evalueert of de kopie nog nodig is.

Artikel 52

Via dit artikel wordt het opschrift van hoofdstuk 6 uitgebreid tot noodsituaties.

Artikel 53

Om in noodsituaties, zoals de COVID-pandemie, persoonsgegevens te kunnen verwerken, wordt via voorliggend artikel een decretale basis voorzien zodat er snel kan worden geschakeld en om persoonsgegevens te kunnen verzamelen en doorgeven.

De noodsituaties worden op federaal, provinciaal of gemeentelijk niveau bepaald. Met noodsituatie wordt bedoeld elke gebeurtenis die schadelijke gevolgen voor het maatschappelijke leven veroorzaakt of kan veroorzaken, zoals een ernstige verstoring van de openbare veiligheid, een ernstige bedreiging ten opzichte van het leven of de gezondheid van personen en / of ten opzichte van belangrijke materiële belangen, en waarbij de coördinatie van de bevoegde actoren, inclusief de disciplines, is vereist om de dreiging weg te nemen of om de nefaste gevolgen van de gebeurtenis te beperken. Deze definitie wordt momenteel gehanteerd in het KB van 22 mei 2019. Met noodsituatie wordt niet bedoeld een oorlogstijd.

In die noodsituaties kan de Vlaamse Regering, na advies van de Vlaamse toezichtcommissie, binnen een termijn van vijf werkdagen, de VDI belasten de nodige persoonsgegevens, te verzamelen en op te slaan om ze ter beschikking te stellen aan de instanties die ze nodig hebben voor het toekennen van een voordeel aan een burger, vermeld in artikel I.4, 7°, van het Bestuursdecreet.

De Vlaamse Regering bepaalt nader die bevoegdheid en de verwerkingen van de betreffende persoonsgegevens. Die bevoegdheid is altijd beperkt tot de periode van de betreffende noodsituatie.

De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd zes maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die laatste datum.”.

Door de band met de noodsituatie kan de gegevensopslag en -verwerking door de VDI hier gekwalificeerd worden als tijdelijk en specifiek. Dat houdt in dat er een bepaling is die de VDI de bevoegdheid toekent om in noodsituaties bepaalde persoonsgegevens te verwerken. Deze bepaling moet, voor het geval de noodsituatie zich voordoet, worden aangevuld met een uitvoeringsbepaling, een besluit van de

Vlaamse Regering, die aangeeft over welke persoonsgegevens en welke verwerking het concreet gaat.

Het gaat om een regeling die toelaat om bestaande gegevens tijdelijk op te slaan om ze verder ter beschikking te kunnen stellen. Deze regeling is enkel voorzien voor positieve diensten, d.i. voor gevallen waarin de Vlaamse overheid haar burgers een dienst wil verlenen of een voordeel wil toekennen. Negatieve diensten, d.i. gevallen waarin er aan de burgers een verplichting wordt opgelegd, zijn hiervoor minder aangewezen. Immers, voor verplichtingen met mogelijks een inmenging in het privéleven, vereist steeds een decretale regeling die de essentiële elementen bevat zoals die in toepassing van artikel 22 Grondwet worden vereist. Het opleggen van verplichtingen houdt, meer dan het verlenen van een dienst of het toekennen van een voordeel, een inmenging in het privéleven van de burgers in. Daarom is een algemene regeling niet haalbaar.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het Bestuursdecreet van 7 december 2018

Afdeling 1. Wijzigingen van hoofdstuk 2 van titel I, wat betreft de definities met betrekking tot het toepassingsgebied

Artikel 54

Ingevolge de wijziging van het decreet van 22 december 2008 bij het bijzonder decreet van 15 juni 2018 wordt de term "intergemeentelijke onderwijsvereniging" vervangen door de term "interlokale onderwijsvereniging".

Afdeling 2. Wijzigingen van hoofdstuk 1 van titel II, wat betreft de communicatie tussen burgers en de overheid

Artikel 55

Aangezien ingevolge de Datagovernanceverordening een aantal bepalingen in het Bestuursdecreet moeten worden opgenomen, wordt die verordening in dit artikel gedefinieerd: verordening (EU) 2022/868 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 betreffende Europese datagovernance en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (Datagovernanceverordening).

Artikel 56

Door de invoeging van artikel II.7 in het tweede lid zullen ook o.a. instellingen met een publieke taak gegevens waarover ze beschikken, kunnen verstrekken via de geïnformatiseerde toepassing, vermeld in artikel II.7 van het Bestuursdecreet. Ook zullen ze via diezelfde toepassing de mogelijkheid hebben om gegevens van de burger te ontvangen.

Artikel 57

Via voorliggend artikel worden de functionaliteiten van de geïnformatiseerde toepassing uitgebreid, nl. de mogelijkheid voor de burger om te communiceren met de achterliggende entiteiten. Dit houdt in dat burgers via die toepassing ook persoonsgegevens kunnen bezorgen of meedelen aan Vlaamse instanties die deze

nodig hebben in het kader van hun dienstverlening. Als zodanig is die toepassing een bijkomend communicatiekanaal via hetwelk de burger gegevens aan instanties kan verstekken. Dit heeft als voordeel dat de burger is geauthenticeerd en de instanties weten welke burger welbepaalde gegevens verstrekt. Die toepassing mag alleen gebruikt worden door de burger voor toegang tot zijn gegevens of voor de verstrekking van zijn gegevens rechtstreeks aan een of meerdere specifieke van voornoemde overheidsinstanties. De gegevens worden via Mijn Burgerprofiel telkens binnen de context van een of meerdere specifieke dienstverleningen van instanties (=IPDC product/dienst) verstrekt waarvoor de instanties verantwoordelijk zijn.

Artikel II.7, zevende lid, van het Bestuursdecreet voorziet dat het agentschap Digitaal Vlaanderen de manier en de nadere inhoud van de toegang en de verstrekking bepaalt. Daarop bestaat reeds een uitzondering voor gegevens met betrekking tot rechtspersonen en natuurlijke personen in hun hoedanigheid van ondernemer. Daarvoor bepaalt de Vlaamse Regering, conform artikel II.7, achtste lid, de verantwoordelijke overheidsinstantie.

Door de invoeging van een nieuw (negende) lid wordt voorzien in een bijkomende uitzondering voor gegevens die betrekking hebben op rechtspersonen en groeperingen van natuurlijke personen in hun hoedanigheid van vereniging of stichting. Vereniging moet daarbij begrepen worden in de zin van uitzondering artikel 1:2 en 1:6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019. Het gaat dus zowel om verenigingen zonder winstoogmerk en internationale verenigingen zonder winstoogmerk als om feitelijke verenigingen en afdelingen van koepelorganisaties.

Onder stichting worden de stichtingen verstaan, zoals opgenomen in artikel 1:3 en 1:7 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019. Deze invoeging kadert in de ontwikkeling van het Verenigingsloket, met als doelstelling om administratieve vereenvoudiging te realiseren voor verenigingen en stichtingen in het kader van hun interacties met overheidsinstanties. Het Verenigingsloket is een virtueel gecentraliseerd kanaal waarlangs vertegenwoordigers van verenigingen en stichtingen een geconsolideerd overzicht kunnen krijgen van de door de overheid gekende gegevens van hun vereniging of stichting en waarlangs hun interacties met de overheid op een gestructureerde, overzichtelijke en digitale manier kunnen verlopen via een uniforme en gestroomlijnde geïnformatiseerde toepassing. Zo wordt tegemoet gekomen aan een verzuchting die reeds lang leeft bij de verenigingen om net als de burger en de ondernemers ontzorgd te worden in deze interacties.

Afdeling 3. Wijzigingen van hoofdstuk 2 van titel II, wat betreft de elektronische uitwisseling van berichten

Artikel 58

Een groot deel van de basisregels rond digitalisering van bepaalde overheidshandelingen in Vlaanderen bevindt zich in Titel II, Hoofdstuk 2 van het Bestuursdecreet. In dit hoofdstuk staan onder meer bepalingen opgenomen rond elektronische uitwisseling van berichten, en rond bestuurshandelingen in elektronische vorm, inclusief equivalentieregels die digitalisering vereenvoudigen en flexibiliseren.

Niet alle Vlaamse overheidsinstanties worden echter gevat door dit hoofdstuk. De draagwijdte ervan wordt in het huidige artikel II.18 beperkt tot de Vlaamse overheid (met uitzondering van de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid), en lokale overheden. Hierdoor kunnen een aantal instanties geen gebruik maken van de mogelijkheden van Hoofdstuk 2, en moeten zij momenteel gedwongen afzien van digitaliseringsopties die wel openstaan voor andere soorten instanties, zelfs indien de onderliggende problemen en opportuniteiten zeer gelijkaardig zijn.

De voorgestelde aanpassing verklaart hoofdstuk 2 ook van toepassing op instellingen met een publieke taak, zoals gedefinieerd in artikel I.3. 6° van het Bestuursdecreet, maar enkel wat hun publieke taak betreft. Het gaat om instellingen die in de praktijk cruciale taken van algemeen belang uitvoeren, en die rechtstreeks of onrechtstreeks onder de controle van de Vlaamse overheid of van bepaalde Vlaamse instanties staan.

Daarmee wordt ook tegemoet gekomen aan het arrest 2022/158 van 1 december 2022 van het Grondwettelijk Hof waarin wordt gesteld dat artikel II.18 en II.21 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 artikel 10 en 11 van de Grondwet schenden, in zoverre zij de instellingen van het hoger onderwijs niet verplichten om bij de kennisgeving van een studievoortgangsbeslissing de interne en externe beroepsmogelijkheden, de beroepstermijnen en de benaming en de contactgegevens van de instantie waarbij het beroep moet worden ingesteld te vermelden en in zoverre zij niet voorzien in een sanctie op de niet-naleving van die verplichting. Dat de gemeente- en provinciescholen wel onder het toepassingsgebied van de verplichting vallen (zie overweging B.5.4) en alle andere onderwijsinstellingen niet, schendt volgens het Grondwettelijk Hof het gelijkheidsbeginsel omdat er een illegitiem verschil in bescherming uit voortvloeit voor leerlingen of studenten aan wie een beslissing betekend wordt waartegen een beroep bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen openstaat (zie overweging B.8.2 en B.9).

Om toekomstige betwistingen te voorkomen, wordt in het toepassingsgebied de uitzondering voor de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid eveneens opgeheven.

De uitbreiding van hoofdstuk 2 – en bijgevolg ook de impact van de digitaliserings- en flexibiliseringsbepalingen – blijft beperkt tot instellingen met een publieke taak “enkel wat hun publieke taak betreft”. Deze laatste beperking is juridisch onvermijdelijk omwille van de beperkingen van de Vlaamse bevoegdheden: het zou de Vlaamse regelgever immers niet toekomen om bijvoorbeeld federaal gereguleerde procedures te wijzigen, louter op basis van het gegeven dat zij worden uitgevoerd of toegepast door een Vlaamse instantie.

Deze beperking zorgt onvermijdelijk voor enige complexiteit in de praktijk: bij een bepaalde procedure die een instelling met een publieke taak wil moderniseren met toepassing van hoofdstuk 2, zal zij dus eerst moeten nagaan of die procedure een Vlaams gereguleerde publieke taak betreft. Is dit niet het geval, dan gelden de bepalingen van hoofdstuk 2 niet.

Deze afweging is echter niet alleen onvermijdelijk, maar ook niet nieuw: precies dezelfde formulering (“instellingen met een publieke taak, wat hun publieke taak

betreft”) komt ook reeds elders in het Bestuursdecreet voor, meer bepaald in artikel II.1 (inzake communicatie tussen burgers en de overheid), artikel II.28 (inzake toegang tot bestuursdocumenten), artikel II.53 (open data en hergebruik van overheidsinformatie), en artikel III.65 (elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer). Telkens gaat het over onderwerpen waarbij de mogelijkheden van de Vlaamse regelgever om een specifiek kader te scheppen noodzakelijkerwijs beperkt moeten blijven tot materies die onder haar juridische voogdij staan.

De voorgestelde aanpassing zorgt dus niet enkel voor grotere flexibiliteit bij instanties die daar nadrukkelijk naar vragen, maar zorgt ook voor een grotere coherentie binnen het Bestuursdecreet door hetzelfde criterium voor de afbakening van het toepassingsgebied consequent te hergebruiken voor gelijkaardige materies.

Artikel 59

Er wordt een technische verduidelijking aangebracht in artikel II.22, §2, 3° van het Bestuursdecreet. Hierbij wordt met name geëxpliciteerd dat een eventuele intrekking van de instemming slechts geldt voor alle toekomstige berichten. De berichten ontvangen vóór de intrekking blijven rechtsgeldig verzonden en ontvangen. Deze verduidelijking is geen inhoudelijke wijziging, vermits retroactieve intrekking voor rechtsgeldig verzonden berichten ook voorheen logisch en juridisch onmogelijk was, maar is er enkel op gericht om eventuele onzekerheid op dit punt weg te nemen.

Artikel 60

Artikel II.23 bevat de algemene regels inzake de bepaling van het tijdstip van verzending en ontvangst van elektronische uitwisselingen met een Vlaamse instantie . Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen situaties waarbij al dan niet gebruik gemaakt wordt van hetzelfde informatiesysteem. Dit onderscheid is logisch: de situatie is veel eenvoudiger wanneer er slechts één systeem in het spel is, vermits het moment van toegankelijkheid voor de geadresseerde op dat ene systeem (zoals dat blijkt uit de logbestanden van het systeem) tegelijkertijd het moment van verzending en ontvangst uitmaakt. Bij een combinatie van systemen die niet beschouwd kan worden als hetzelfde informatiesysteem is er doorgaans sprake van een feitenkwestie, omdat er een tijdsverschil kan zijn tussen het moment van verzending in het ene systeem, en de toegankelijkheid ervan voor de geadresseerde op het andere systeem.

De vraag wanneer er sprake is van “hetzelfde informatiesysteem” werd reeds geïntegreerd in artikel II.23: het gaat om “een informatiesysteem of een combinatie van informatiesystemen waarbij de overheidsinstantie voldoende controle heeft over de logging van het tijdstip van verzending en ontvangst van een bericht”.

In de praktijk geeft de interpretatie van deze bepaling echter aanleiding tot verwarring en discussies, met name wanneer er sprake is van uitwisselingen waarbij niet alleen de instantie een bepaalde geadresseerde aanschrijft, maar deze laatste ook over de mogelijkheid beschikt om via hetzelfde kanaal te antwoorden. Het Bestuursdecreet heeft nadrukkelijk als oogmerk om dergelijke elektronische

tweerichtingscommunicatie toe te laten: de relevante regels spreken immers consequent over een 'uitwisseling' van berichten, hetgeen communicatie in twee richtingen impliceert.

De huidige formulering van artikel II.23 bevat duidelijke criteria voor de bepaling van het tijdstip van verzending of ontvangst "door een overheidsinstantie". Voor andere partijen dan overheidsinstanties – zoals bijvoorbeeld burgers - zijn er wel regels voor de bepaling van het "tijdstip van ontvangst door de geadresseerde" als de overheidsinstantie en de geadresseerde hetzelfde informatiesysteem gebruiken, maar geen algemene regels voor de bepaling van het tijdstip van verzending. Dit is louter een weerspiegeling van bovenstaande feitelijke situatie, namelijk dat de bepaling van het tijdstip van verzending moeilijk op algemene wijze geregeld kan worden, aangezien het informatiesysteem van verzenders die geen overheidsinstanties zijn niet per definitie onder overheidscontrole staat. De formulering wordt echter vaak fout begrepen, als zou artikel II.23 enkel bestemd zijn om éénrichtingsverkeer van overheid naar burger toe te laten, zonder repliekmogelijkheid. Een verduidelijking dringt zich dan ook op.

Daarnaast lijkt het ook aangewezen om eveneens algemene regels te bepalen voor een vaak terugkerende vraag, namelijk wanneer wettelijk bepaalde termijnen beginnen te lopen in geval van elektronische verzending. In een analoge context lijkt deze kwestie op afdoende wijze geregeld te zijn door administratieve praktijk, rechtsleer en rechtspraak, vermits het Bestuursdecreet hierover geen bepalingen bevat. In een elektronische context lijkt de onzekerheid echter groter te zijn. Om die reden wordt er ook op dit punt een verduidelijking voorgesteld.

Artikel II.23 wordt bijgevolg geherstructureerd, en gewijzigd om de lezing beter te laten afstemmen op de intenties van de regelgever. Het artikel wordt opgesplitst in twee paragrafen. Het onderscheid tussen beide is gelegen in de definitie "hetzelfde informatiesystemen" zoals opgenomen in het eerste lid van de tweede paragraaf. Iedere uitwisseling die een "uitwisseling binnen hetzelfde informatiesysteem" uitmaakt zal onder de tweede paragraaf vallen. De tweede paragraaf zal allicht vaker voorkomen in de praktijk. Immers, beschikbare systemen zullen veelal worden aangeduid in specifieke regelgeving, of gekozen door de betrokken instantie met toepassing van artikel II.22, §1, van het Bestuursdecreet. In beide gevallen zal men geneigd zijn om voor eenduidige systemen te kiezen die beschouwd moeten worden als "hetzelfde informatiesysteem" voor de verzender of ontvanger. De keuze voor communicatiekanalen waarbij niet voldaan is aan de definitie van "hetzelfde informatiesysteem" zal vaak onzekerder en onvoorspelbaarder zijn, en bijgevolg minder waarschijnlijk als keuze. Beide paragrafen zijn nadrukkelijk van aanvullend recht, er kan van deze regels worden afgeweken door andere wetgeving.

Het nieuwe artikel II.23, §1, wordt inhoudelijk enkel gewijzigd door toevoeging van een bepaling rond de start van termijnen. Het gaat om een algemene regel, die geldt "tenzij het anders voorzien is in de toepasselijke regelgeving". Er wordt in deze paragraaf dus nog steeds niet voorzien in een regel voor bepaling van tijdstip van verzending of ontvangst door een burger (of door een andere partij dan een overheidsinstantie). Het blijft geenszins de bedoeling om daarmee te suggereren dat tweerichtingsverkeer onmogelijk is; deze keuze is enkel een reflectie van het feit dat het niet mogelijk is om algemene regels vast te leggen voor systemen die niet onder overheidscontrole staan. De bepaling van het tijdstip

van verzending of ontvangst door een andere partij dan een overheidsinstantie blijft dus een loutere feitenkwestie, die geval per geval bewezen en beoordeeld zal moeten worden, desgevallend door een rechter.

Het nieuwe artikel II.23, §2, (geldend bij uitwisselingen binnen hetzelfde informatiesysteem) herneemt nu de bestaande definitie van "hetzelfde informatiesysteem" die voorheen het vierde lid van artikel II.23 uitmaakte (zonder inhoudelijke wijziging), en bevat een bepaling rond de start van termijnen die mutatis mutandis gelijk is aan die van paragraaf1. Daarnaast werd de formulering van het tweede lid van deze paragraaf aangepast om nadrukkelijk te verwijzen naar een "uitwisseling tussen de overheidsinstantie, vermeld in artikel II.18," waarbij een globale regel wordt ingevoerd voor de bepaling van het tijdstip van verzending of tijdstip van ontvangst, ongeacht of dit nu door de overheidsinstantie gebeurt, of door de burger, een andere overheidsinstantie of een externe overheid. Dit is ook perfect mogelijk, vermits er in dit geval wél zekerheid is over het gebruikte systeem dat onder overheidscontrole staat op een wijze die een rechtszekere beoordeling van deze tijdstippen mogelijk maakt. Inhoudelijk is dit geen wijziging, en moesten de oude bepalingen ook reeds in dezelfde zin worden gelezen en toegepast, maar de herformulering leent zich tot eenvoudigere interpretatie. De reeds bestaande bepaling die stelt dat een uitwisseling binnen hetzelfde informatiesysteem geldt als aangetekende zending blijft onverkort behouden.

Artikel 61

Ten slotte worden er nog twee technische verduidelijkingen toegevoegd aan het artikel II.23/1. Het artikel II.23/1 bevatte in paragraaf2 reeds de expliciete vermelding dat "de uitwisseling van berichten via de eBox geldt als een uitwisseling binnen hetzelfde informatiesysteem, vermeld in artikel II.23, derde en vierde lid". Het gevolg van die bepaling was dat een dergelijke uitwisseling ook beschouwd moest worden als een aangetekende zending, vermits dit principe vervat was in artikel II.23, derde lid, van het Bestuursdecreet.

Door hoger vermelde aanpassing van artikel II.23 (opsplitsing in paragrafen) zal deze verwijzing niet meer kloppen. Bijgevolg wordt de bepaling aangepast en vereenvoudigd, door te stellen dat een uitwisseling van berichten via de eBox geldt als een uitwisseling binnen hetzelfde informatiesysteem, en dat het bijgevolg een aangetekende zending uitmaakt.

Een tweede wijziging bevat een afstemming met de vooropgestelde wijzigingen van de eBox-wetgeving. Met name het tijdstip van verzending wijkt af van hetgeen is bepaald in artikel II.23, §2, van het Bestuursdecreet. Om twijfel hieromtrent bij Vlaamse instanties weg te nemen, wordt daarom in artikel II.23/1 expliciet een verwijzing naar de eBox-wetgeving op genomen voor wat betreft de tijdstippen van verzending en ontvangst.

Afdeling 4. Wijzigingen van hoofdstuk 3 van titel II, wat betreft de uitzonderingen op de openbaarheid van bestuursdocumenten

Artikel 62 en 63

Artikel II.37 en II.40, §3, vierde lid, 3°, schrijven voor dat de uitzonderingsgronden, vermeld in artikel II.34 tot en met II.36, niet onbeperkt in de tijd kunnen ingeroepen worden en dat geen belang meer moet worden aangetoond bij aanvragen over documenten die meer dan 30 jaar geleden opgemaakt of ontvangen zijn.

Deze bepalingen waren oorspronkelijk ingeschreven in artikel 13 van het Archiefdecreet van 9 juli 2010. De doelstelling van deze bepalingen was niet zozeer de "passieve" openbaarheid van bestuur te regelen, maar kaderde in de "actieve" openbaarmaking van (permanent te bewaren) archiefdocumenten via het centrale register van archiefdocumenten, vermeld in artikel 16 van datzelfde decreet (intussen artikel III.82, §2, bestuursdecreet).

Het uitgangspunt van dat centrale register is dat alle documenten die overgedragen worden aan het depot, vermeld in artikel III.84, eerste lid, actief openbaar gemaakt worden tenzij de overdragende instanties aangeven dat de documenten moeten afgeschermd worden ingevolge de uitzonderingen van de openbaarheidsregeling, vermeld in artikel II.34 tot II.36.

Om te vermijden dat die documenten voor eeuwig afgeschermd blijven, ook als de ratio voor de uitzondering niet meer bestaat, werd artikel 13 (intussen artikel II.37 en II.40, §3, vierde lid, 3°) ingeschreven zodat de betrokken archiefdienst na het verstrijken van de vastgestelde termijnen zelf kon overgaan tot het publiceren van de afgeschermd documenten.

In het Bestuursdecreet werd de bepaling ingeschreven in het hoofdstuk openbaarheid van bestuur, omdat ze daar beter bij leek aan te sluiten, maar eigenlijk was de bedoeling van de bepaling niet alleen om te vermijden dat een uitzondering nog kan ingeroepen worden terwijl de ratio van die uitzondering niet langer van toepassing is.

Immers bij het onderzoek van een aanvraag tot openbaarmaking moet altijd in concreto beoordeeld worden of de openbaarmaking op dat moment afbreuk doet aan het beschermde belang (en voor de relatieve uitzonderingsgronden ook nog eens of het belang van de openbaarmaking toch niet zwaarder doorweegt).

Door de bepaling in te schrijven in het hoofdstuk openbaarheid kan ze ongewenste effecten hebben, namelijk de niet-bescherming van belangen die bescherming verdienen.

Het is bijvoorbeeld niet uit te sluiten dat de openbaarmaking van een document ook 20 jaar na de opmaak of ontvangst ervan nog steeds de openbare orde en veiligheid schendt. Toch zou die uitzonderingsgrond, ingevolge artikel II.37, na 20 jaar niet meer kunnen ingeroepen worden en zou het document dus openbaar moeten gemaakt worden, waardoor de openbare orde en veiligheid in gevaar kan gebracht worden. Het verstrijken van een termijn van 20 jaar biedt met andere woorden geen garantie dat de openbare veiligheid niet meer kan geschonden worden door openbaarmaking.

Hetzelfde geldt voor de openbaarmaking van informatie van persoonlijke aard (bijv. tuchtdossiers of evaluatiedossiers) aan derden: ook na 30 jaar verdienen de rechten en belangen van de persoon op wie die informatie betrekking heeft, bescherming.

Daarom wordt voorgesteld om de decretale “vervaltermijnen” voor de uitzonderingsgronden te schrappen.

De doelstelling om (permanent te bewaren) archiefdocumenten publiek te ontsluiten zonder de door de uitzonderingen beschermde belangen te schenden, kan beter gerealiseerd worden door interne praktische afspraken, bijvoorbeeld door de instanties die bestuursdocumenten overdragen aan het depot, voor specifieke (reeksen van) documenten zelf te laten inschatten hoe lang de ingeroepen uitzonderingsgrond van toepassing zal blijven. Of door periodiek te checken bij de overdragende instantie of de ingeroepen uitzonderingsgrond nog van toepassing is.

Het is wel aangewezen om het automatisme bij het inroepen van uitzonderingsgronden te doorbreken en op te leggen dat de instanties bij het beoordelen van een aanvraag van oudere documenten, rekening moeten houden met het tijdsverloop sinds de opmaak of ontvangst van een document en specifiek moeten beoordelen of op het moment van de aanvraag of de openbaarmaking nog altijd het beschermde belang schendt.

Artikel II.37 wordt daarom vervangen door een nieuwe bepaling met deze strekking.

De nieuwe bepaling betekent niet dat na 10 jaar de uitzonderingsgronden niet meer kunnen ingeroepen worden, alleen dat het tijdselement bij het onderzoek van de aanvraag in rekening moet worden gebracht: dat een document bij de opmaak of ontvangst ervan moest afgeschermd worden van openbaarheid, impliceert niet noodzakelijk dat dat jaren later nog steeds het geval is.

Bij de belangenafweging die voor de relatieve uitzonderingsgronden (artikel II.35 en II.36) moet worden gemaakt tussen het belang van de openbaarheid en het beschermde belang, moet het tijdsverloop in rekening worden gebracht. Voor de absolute uitzonderingsgronden (artikel II.34) is er geen belangenafweging vereist maar moet worden beoordeeld of de beschermde aangelegenheid nog in het gedrang is.

De termijn van 10 jaar is lang genoeg om te voorkomen dat bij iedere beslissing het tijdsverloop moet worden meegewogen en anderzijds kort genoeg is om enige betekenis te hebben.

Afdeling 5. Wijzigingen van hoofdstuk 4 van titel II, wat betreft open data en hergebruik van overheidsinformatie

Artikel 64

Dit artikel sluit aan bij de definitie van hergebruik die in artikel 73 van dit wijzigingsdecreet wordt toegevoegd. Om interpretatieproblemen te vermijden is hierbij expliciet rekening gehouden met het onderscheid tussen overheidsondernemingen en andere overheidsinstanties. Overheidsondernemingen staan in voor dienstverlening in het algemeen belang, andere overheidsinstanties vervullen een publieke taak.

Artikel 65

De eerste paragraaf schrapt een uitzonderingsgrond. Deze uitzonderingsgrond is afgedekt door artikel II.53, §2, 3°, van het Bestuursdecreet dus hoeft hier niet meer herhaald te worden.

Punt 2° voegt een verwijzing naar artikel II.53, §1, 1° tot 4° van het Bestuursdecreet toe. Artikel II.53, §2, 9° vermeldt immers de uitzonderingsgrond van toepassing op bestuursdocumenten in het bezit van overheidsondernemingen.

Punt 3° wijzigt artikel II.53, §2, 2°, van het Bestuursdecreet en sluit de bestuursdocumenten waarvan de intellectuele eigendomsrechten "bij derden berusten", uitdrukkelijk van het toepassingsgebied uit. Door middel van deze tekstaanpassing beoogt de Vlaamse decreetgever de tekst van het Bestuursdecreet zo nauw mogelijk te laten aansluiten bij de bewoordingen van artikel 1.2. b) van de PSI-richtlijn. De praktijk om zo dicht mogelijk bij de bewoordingen van de PSI-richtlijn aan te sluiten, is in overeenstemming met de Datagovernanceverordening en strookt ook met de praktijk in andere lidstaten van de Europese Unie. Zodoende is het voortaan zo dat wanneer een overheidsinstantie over de volheid van de intellectuele eigendomsrechten van een bestuursdocument beschikt, zij dan verplicht is om, behoudens de toepassing van eventuele (andere) uitzonderingsgronden, het hergebruik van het bestuursdocument toe te staan. Een overheidsinstantie beschikt over de volheid van intellectuele eigendomsrechten wanneer zij de overdracht heeft bedongen van alle vermogensrechten, naburige rechten, databankrechten, en eventuele andere intellectuele eigendomsrechten die op de overheidsinformatie gevestigd zouden zijn. Daarenboven dienen er afspraken gemaakt te zijn inzake de morele rechten zodat een normaal gebruik door de instantie (inclusief hergebruik door derden) geen belemmeringen zal opleveren. Beschikt de overheidsinstantie evenwel niet over de volheid van intellectuele eigendomsrechten over het bestuursdocument, dan heeft zij die verplichting niet. Het nieuwe hoofdstuk 4/1 Bestuursdecreet, ingevoegd via dit ontwerp van decreet, voorziet evenwel in de mogelijkheid voor de overheidsinstanties om alsnog het hergebruik toe te staan.

Met "nodige rechten om hergebruik toe te staan" wordt in het hoofdstuk m.b.t. open data en hergebruik van overheidsinformatie voortaan bedoeld dat een overheidsinstantie over de volheid van de intellectuele eigendomsrechten van een bestuursdocument beschikt.

Punt 4° voegt een uitzonderingsgrond toe met het oog op gelijke behandeling m.b.t. het hergebruik van andere bestuursdocumenten dan onderzoeksgegevens van bepaalde onderwijsinstellingen enerzijds en van onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren anderzijds. Ook andere bestuursdocumenten dan onderzoeksgegevens in het bezit van onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren worden buiten het toepassingsgebied gehouden. Enkel erkende onderzoeksinstellingen of organisaties die in hoofdzaak onderzoek financieren kunnen van deze uitzonderingsgrond gebruik maken. Bestuursdocumenten in het bezit van andere overheidsinstanties vallen onder de standaard regels met betrekking tot hergebruik van overheidsinformatie (tenzij hoogwaardige datasets), conform de bepalingen van dit hoofdstuk.

Punt 5° van dit artikel bevat een nuancing. Onderzoeksgegevens komen voor kosteloos hergebruik in aanmerking voor zover voldaan is aan de definitie van onderzoeksgegevens in het decreet (art. II.54, 7°), de onderzoeksgegevens zijn gefinancierd met overheidsmiddelen en openbaar gemaakt via een institutionele databank door onderzoekers, onderzoeksinstituten of organisaties die onderzoek financieren. Deze onderzoeksgegevens worden openbaar gemaakt door onderzoekers van bepaalde onderwijsinstellingen, erkende onderzoeksinstituten of organisaties die in hoofdzaak onderzoek financieren. Zowel de richtlijn als het decreet vermelden dat rekening moet worden gehouden met reeds bestaande intellectuele eigendomsrechten. Net als voor andere bestuursdocumenten moet bijgevolg een overheidsinstantie over de nodige rechten beschikken om hergebruik van met overheidsmiddelen gefinancierde onderzoeksgegevens toe te staan.

Artikel 66

Dit artikel voegt een definitie van hergebruik toe zoals bepaald in artikel 2, punt 11 van de PSI richtlijn 2019/1024. De definitie wordt toegevoegd om het onderscheid tussen overheidsondernemingen en andere overheidsinstanties te verduidelijken. Overheidsondernemingen staan in voor dienstverlening in het algemeen belang, andere overheidsinstanties vervullen een publieke taak.

De verwijzing naar "het gebruik van bestuursdocumenten binnen de overheidsinstantie, uitsluitend voor andere doeleinden binnen de publieke taak" is toegevoegd bij de omzetting van de PSI richtlijn 2003/98/EG in 2007. De memorie van toelichting zegt hierover dat dit niets afdoet aan de bepalingen van de richtlijn. Er wordt hiervoor verwezen naar overweging 8 van de PSI richtlijn 2003/98/EG: *"Openbare lichamen verzamelen, produceren, vermenigvuldigen en verspreiden documenten om hun openbare taak te vervullen. Gebruik van deze documenten om andere redenen is hergebruik."* Deze formulering is integraal hernomen als onderdeel van overweging 20 van de (nieuwe) PSI richtlijn 2019/1024. Overweging 20 werd bovendien aangevuld met een analoge bepaling voor overheidsinformatie in het bezit van overheidsondernemingen: *"Openbare lichamen verzamelen, produceren, vermenigvuldigen en verspreiden documenten om hun openbare taak te vervullen. Overheidsondernemingen verzamelen, produceren, vermenigvuldigen en verspreiden documenten om diensten van algemeen belang te leveren. Gebruik van deze documenten om andere redenen is hergebruik."*

Artikel 67

Dit artikel werd aangepast overeenkomstig artikel 5.1. van de PSI richtlijn 2019/1024.

Artikel 68

Dit artikel werd aangepast overeenkomstig artikel 5.3 van de PSI richtlijn 2019/1024.

Artikel 69

Dit artikel werd aangepast overeenkomstig artikel 1.6 van de PSI richtlijn 2019/1024.

Artikel 70

Dit artikel werd aangepast overeenkomstig artikel 6.2. van de PSI richtlijn 2019/1024. Daarenboven vermeldt art. II.59, derde lid, van het Bestuursdecreet immers expliciet welke tarifieringsbeginselen van toepassing zijn op overheidsondernemingen.

Artikel 71

Dit artikel werd aangepast overeenkomstig artikel 9.2. van de PSI richtlijn 2019/1024.

Artikel 72

Dit artikel werd aangepast overeenkomstig artikel 14.5. van de PSI richtlijn 2019/1024. Deze bepaling sluit immers aan bij artikel II.59 van het Bestuursdecreet aan de hand waarvan de tarifieringsbeginselen voor overheidsondernemingen of andere overheidsinstanties zijn bepaald.

Artikel 73

Dit artikel werd aangepast overeenkomstig artikel 4.6. van de PSI richtlijn 2019/1024 met het oog op de gelijke behandeling van bepaalde onderwijsinstellingen enerzijds en onderzoeksinstellingen en organisaties die in hoofdzaak onderzoek financieren anderzijds.

Artikel 74

Naar aanleiding van de wijziging van artikel II.53, §2, 2°, van het Bestuursdecreet wordt artikel II.63, eerste lid, 4°, aangepast. Voortaan is het immers zo dat wanneer een overheidsinstantie over de volheid van de intellectuele eigendomsrechten van een bestuursdocument beschikt, zij verplicht is om, behoudens de toepassing van eventuele (andere) uitzonderingsgronden, het hergebruik van het bestuursdocument toe te staan. Beschikt de overheidsinstantie evenwel niet over de volheid van intellectuele eigendomsrechten over het bestuursdocument, dan heeft zij die verplichting niet. Voor meer duiding bij de wijziging van II.53, §2, 2°, wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 69 van het decreet.

Artikel 75 tot en met 79

Deze artikelen moeten in samenhang gelezen worden met artikel II. 62/8 van het Bestuursdecreet dat een aantal instanties aanduidt die buiten het toepassingsgebied van de afdeling omtrent de aanvraagprocedure voor hergebruik vallen. Ter verduidelijking voegen deze artikelen telkens een expliciete verwijzing naar artikel II.62/8 toe.

Artikel 80

Dit artikel werd aangepast overeenkomstig artikel 11.2. van de PSI richtlijn 2019/1024.

Artikel 81

Dit artikel werd aangepast overeenkomstig artikel 12.3. van de PSI richtlijn 2019/1024.

Artikel 82

Artikel II.62/8 Bestuursdecreet bepaalt dat de aanvraagprocedure voor hergebruik niet van toepassing is op overheidsondernemingen, onderwijsinstellingen, onderzoeksinstellingen en organisaties die in hoofdzaak onderzoek financieren. Hieruit volgt logischerwijs dat ook de beroepsprocedure niet van toepassing is op overheidsondernemingen, onderwijsinstellingen, onderzoeksinstellingen en organisaties die in hoofdzaak onderzoek financieren. Er kan volgens artikel II.69/1 immers maar beroep ingesteld worden tegen een beslissing over de aanvraag, het uitblijven van een beslissing of de onwillige uitvoering van een beslissing.

Dit artikel werd aangepast overeenkomstig artikel 4.6. van de PSI richtlijn 2019/1024.

Artikel 83

Dit artikel moet in samenhang gelezen worden met het nieuwe artikel II. 69 van het Bestuursdecreet dat een aantal instanties aanduidt die buiten het toepassingsgebied van de afdeling omtrent de aanvraagprocedure voor hergebruik vallen. Ter verduidelijking voegen deze artikelen telkens een expliciete verwijzing naar artikel II.69 toe.

Artikel 84

Dit artikel voegt een nieuw hoofdstuk in met als opschrift "Hergebruik van bepaalde categorieën beschermde gegevens die in het bezit zijn van overheidsinstanties". Deze invoeging strekt ertoe om hierin ook het hergebruik van beschermde gegevens te faciliteren in overeenstemming met de Verordening (EU) 2022/868 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 betreffende Europese datagovernance en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (Datagovernanceverordening).

Het nieuwe hoofdstuk bestaat uit twee artikelen, met name artikel II.73/1 en II.73/2.

Artikel 85

Artikel II.73/1 stelt het toepassingsgebied van het nieuwe hoofdstuk vast. Het eerste lid omschrijft het toepassingsgebied op basis van de categorieën van overheidsinstanties zoals bepaald in het bestuursdecreet. Het tweede lid sluit enkele door lid 1 gevatte instanties uit overeenkomstig artikel 3, tweede lid, van de Datagovernanceverordening.

Artikel 86

Het eerste lid van deze bepaling verduidelijkt het facultatief hergebruik dat door overheidsinstanties mogelijk is voor de opgesomde categorieën van beschermde gegevens. Hoewel deze beschermde gegevens buiten het toepassingsgebied vallen van het recht op hergebruik zoals bepaald in titel 4 Bestuursdecreet, is het hergebruik alsnog mogelijk. Gelet op de rechtstreekse werking van de Datagovernanceverordening, gebeurt het hergebruik in de zin van artikel II.73/2 van het Bestuursdecreet overeenkomstig de voorwaarden die in de Datagovernanceverordening, meer specifiek hoofdstuk II, zijn bepaald.

Artikel 87 tot en met 91

Artikel 9, lid 2, van de Datagovernanceverordening bepaalt dat elke natuurlijke of rechtspersoon die rechtstreeks wordt geraakt door een besluit inzake hergebruik als vermeld in de Datagovernanceverordening, een effectief recht op verhaal heeft in de lidstaat waar het betrokken orgaan is gevestigd. Dat recht op verhaal is vastgelegd in het nationale recht en omvat de mogelijkheid tot herziening door een onpartijdige instantie die over de nodige deskundigheid beschikt en waarvan de beslissingen bindend zijn voor het betrokken openbaar lichaam of bevoegd orgaan. Artikel 87 tot en met 91 geven hieraan uitvoering. De bepalingen zijn analoog aan de beroepsprocedure voor hergebruik in het kader van de PSI-richtlijn Open Data en Hergebruik (artikel II.69-II.73).

Afdeling 6. Wijzigingen van hoofdstuk 2 van titel III, wat betreft de rechtspositie van de regeringscommissarissen

Artikel 92

Met deze wijziging wordt verduidelijkt dat de functie van regeringscommissaris een vertrouwensfunctie is en ad nutum kan worden beëindigd, m.aw. zonder motivering. Dit geldt ook voor de zittende titularissen.

Aangezien het mandaat van regeringscommissaris een vertrouwensfunctie betreft, komt het aan de bevoegde minister toe om te oordelen of de regeringscommissaris zijn toezichtfunctie naar behoren vervult.

Zoals de traditie het wil, volstaat het wegvallen van de vertrouwensband om een einde te stellen aan de aanstelling van de regeringscommissaris.

Rekening houdend met de vereiste van een absolute vertrouwensrelatie met de Vlaamse Regering, kan deze laatste dit mandaat geheel volgens de eigen inzichten op elk moment ad nutum beëindigen.

In die zin is het normaal dat wanneer er een regeringswissel is, het tot de mogelijkheden behoort om met betrekking tot regeringscommissarissen het mandaat eenvoudigweg te beëindigen.

Het principe van de ad nutum herroepbaarheid van het mandaat van een regeringscommissaris, waarvoor geen bijkomende voorwaarden gelden, staat dus voorop. Wie vertrouwen geeft, is de enige die over het al dan niet verder bestaan van dit vertrouwen kan oordelen.

Deze toelichting vervangt de huidige toelichting bij artikel III. 55 van het Bestuursdecreet. Met dit voorstel wordt de tekst van de toelichting bij artikel III.55 tevens in overeenstemming gebracht met de toelichting bij artikel III 49 van het

Bestuursdecreet die reeds vermeldt: "Hij is ad nutum afzetbaar, hetgeen tot gevolg heeft dat indien er een breuk komt in deze vertrouwensrelatie deze regeringscommissaris kan worden afgezet en dat daarvoor geen bijkomende motivatie moet worden aangebracht. Dit heeft ook tot gevolg dat er voor de aanstelling van een regeringscommissaris geen open oproep en selectieprocedure moet worden gevolgd met vergelijking van kandidaten."

Afdeling 7. Wijzigingen van hoofdstuk 3 van titel III, wat betreft het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer

Artikel 93

Aan artikel III.65, §3, van het Bestuursdecreet wordt de definitie van "authentieke gegevensbron" opgenomen met verwijzing naar artikel 2,1°, van het VDI-decreet (zijnde de functionele opdeling van gegevensopslag, zoals voorzien in het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator).

Een authentieke gegevensbron wordt dan ook gedefinieerd als een gegevensbron waarvan de opslag van de gegevens functioneel is opgedeeld overeenkomstig artikel 6/1 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Artikel 94

In het Bestuursdecreet wordt onderafdeling 2, dat bestaat uit artikel III.66 en III.67, opgeheven aangezien dit de procedure van erkenning van authentieke gegevensbronnen regelt dat zoals bepaald in artikel 93 wordt opgeheven.

Artikel 95 tot en met 97

In artikel 95 wordt artikel III.68 opgeheven aangezien die bepalingen worden opgenomen in artikel 6/1 en 7/1 van het VDI-decreet.

In artikel 70 en 71 wordt de term "authentieke gegevensbron" opgenomen.

Afdeling 8. Wijzigingen van hoofdstuk 3 van titel III, wat betreft het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid

Artikel 98

Ingevolge artikel 94 wordt in artikel III.75 de verwijzing naar de erkenning opgeheven.

Afdeling 9. Wijzigingen van hoofdstuk 3 van titel III, wat betreft het beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten

Artikel 99

Aan artikel III.79, §1, van het Bestuursdecreet wordt toegevoegd dat de Vlaamse Regering kan bepalen welke instellingen met publieke taak onder het toepassingsgebied van de afdeling inzake beheren, bewaren en vernietigen van

bestuursdocumenten vallen. De Vlaamse Regering kan daarbij per artikel en per instelling met publieke taak of per groep van instellingen met publieke taak een tijdschema vastleggen na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. In voorkomend geval zou een selectiecommissie voor de voormelde instellingen kunnen worden opgericht om de bewaringstermijnen van persoonsgegevens conform de nieuwe bepalingen van artikel III.87 vast te leggen.

Artikel 100

In artikel III.82, §3, van het Bestuursdecreet wordt ingevoegd dat de Vlaamse Regering ook de publieke raadpleegbaarheid van het centrale register nader bepaalt.

Artikel 101

Deze wijzigingen aan artikel III.87 hebben tot doel om te verduidelijken dat de selectieregels die opgesteld worden voor de categorieën van bestuursdocumenten ook gelden voor de persoonsgegevens die opgenomen zijn in die bestuursdocumenten. De persoonsgegevens zijn namelijk een integraal onderdeel van de bestuursdocumenten.

Door in paragraaf 1 "en voor de persoonsgegevens die erin zijn opgenomen" toe te voegen wordt verduidelijkt dat de bewaartermijnen en de bestemmingen die vastgelegd worden in een selectieregel ook gelden voor persoonsgegevens. Dit sluit aan bij de bepalingen van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) die legt namelijk een opslagbeperking op. Concreet bepaalt artikel 5, lid 1, e), AVG dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard, in een vorm die identificatie mogelijk maakt, dan noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt. Van zodra de doeleinden van verwerking verwezenlijkt zijn, moeten de persoonsgegevens gewist of onomkeerbaar geanonimiseerd te worden. Om ervoor te zorgen dat persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is, voegt overweging 39 van de AVG hieraan toe dat "de verwerkingsverantwoordelijke termijnen [dient] vast te stellen voor het wissen van gegevens of voor een periodieke toetsing ervan". Met andere woorden, de verwerkingsverantwoordelijke (in casu de overheidsinstantie die cf. art. III.80 bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt) dient bewaartermijnen vast te leggen gedurende dewelke hij de verwerking/bewaring van de documenten noodzakelijk acht in het kader van de operationele doeleinden van de verwerking.

Het vaststellen van bewaartermijnen is meestal geen eenvoudige oefening. Soms, doch zeker niet in de meerderheid van de gevallen, worden bewaartermijnen wettelijk vastgelegd (bv. art. 164, §4, van de Wet op de Overheidsopdrachten van 17 juni 2016, die de aanbesteder een bewaarplicht oplegt van tien jaar (vanaf de datum van sluiting van de opdracht en in ieder geval tot het einde van de waarborgtermijn op het 'gunningsdossier'). In dat geval spreken we van een juridische bewaartermijn, die steeds moet worden nageleefd. Ook bewaartermijnen die indirect voortvloeien uit wetgeving (bv. verjaringstermijnen, ...) worden door de selectiecommissies in de praktijk beschouwd als een juridische bewaartermijn. In de andere gevallen, dient de overheidsinstantie in kwestie zelf de relevante bewaartermijn te bepalen, met inachtnaam van bv. de interne

processen en workflows ... In dat geval spreken we van een administratieve bewaartermijn. Om te weten waarom er voor een bepaalde bewaartermijn wordt gekozen en om als selectiecommissie te beoordelen of deze bewaartermijn al dan niet valide is, is het essentieel om deze grondig te motiveren.

De verplichting tot wissing of anonimisering van persoonsgegevens, zoals die voortvloeit uit de opslagbeperking uit artikel 5, lid 1, e) AVG, geldt in ieder geval dus pas na het verstrijken van de relevante wettelijke of administratieve bewaartermijn. Deze opslagbeperking wordt vaak geïnterpreteerd als een absolute vernietigingsplicht op het einde van de relevante bewaartermijn, niet alleen voor de persoonsgegevens maar ook voor de bestuursdocumenten. Dat is echter niet correct, aangezien heel wat categorieën van bestuursdocumenten en in bepaalde gevallen zelfs individuele bestuursdocumenten (al dan niet volledige specifieke dossiers) een onmiskenbare publieke, historische en/of statistische waarde hebben. Het bewaren van deze documenten en de gegevens die zij bevatten na de relevante bewaartermijn is vaak dan ook wenselijk en essentieel. Daarom werd zowel in het tweede deel van artikel 5, lid 1, e) AVG als in artikel 9, lid 2, AVG een uitzondering voorzien op de opslagbeperking. Deze uitzondering laat toe om persoonsgegevens na afloop van de bewaartermijn voor langere perioden te bewaren, voor zover deze bewaring louter gebeurt met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden overeenkomstig artikel 89, lid 1, AVG en mits vereiste passende technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de rechten en vrijheden van de betrokkene te beschermen. Deze uitzondering wordt soms ook wel kortweg de "archiveringsuitzondering" genoemd (al dekt de uitzondering wel een bredere lading). Het belang van de archiveringsuitzondering werd ook benadrukt door de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer. In haar advies bij het voorontwerp van de wet ter uitvoering van de AVG in de Belgische rechtsorde, noteert de Commissie zo onder meer het belang van de vrijwaring van archieven om te vermijden dat "de geschiedenis probleemloos herschreven wordt" (*advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer bij het wetsontwerp betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, Parl. St. Kamer 2017-2018, nr. 3126/001, 690.*). In artikel III.87 van het Bestuursdecreet wordt niet bepaald wat de passende technische en organisatorische maatregelen zijn, aangezien deze, cf. art. III.81 van het Bestuursdecreet, vastgelegd dienen te worden in selectieregels. Dus ook hier zorgt het Bestuursdecreet voor een verdere concretisering/verfijning van de algemene bepalingen in AVG.

Hoger werd reeds aangehaald dat het vaststellen van een bewaartermijn, net als de bestemming, geen eenvoudige oefening is. Net daarom heeft de decreetgever in artikel III.88 van het Bestuursdecreet beslist om de bewaartermijnen en bestemmingen die worden vastgelegd door de overheidsinstanties te laten valideren door de selectiecommissies, vermeld in art. III.88 van het Bestuursdecreet. Op die manier wordt er steeds een objectieve controle gedaan door onafhankelijke experts die rekening houden met diverse factoren. Deze objectiviteit blijkt bijvoorbeeld uit het selectie- en waarderingsbeleid dat de selectiecommissie Vlaamse overheid hanteert (<https://www.vlaanderen.be/informatiemanagement/selecteren-en-vernietigen/selectie-en-waarderingsbeleid-vlaamse-overheid>).

Daarnaast worden in het derde lid van paragraaf 1 duidelijke criteria vastgelegd waarmee de selectiecommissie(s) rekening dienen te houden bij de beoordeling van de selectieregels. Concreet betreft het de volgende criteria:

1° de toepasselijke regelgeving met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, in het bijzonder:

- a) het doeleinde van de verwerking van de persoonsgegevens;
- b) de mate waarin een bewaartermijn van gegevens bij of krachtens een wet of decreet is bepaald, of de mate waarin er een voldoende substantieel verband bestaat met wettelijke, decretale of reglementaire termijnen;
- c) de mate waarin kan worden voorzien in maatregelen die de identificatie van de betrokkene belemmeren;

2° de onderlinge consistentie tussen de selectieregels;

3° de motiveringen die de bewaartermijnen en de bestemmingen toelichten

Via voorliggend artikel wordt er voor elke categorie van bestuursdocumenten en voor de persoonsgegevens die erin zijn opgenomen, selectieregels opgesteld die aldus minstens een aantal elementen moeten bevatten.

Artikel 102

Via dit artikel wordt in titel III, hoofdstuk 3, afdeling 5, van het Bestuursdecreet een onderafdeling 5 toegevoegd, die luidt als volgt: "Onderafdeling 5. Scanning van bestuursdocumenten".

Artikel 103

Paragraaf 1 bepaalt het toepassingsgebied van dit artikel, nl. de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.79, §1, 1° tot en met 4°, van het Bestuursdecreet en de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering.

Paragraaf 2 legt vast dat de door de Vlaamse Regering aan te duiden entiteit, bevoegd voor het facilitair management en documentbeheer, op verzoek van een instantie kan instaan voor de scanning en in voorkomend geval de vervanging van bestuursdocumenten door elektronische kopieën, met toepassing van artikel II.25 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, nl. van bestuursdocumenten die de instantie in kwestie via analoge weg ontvangt of bestuursdocumenten die de instantie in kwestie beheert.

Na scanning zal de entiteit de analoge berichten (geautomatiseerd) doorsturen naar de bestemmingen via virtuele postbussen.

De entiteit staat daarnaast, op verzoek van een instantie, in voor het openen en doorsturen van elektronische berichten die geadresseerd zijn aan bepaalde elektronische adressen van de instantie in kwestie. Dit is ingegeven doordat er op heden sprake is van een nood aan efficiëntie en effectiviteit op het vlak van:

- de verdeling en klassering van inkomende digitale berichten die aan instanties op generieke e-mailadressen worden toegestuurd;
- de verdeling en klassering van inkomende berichten die aan instanties worden toegestuurd via de federale eBox.

In de praktijk openen en verdelen medewerkers van de instanties momenteel zelf de inkomende digitale poststukken en versturen zij deze daarna naar het juiste team, de verantwoordelijke medewerker, enz.

Deze werkwijze vormt eerst en vooral een administratieve last voor de instanties aangezien zij het volledige beheer van de inkomende digitale post moeten waarnemen. De Vlaamse overheid wenst die complexiteit en administratieve lasten zoveel mogelijk weg te nemen bij de instanties zelf. Ten tweede is de huidige werkwijze privacy-invasief, aangezien in de praktijk verschillende medewerkers van verschillende instanties digitale poststukken dienen te openen en te verdelen die niet voor hen bestemd zijn. Een minder privacy-invasieve werkwijze is beschikbaar door de verdeling en klassering van de digitale berichten te centraliseren waarbij de digitale berichten onmiddellijk (a.d.h.v. software) aan de juiste dienst/behandelaar kunnen worden toegewezen.

De software die gebruikt wordt voor het doorsturen en verdelen van ingescande analoge berichten zorgt zowel voor een privacy-conforme als een efficiënte oplossing om digitale berichten eenvoudig bij de bestemming te krijgen. Daarom wordt hier ook de opening gecreëerd om deze software (beheerd door de in paragraaf 2 vermelde entiteit) ook daarvoor te gebruiken.

Daarom kan de entiteit analoge berichten openen, in scannen en doorsturen naar de bestemmingen via virtuele postbussen en elektronische berichten die geadresseerd zijn aan bepaalde elektronische adressen van de instantie openen en doorsturen.

Bij de uitvoering van de opdrachten is de entiteit gemachtigd om berichten die geadresseerd zijn aan een andere instantie of aan een personeelslid van die instantie, te openen en conform de algemene verordening gegevensbescherming, bestuursdocumenten die persoonsgegevens bevatten, te verwerken.

De personeelsleden van de entiteit zijn bij de uitvoering van de opdrachten gebonden aan een geheimhoudingsverplichting.

De entiteit treedt met betrekking tot de voornoemde opdrachten op als verwerker als vermeld in artikel 4, 8), van de algemene verordening gegevensbescherming ten behoeve van de instanties.

Het laatste lid van paragraaf twee geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om, omwille van efficiëntieredenen, het gebruik van de diensten van de entiteit te verplichten.

Het voorgestelde artikel III.89/1 vormt een decretale uitzondering op het recht op privéleven en briefgeheim (zoals onder meer vervat in artikel 8 EVRM juncto artikel 22 GW) en op het telecomgeheim (zoals vervat in artikel 124 en 125 Wet Elektronische Communicatie en artikel 259bis en artikel 314bis Sw.). Deze inmenging in het recht op het brief- en telecomgeheim, die tevens verband houdt met het recht op privéleven van afzenders en bestemmingen van inkomende elektronische en analoge berichten is verantwoord, rekening houdend met het feit dat de inmenging via huidige wijziging:

- voldoet aan het wettigheidsbeginsel, vermits zij in een voorzienbare en toegankelijke decretale bepaling wordt opgenomen;

- een legitiem doel nastreeft. De voorziene inmenging is (onder meer) gericht op de efficiëntere werking van de overheid (door een vermindering van de administratieve lasten), en beoogt dus het economisch welzijn van het land te bevorderen (bv. door een kostendaling van de overheidsdienstverlening door schaalgrootte en "insourcing"). De voorziene inmenging draagt bovendien bij aan de bescherming van de rechten en vrijheden van personen, in de mate dat de beoogde efficiëntere dienstverlening ervoor zorgt dat:
 1. burgers sneller antwoord krijgen op (bepaalde) verstuurd brieven aangezien het bericht sneller bij de bevoegde dienst/medewerker terecht komt;
 2. flexibiliteit langs overheidszijde wordt gegarandeerd (ook bij piekmomenten);
 3. betere aansluiting wordt gezocht bij nieuwe hybride werkvormen;
- noodzakelijk is in een democratische samenleving, en meer bepaald beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke noodzaak:
 - o pertinentie: er mag redelijkerwijze worden aangenomen dat de voorziene inmenging nuttig, relevant en toereikend is om het beoogde doel op het vlak van een efficiëntere werking van de overheid te bereiken.
 - o proportioneel: er bestaat een redelijke verhouding tussen de aantasting van het recht op briefgeheim enerzijds en de nagestreefde legitieme doelstelling(en) anderzijds. Er dient te worden benadrukt dat de voorziene inmenging, vanuit haar aard, beperkt is qua omvang, nu deze regeling enkel betrekking heeft op berichten toegestuurd aan instanties in de zin van paragraaf 1 en hun medewerkers. Daarenboven zijn er door de Vlaamse Regering op het vlak van de vervanging van de analoge bestuursdocumenten verschillende procedurele vereisten ingevoerd die belangrijke waarborgen vormen tegen willekeurige inmengingen in het privéleven van de betrokkenen, d.w.z. niet alleen de instanties, zoals vermeld in paragraaf 1 en hun medewerkers, maar ook de afzenders van de analoge poststukken. Zo zou de aangewezen instantie bijvoorbeeld op basis van die vereisten de vertrouwelijkheid van de persoonsgegevens in de elektronische kopieën van de analoge bestuursdocumenten moeten garanderen. De door de Vlaamse Regering aangewezen entiteit die gemachtigd zal worden om voor rekening van de instanties, vermeld in paragraaf 1, de analoge bestuursdocumenten per analoge post toegestuurd aan deze instanties en hun medewerkers te openen, in te scannen en aan de bestemming(en) te bezorgen, zal bovendien de noodzakelijke waarborgen moeten bieden opdat de rechten en vrijheden van de afzender en de bestemming van de in analoge post gewaarborgd zijn. Tot slot vormt het een proportionele inmenging aangezien veelvuldige schendingen van het recht op brief- en telecomgeheim door instanties kunnen vermeden worden door het proces te centraliseren.
 - o subsidiariteit: er zijn geen minder "zware" middelen die het beoogde doel kunnen bereiken.

Ingevolge artikel 104 wordt de afdeling hergebruik van de Beroepsinstantie openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie ook bevoegd voor het behandelen van beroepen over hergebruik van gegevens als vermeld in de Datagovernanceverordening.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 2 december 2022 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap

Artikel 105 tot en met 106

Er worden in het DNB-decreet enkele technische aanvullingen aangebracht ingevoegd omtrent het gebruik van het Rijksregisternummer. Het gebruik van het Rijksregisternummer door het Vlaams Datanutsbedrijf is momenteel - in lijn met artikel 8, paragraaf 1, derde lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen – al geregeld door artikel 18, §3, van het DNB-decreet. De aanvullingen aan artikel 5, 13 en 21 worden louter voor de technische volledigheid aangebracht.

Het Rijksregisternummer is noodzakelijk voor de identificatie en toegang van de burger tot de datakluis (invoeging in artikel 5 DNB-decreet). Het is namelijk essentieel dat iemand slechts toegang krijgt tot de eigen datakluis. Daarvoor zal het Datanutsbedrijf in eerste instantie een beroep doen op ACM/IDM (het identificatie- en authenticatiesysteem van de Vlaamse overheid). Het is echter mogelijk om andere identificatiemiddelen te gebruiken. Voor de front-end wordt gebruik gemaakt van Mijn Burgerprofiel (MBP). De kluizen zelf worden geïdentificeerd aan de hand van een WebID. ACM stuurt een gepseudonimiseerde versie van het Rijksregisternummer door naar de MBP WebID service om zo de juiste persoon aan de juiste kluis te kunnen linken. Op die manier wordt de kluis dus ook indirect geïdentificeerd aan de hand van het Rijksregisternummer, het Vlaams Datanutsbedrijf zorgt op die manier voor een mapping tussen WebID en Rijksregisternummer. Op die manier wordt de verwerking van het Rijksregisternummer zelf zoveel mogelijk geminimaliseerd.

In essentie is dit een gebruik van het Rijksregisternummer zoals bedoeld in artikel 8, §3, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, waarvoor geen machtiging vereist is.

Het Rijksregisternummer zal aangewend worden om via de Vlaamse Dienstenintegrator de overheidsbronnen (aanleverende entiteiten) te bevragen die bron zijn van persoonsgegevens die op verzoek van de burger (cf. art. 13 DNB-decreet) aan de datakluis worden megedeeld. Dit zal enkel het geval zijn voor zover de aanleverende entiteit reeds gemachtigd is om het Rijksregisternummer te verwerken in de oorspronkelijke verwerkingsactiviteit. Het Rijksregisternummer wordt meegestuurd vanuit de authenticatie-sessie van de burger die verkregen wordt door in te loggen via ACM/IDM. Daarnaast wordt in dit proces ook de WebID verwerkt om zo het verkregen gegeven aan de juiste kluis te kunnen meedelen. In eerste instantie zal de Leer- en Ervaringsbewijzendatabank (LED), beheerd door het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS), op deze manier bevroegd worden voor de geplande

Diploma use-case. Daar zal de MAGDA attestation service de diplomagegevens als verifiable credential ophalen via de MAGDA LED.GeefBewijs-02.00-service. Daarbij worden zowel het Rijksregisternummer als de WebID als sleutels gebruikt. Voor verdere use-cases zal het Rijksregisternummer echter ook gebruikt worden voor het bevragen van andere overheidsbronnen voor zover die reeds gemachtigd zijn het Rijksregisternummer te verwerken voor hun oorspronkelijke verwerkingen.

Het Rijksregisternummer zal eveneens verwerkt worden om persoonsgegevens van de burger op zijn verzoek, via de Vlaamse ienstenintegrator, vanuit de datakluis aan een overheidsinstantie (ontvangende entiteit) die gemachtigd is om het Rijksregisternummer te verwerken, te bezorgen.

Artikel 107

Er wordt een derde lid toegevoegd in paragraaf 3 van artikel 21, waarin de categorieën van ontvangers opgenomen worden. Deze aanpassing komt er naar aanleiding van een opmerking van de diensten van het Rijksregister.

Artikel 108

Via voorliggend artikel wordt aan artikel 24, §1, van het decreet van 2 december 2022 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap drie bijkomende categorieën van persoonsgegevens toegevoegd, nl. vrijetijdsbesteding, mobiliteitsgegevens en gezondheidsgegevens. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft immers een aantal use cases voor ogen waarbij de voornoemde categorieën van persoonsgegevens worden verwerkt.

Zo is er de case om aan elke burger die dit wenst, een kluis aan te bieden waarin de burger de gegevens kan bewaren van eerdere cultuuractiviteiten tijdens zijn vrije tijd. De burger krijgt daarbij een overzicht voor zichzelf en kan vervolgens toestemming geven om op basis van deze informatie een gepersonaliseerd cultuuraanbod te krijgen over verschillende cultuuraanbieders heen.

Een andere case is aan de burger de mogelijkheid bieden om al zijn relevante mobiliteitsgegevens bij te houden en te delen met een applicatie om een mobiliteitsadvies te verkrijgen, afhankelijk van de noden van het moment. (abonnement, welk soort wagen, ...). Een laatste voorbeeld is het voorbeeld van de persoonlijke datakluis als instrument om zijn gezondheid te monitoren eventueel zelfs te verbeteren. Deze kluis bevat verschillende gezondheidsgegevens (bv. resultaat sportmedische test, data uit wearables, ..) die kunnen gedeeld worden om optimaal advies te verkrijgen voor een gezonde levensstijl.

Artikel 109

Door de toevoeging van paragraaf 4, wordt verduidelijkt dat de toestemming door de burger kan worden gegeven via Mijn Burgerprofiel zoals vermeld in artikel II.7 van het Bestuursdecreet. Er wordt gespecificeerd dat die toestemming ook betrekking kan hebben op het meedelen aan niet-overheidsinstanties (en dus niet alleen aan overheidsinstanties zoals voorzien in voornoemd artikel II.7).

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 110

Dit artikel regelt de inwerkingtreding. Het voorliggend ontwerpdecreet treedt in werking op de tiende dag na de bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van een aantal artikelen die pas in werking kunnen treden op de datum van de bekendmaking van de samenstelling van het Vlaamse Comité voor de mededeling van persoonsgegevens in het Belgisch Staatsblad. De artikelen die de huidige bepalingen van de hergebruik- en open data-regeling in overeenstemming brengen met de Datagovernanceverordening (DGA) en de beroepsinstantie en beroepsprocedure in het kader van de DGA regelen, treden in werking op 24 september 2023 aangezien de DGA van toepassing wordt met ingang van 24 september 2023.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS